ΜΠΟΥΚΕΤΟ

"ΜΠΟΥΚΕΤΟ,,
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ
Γραφεῖα : Ὁδὸς Λέκα 7.
Ἱδρυτικὰ κεφάλαια 1.000.000 Δραχ.
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος. . . Δρχ. 100
Ἐξωτερικοῦ » » » . . . Φρ. 80
Ἀγγλίας-Λιγύπτου » . . . Λίρα 1
Ἀμερικῆς . . . . . » . . . Δολλ. 4
Δωδεκάνησα. . . . . » . . . Λιρέτ. 80
Αἱ ἐξάμηνοι καὶ τρίμηνοι κατ' ἀναλογίαν.
Αἱ συνδρομαὶ δέον ν' ἀπευθύνονται ὡς ἑξῆς
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΝ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,, ΑΘΗΝΑΣ
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος 12 Βιβλία Δρχ. 120
Ἐξωτερικοῦ » » » 160
Τὸ τεῦχος τιμᾶται Δρχ. 2
Δημοσιεύσεις ὁ στίχος δραχμαὶ 5
Δι' Ἀγγελίας ἰδιαίτεραι συμφωνίαι.
Τὰ προηγούμενα τεύχη τιμῶνται δραχμὰς 3
Τὸ "ΜΠΟΥΚΕΤΟ,, πλὴν τῶν συνδρομητῶν του καὶ τῶν διὰ τοῦ Ἐφορείου του πωλουμένων φύλλων, διαθέτει διὰ τοῦ Κεντρικοῦ Πρακτορείου περὶ τὰς 25.000 φύλλων ὡς ἡ κάτωθι βεβαίωσις τούτου.
«Τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον Ἐφημερίδων βεβαιοῖ ὅτι, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἐπισήμων βιβλίων τοῦ περιοδικοῦ «Μπουκέτο» πωλεῖ ἑβδομαδιαίως ἄνω τῶν εἴκοσι χιλιάδων φύλλων.
Ι. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ
Διευθυντὴς Κεντρικοῦ Πρακτορείου
Προσφέρομεν 50.000 δραχμὰς εἰς ἑκεῖνον ὅστις ἠθελε διαψεύσει τ' ἀνωτέρω.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ
Μετοχικὸν δραχμὰς. . . 72.000.000
Ἀποθεματικὸν » . . . 23.000.000
Ἀγοραπωλησία Συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ. — Πιστώσεις ἔναντι Φορτωτικῶν.—Προεξοφλήσεις καὶ Εἰσπράξεις Γραμματίων.—Πιστωτικαὶ Ἐπιστολαὶ καὶ Ἐντολαὶ πληρωμῶν.—Χρηματισμοὶ Ἐντολαί.—Χρεωγράφα πρὸς φύλαξιν καὶ Εἰσπράξεις τοκομεριδίων. — Ἐνοικίασις Χρηματοκιβωτίων.—Καταθέσεις Ὄψους καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ.—Ταμιευτήριον μέχρι δραχμῶν 20.000 ἐπὶ τόκῳ 4 0/0 ἐτησίως.

ΔΙΑ ΤΑ ΟΦΘΑΛΜΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ
συνιστῶμεν τὴν τελειοτέραν Ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν κ.
ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ
Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Μέλους τῆς Γαλλικῆς Ὀφθαλμολογικῆς Ἑταιρείας. Διευθυντοῦ Ὀφθαλμολογικῶν Κλινικῶν. Ὀφθαλμολόγου Σχολῆς Παρισίων.
ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΑΙ : Καταρράκτης ἀμέσως καὶ ἀσφαλῶς. Τραχώματα, τριχίασις, ἀλλοιθωρία κλπ. διὰ τῶν ἀσφαλεστέρων θεραπειῶν καὶ πάντα τὰ ὀφθαλμικὰ νοσήματα.
27 Μενάνδρου 27—Ἀθῆναι. Τηλ. 1-68

Οἱ ἐν Ἀμερικῇ φίλοι τοῦ «Μπουκέτου» προκειμένου νὰ ἐγγραφῶσιν συνδρομηταὶ εἰς τοῦτο δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Mr
JAMES STROUMPOS
140 W 26 th. Sreet New York N. U
(Η ΜΕΥΘΥΝΣΙΣ)

UNE FEMME BIEN HABILLEE EN VAUT POUR QUATRE
ROBES & MANTEAUX
COSTUMES, TAILLEURS
& FANTAISIES
ΡΟΜΠ ΜΑΝΤΩ
ΚΟΣΤΟΥΜ ΤΑΓΙΕΡ
ΦΑΝΤΑΙΖΙ
Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΣ ΡΑΠΤΡΙΑ
Κ^Α ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ
Διπλωματοῦχος τῆς ἀκαδημίας τῆς κοπτικῆς τῶν Παρισίων.
Ἰδιαιτέρα ῥάπτρια τῆς Αὐτοκρατείρας Σαλιχᾶ Σουλτάν.
Των κυριῶν τοῦ διπλωματικοῦ σώματος τῶν πρεσβειῶν, τοῦ πρωθυπουργικοῦ μεγάρου καὶ τῆς ἐν γένει ἀριστοκρατίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διαλύσασα τὸ ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ τοῦ Πέραν ἔναντι τοῦ «Τοκατλιαν» διαπρεπῶς ἐργοστάσιόν της γυναικείων ἐνδυμασιῶν καὶ κατόπιν περιοδείας ἀνὰ Βιέννην καὶ Παρισίους, ἐγκατεστάθη ὁριστικῶς ἐνταῦθα καὶ δέχεται τὰς παραγγελίας τῶν κυριῶν εἰς τὸ πρότυπον καὶ τέλειον ἐργοστάσιόν της ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ-ΣΚΛΗΠΙΟΥ 9.

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
(Συγχώνευσις :
Τραπέζης Κωστοπούλου 1879
Τραπέζης Καλαμῶν 1918)
Κεφάλαια δρχ. 10.000.000.—
Ἀποθεματικὰ » 5.000.000.—
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ: ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΚΑΛΑΜΑΙΣ ΤΡΙΠΟΛΕΙ ΣΠΑΡΤΗ
ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΠΙΣΤΟΤΡΑΠ.
Δέχεται καταθέσεις ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ, Δραχμῶν καὶ Ξένων Νομισμάτων ὑπὸ τοὺς συμφερωτέρους ὅρους.—Ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζιτικὰς ἐργασίας.

ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΕΠΙΣΚΕΨΙΝ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΟΝ ΤΟΝ ΧΟΡΟΝ ΚΑΙ ΔΙΑ
ΚΑΘΕ ΚΟΣΜΙΚΗΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΝ
Εἶνε ἀπαραίτητα
=Τὰ Ὑποδήματα πολυτελείας=
τοῦ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΥ
ΤΟ "ΣΥΜΠΑΝ,,
Ν. ΣΚΙΑΔΑ Σταδίου 46.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
Ὅσοι ἐκ τῶν μαθητῶν τῶν διαφόρων Σχολείων ἔχουν βιβλία πρὸς βιβλιοδέτησιν, δύνανται νὰ τὰ ἀποστέλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα καὶ Τυπογραφεῖα τοῦ «Μπουκέτου», τοῦ ὁποίου τὸ Βιβλιοδετικὸν τμῆμα ἀναλαμβάνει νὰ τὰ βιβλιοδετῇ μὲ στερεότητα καὶ καλλιτεχνίαν μοναδικήν.
ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ

ΕΥΚΑΙΡΙΑ! ΕΥΚΑΙΡΙΑ!
ΕΙΣ ΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΛΕΚΑ 7
Πωλοῦνται κλισὲ καλλιτεχνικὰ μονόχρωμα καὶ διχρωμίας
ΔΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ & ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΣ
ΕΥΚΑΙΡΙΑ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΚΔΟΤΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ Γραφεῖον Θ. Ι. Παπούλια. 64—Ἑρμοῦ—64.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ
11-ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ-11
ΙΔΡΥΘΕΝ
ΠΡΟΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΕΚΤΕΛΕΙ ΠΑΣΑΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚ. ΕΡΓΑΣΙΑΝ

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,,
Μηνιαῖον καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
Γραφεῖα: Ὁδὸς Χαριλ. Τρικούπη 22α
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 26. ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 1-39
Κ. φάλιον καταβ. 5.000.000.00
Ἀποθεματικὰ κλπ. 1.651.650.39
ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ
Ἀγορὰ, πώλησις συναλλάγματος
Ἀγορὰ καὶ πώλησις χρεωγράφων
Ἐκτελωνισμοί — Ἀποθηκεύσεις
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ : 4 1/2, 5, 6 0/0

ΚΥΡΙΑΙ,
Η ΚΡΕΜΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗ
κάμνει ὡραῖο δέρμα. Ζητήσατε δείγματα δωρεάν. Χαρ. Τρικούπη 46
ΑΘΗΝΑΙ

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ
Αὐτοκίνητον Ὄκλαν ἑπτὰ θέσεων Σεδὰν κλειστόν, γινόμενον καὶ ταξί, σχεδὸν καινουργές, πωλεῖται ἀναγκαστικῶς εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀναλογίας ἀντὶ δραχμῶν 45 χιλιάδων.
ΓΡΑΦΕΙΑ : Π. Κυβέλλου, ἑδὲς Ἀριστείδου 6. Αὐλόγυρος Ἐλευθ. Ἀγορ. Συναλλάγματος.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΚΔΟΤΑΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΩΝ
Πωλεῖται χάρτης δημοσιογραφικὸς εἰς φύλλους καὶ εἰς δεσμίδας διαφόρων διαστάσεων
Ἐπίσης πωλοῦνται δεσμίδες διαφόρων σχημάτων Τυπογραφικοῦ χάρτου.
Πληροφορίαι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς διεκπερ. τοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΜΟΥΜ
Ἰατρὸς Δερματολόγος. Ἐπ
ετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς
κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ κ.
Φωτεινοῦ. Δέχεται καθ'
Κεφαλληνίας 15α. Ὧραι
καὶ 4—6 μ.μ.
ΑΓΟΡΑΖΟΜΕΝ εἰς
βιβλία μεταχειρισμένα
χας. Γράψατε στὸ «Μπουκέτ
ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μονο
4 δωμάτια, Κουζίναν καὶ
Πλησίον φυλακῶν «Βιβλιο
φοροφορίαι εἰς τὴν διεκπερ
«Μπουκέτου»
ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΖΕΡΒΟΣ
Πανεπιστημίου 47 (17).
ΑΝΙΩΝΙΟΣ ΧΡ. ΠΟΛ
ΙΑΤΡΟΣ
Φυσικοθεραπευτὴς Ὀρθοπ
(Εἰδικῶς ἐν Παρισίοις σπουδ
Νοσήματα χρόνια, ἀρθριτισμ
ματισμά, νευραλγίαι, νευρασθένεια,
φλεβῖτιδες, ἀγκυλώσεις, ἀπαγ
χρονία δυσκοιλιότης, δισκοπ
σεις, ἡμιπληγία κ.τ.λ.
Ὀρθοπεδικὰ (ἀφαίρεσις
κῆς μηχαν. σίδερα).
ΝΕΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ-ΝΕΑΙ ΘΕΡΑ
ΤΖΩΡΤΖ 5 (παρὰ τὴν πλατεῖαν
10—12 π.μ. 3—7 μ.μ.

ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝ
ΕΛΕΝΗΣ Π. ΣΤΑΣΙΝΟΠ
ΓΩΝΙΑ Γ^ΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ & ΤΡΙΠ
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 1-81
Γίνονται δεκταὶ ἐπιτυχ
μένου τοῦ τοκετοῦ
ρὰν ἀσηψίαν καὶ ἀντισηψ
νος πρὸς τὰς νέας προσ
στημης. Ἐπίσης πάσ
κολογικῶν νοσημάτων.
Οἰκία εὐάερος, εὐήλιος
κτοσφῶτιστος.
Περιποίησις οἰκογενειακ
πλήρης καὶ καθαρά.

ΔΗΛΩΣΙΣ
Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Μ
δηλοῖ ὅτι ἀναγνωρίζει Γενικ
ἀντιπρόσωπον καθ' ὅλην τ
ρικὴν καὶ τὸν Καναδὰν τὸν
Ὑόρκη διαμένοντα κύριον
Στρουμπομ ὅστις ἔχει πλ
ξουσιότητα νὰ ἐγγράψῃ συν
καὶ νὰ εἰσπράττῃ συνδρομ
περιοδικόν μας.
Οἱ φίλοι καὶ ἀναγνῶ
«Μπουκέτου» ἐν Ἀμερικῇ δύ
δὴ δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ
νονται εἰς τὴν ἑξῆς διεύθυν
ἀντιπροσώπου μας : Mr
Stroumpos 140 W 26 th. Sreet
York N. U.
Ἡ Διεύθυν

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΚΛΕΦΤΡΑ

(Ὁ γνωστὸς ἐκλεκτὸς ποιητὴς κ. Κώστας Οὐράνης εἶχε τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς ἀποστείλῃ τὸ κάτωθι ὑπέροχον διήγημά του γιὰ τὸ «Μπουκέτο»).

ΤΗΝ ΕΙΧΑ προσέξει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ ἐγκαταστάθηκα στὸ ξενοδοχεῖο. Ἔβγαινα μαζὺ μὲ τὸ γκαρσόνι ἀπὸ τὸ δωμάτιο ποὺ μοῦ εἶχαν νοικιάσει ὅταν ἀνοιξε ἡ ἀντικρυνὴ πόρτα κι' εἶδα μιὰ νέα καὶ ψηλὴ γυναῖκα, μὲ κατάμαυρα στιλπνὰ μαλλιά, μεγάλα γλυκύπατα μάτια καὶ λεπτὰ χαρακτηριστικά, ντυμένη μ' ἕνα ἀλαφρὸ peignoir τὸ ὁποῖο, σφιγμένο μὲ μιὰ ζώνη γύρω ἀπὸ τὴ μέση της, ἔκανε νὰ διαγράφωνται καθαρὰ οἱ προκλητικὲς κι' ἀρμονικὲς μαζὺ γραμμὲς τοῦ κορμιοῦ της. Πέρασε μπρὸς ἀπὸ τὰ γεμάτα θαυμασμὸ βλέμματά μου καὶ χάθηκε στὸ διάδρομο χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὰ μάτια της νὰ μὲ κυττάξῃ, χωρὶς κἂν νὰ δείξῃ πῶς εἶχε ἀντιληφθεῖ τὴν παρουσία μου.

— Ὡραία γυναῖκα ! δὲν κρατήθηκα ν' ἀναφωνήσω. Καὶ γεμάτος ἀπὸ ἕνα ἄξαφνο μὰ ἀσυγχράτητο ἐνδιαφέρο γύρισα καὶ ρώτησα τὸ περιφέρεια τὸ γκαρσόνι ποια ἦταν.

Τὸ γκαρσόνι, στὸν θερμὸ τὸν τόνο τῆς φωνῆς μου χαμογέλασε, ἔκανε ὅμως πῶς δὲν κατάλαβε τὸ εἶδος τοῦ ἐνδιαφέροντος ποὺ ἡ γυναῖκα ἐκείνη μοῦ εἶχε γεννήσει.

— Ἔξω κι' ἐγώ ! ἀπάντησε ἀόριστα. Εἶνε μιὰ παντρεμένη μὲ τὸν ἄντρα της. Κάθονται ἀντίκρυ σας, στὸ 37. Εἶνε πρόσφυγες, ἀπὸ τὴ Σμύρνη. Δὲν ἔχουν παρὰ μιὰ ἑβδομάδα ποὺ μᾶς ἦρθαν...

Ἡ ἐντύπωσι ποὺ μοῦ εἶχε προξενήσει ἡ γυναῖκα αὐτὴ ὄχι μόνο δὲν πέρασε μὲ τὶς ἡμέρες μὰ ἔφτασε σὲ σημεῖο νὰ μ' ἀπορροφήσῃ ὁλοκληρωτικά. Ἕνας ἀκατανίκητος πόθος, ποὺ καταντοῦσε σὲ στιγμὲς μιὰ ὀδυνηρὴ καὶ ἐπιταχτικὴ ἀνάγκη σὰν τὴ δίψα, μ' ἔσπρωχνε πρὸς αὐτὴν κι' ἄρχισα νὰ περνάω ἀπὸ ὅλες ἐκεῖνες τὶς ἀγωνίες τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἀγαπᾶν δίχως ἐλπίδα. Γιατὶ ἡ γυναῖκα ἐκείνη ὅλες τὶς ἡμέρες ποὺ ἀκολούθησαν ἐξακολούθησε νὰ δείχνῃ πῶς τῆς ἦταν βαθύτατα ἀδιάφορος. Τὴ συναντοῦσα πολλὲς φορὲς στὸ διάδρομο, στὸν ἀναβατῆρα, στὴν ἐξώπορτα τοῦ ξενοδοχείου καὶ ποτὲ δὲν παρέλειπα νὰ σταματάω ἀπότομα καὶ νὰ τὴν παρακολουθῶ μὲ τὸ βλέμμα στυλωμένο γιὰ νὰ τῆς κάνω καταφανῆ τὸν πόθο ποὺ μοῦ εἶχε γεννήσει καὶ ποὺ γινότανε ὅλο καὶ τυραγνικότερος μέσα μου. Μάταια ὅμως. Ὅταν δὲν χαμήλωνε τὴ ματιά της μπρὸς στὴ δική μου, ἔκανε πῶς δὲν ἀντιλαμβανότανε τὴ στάσι μου. Πέρναγε σὰν βυθισμένη σ' ἄλλες σκέψεις ἢ μὲ μιὰ ἀκαταδεξία ποὺ μὲ πλήγωνε ὄχι μόνο στὸ αἰσθημά μου μὰ καὶ σ' αὐτὸν ἀκόμα τὸν ἀνδρισμό μου. Μιὰ φορὰ δὲ ποὺ τῆς ἐξεδήλωσα μὲ κάποια φράσι τὸ θαυμασμό μου, μὲ κάρφωσε μὲ μιὰ ματιὰ περιφρονητική...

Τρώγαμε στὸ ἴδιο ἐστιατόριο. Ὅταν ἔμπαινα καὶ τὴν ἔβλεπα καθισμένη μὲ τὸν ἄντρα της, διάλεγα ἕνα τραπέζι ἀντικρυ τους καὶ, τρώγοντας χωρὶς νὰ κυττάω στὸ πιάτο μου, δὲν ἔπαυα ἴσα μὲ τὸ τέλος νὰ κρατάω στυλωμένα τὰ μάτια μου ἀπάνω της—ἐπίμονα, μαγνητικά. Συγχρόνως παρακολουθοῦσα τὶς κινήσεις, τὶς φυσιογνωμίες, τὴ στάσι καὶ τῶν δύο τους — κινούμενος ἀπὸ τὴν περιέργεια νὰ μπῶ μέσα στὴν ψυχή τους καὶ τὴ ζωή τους καὶ ν' ἀντιληφθῶ τὶς μεταξύ των βαθύτερες ἐσωτερικὲς σχέσεις. Ἔνστικτα δηλαδὴ προσπαθοῦσα νὰ μαντέψω ποιὸ ἦταν, ἂν ὑπῆρχε, τὸ τρωτὸ μέρος τῆς συζυγικῆς τους ζωῆς γιὰ νὰ μπορέσω, ἐκμεταλλευόμενός το, νὰ πετύχω ὁ,τι ἐπιταχτικὰ κυριαρχικὰ ἐποθοῦσα : τὴν κατάκτησί της.

Ἀπὸ τὴ συνεχῆ αὐτὴ παρατήρησι εἶχα καταλήξει ν' ἀποκρυσταλλώσω σὲ πεποιθήσεις πῶς τὸ ζευγάρι αὐτὸ δὲν ἦταν πλούσιο, πῶς ὁ ἄντρας—ποὺ εἶχε στὸ ὅλο του κάτι τὸ τυχοδιωχτικὸ καὶ τὸ σκληρό,—δὲν ἀγαποῦσε τὴ γυναῖκα του γιατὶ δὲν τῆς ἔδειχνε ποτὲ τὴν παραμικρότερη τρυφερότητα καὶ τῆς ἀπαντοῦσε πάντα μὲ τραχειὰ ἢ ἀδιάφορα μονοσύλλαβα καί, τέλος, πῶς ἡ γυναῖκα ἐκείνη ζοῦσε σὰ μαγνητισμένη ὑπὸ τὴν καταθλιπτικὴ σκιὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ μὲ τὸ ψυχρὸ βλέμμα, τὴν κτηνώδη ρομαλεότητα καὶ τὴ χυδαία ὡμορφιά. Ἔξω δηλαδὴ καταλήξει στὸ συμπέρασμα πῶς ἡ γυναῖκα ἐκείνη ποὺ τὴν ποθοῦσα ἴσα μὲ τὸν πόνο καὶ τῆς ὁποίας θὰ ἤμουν πρόθυμος νὰ γίνω σκλάβος, ζοῦσε μὲ τὸν τρόμο καὶ τὴ λατρεία ταυτόχρονα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, πῶς κύττταζε πρὸς αὐτὸν ὄχι μὲ ἐνθουσιασμὸ μὰ μὲ μιὰ παθητικὴ ὑποταγή, πῶς, τέλος, ἦταν δυστυχισμένη μαζύ του, ἀλλ' ὅτι δὲν θὰ τὸν ἄφινε ἢ δὲ θὰ τὸν πρόδιδε ποτὲ γιὰ ὅλες τὶς εὐτυχίες τοῦ κόσμου ! Τέτοιες παραδοξότητες δὲν εἶνε, στὴ γυναικεία φύσι, τόσο σπάνιες ὅσο θὰ μποροῦσε νὰ νομιστῇ. Δὲν εἶνε κἂν οὔτε ἐνδείξεις παθολογικές. Εἶνε παρατηρημένο πῶς οἱ γυναῖκες ἀφοσιώνονται βαθύτερα καὶ διαρκέστερα ὄχι σ' ἐκείνους ποὺ κατέχουν ἐξέχουσες κοινωνικὲς θέσεις ἢ ποὺ τὶς ἀγαπᾶν μὲ τυφλὸ πάθος καὶ κάνουν τὸ πᾶν γιὰ νὰ τὶς ἰδοῦν εὐτυχισμένες, ἀλλὰ, ἀπ' ἐναντίας, στοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους γιὰ τοὺς ὁποίους ὅλος ὁ κόσμος λέει κακό, ποὺ ἀδιαφοροῦν γι' αὐτὲς μὲ σκληρότητα καὶ ποὺ τὶς κάνουν δυστυχισμένες. Εἶνε τάχα γιατὶ οἱ ἠθικὲς ἀρχὲς δὲν ἐνδιαφέρουν τὴ γυναῖκα, εἶνε ἀπὸ κάτι παρόμοιο μ' ἐκεῖνο ποὺ λένε «ἔλξι τῆς ἀβύσσου» καὶ ποὺ κάνει ἕναν ἄνθρωπο στεκόμενο στὸ χεῖλος μιᾶς ἀβύσσου νὰ αἰσθάνεται κάτι νὰ τὸν σρώχνῃ νὰ πέσῃ ἢ εἶνε ἁπλῶς γιατὶ εἶνε περισσότερο στὴ φύσι τῆς γυναίκας νὰ εἶνε σκλάβα παρὰ κατακτήτρια ; Ὅπως κι' ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶμα ἡ γυναῖκα ἐκείνη φαινότανε πῶς δὲ ζοῦσε παρὰ γιὰ τὸν ἄντρα της—μὲ μιὰ μοιραία ἀποδοχὴ ἀφ' ἑνὸς καὶ μ' ἕνα «πένθιμο» ἐξ ἄλλου πάθος ποὺ τὴν ἔλυωνε ὁλόκληρη σὰ λαμπάδα. Τὸ ζευγάρι αὐτὸ ζοῦσε μιὰ ζωὴ ἀποτραβηγμένη. Σπανίως τὸ ἔβλεπα μ' ἄλλους. Στὸ ἐστιατόριο ἔτρωγε πάντα μόνο. Στὸ ξενοδοχεῖο

οἱ σχέσεις του ἦσαν περιορισμένες σὲ δυὸ—τρεῖς ἐνοίκους,—κυρίες ἀπὸ τὴν Πόλη ποὺ ζοῦσαν μὲ τὶς κόρες τους. Σπάνια ἐπίσης κατέβαιναν στὸ σαλόνι ὅπου τὰ βράδυα μαζεύονταν οἱ διάφοροι ἔνοικοι καὶ κουβέντιαζαν κατὰ παρέες, φλερτάριζαν ἢ χορεύανε. Φαινόντουσαν, ὅπως εἶπα, ὅτι δὲν ἦταν πλούσιοι. Ἂν καὶ καλοντυμένοι εἶχαν κάτι τὸ ξεπεσμένο ἀπάνω τους. Ὡς τόσο πλήρωναν ταχτικὰ τὸ νοῖκι τους, ἦσαν εὐγενεῖς πρὸς τοὺς ἐνοίκους, κι' ἦταν γενικὴ ἰδέα γι' αὐτοὺς πὼς ἤτανε «καθὼς πρέπει ἄνθρωποι»...

***

Μιὰ νύχτα τὸ πάτωμά μας γέμισε θόρυβο: φωνὲς καὶ νευρικὰ κουδουνίσματα. Ἦταν περασμένα μεσάνυχτα κ' οἱ ἔνοικοι ποὺ βρίσκονταν στὸ ξενοδοχεῖο ἐκοιμώντουσαν πιά Γι' αὐτό, στὸ ἄχουσμα τῶν φωνῶν, πετάχτηκαν στὶς πόρτες τῶν δωματίων τους μὲ τὰ νυχτικά, μ' ἀκατάστατα τὰ μαλλιά καὶ μὲ τὰ μάτια μισοκλεισμένα ἀπὸ τὸν ὕπνο—ρωτῶντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο τί εἶχε συμβεῖ. Δὲν ἀργήσαμε νὰ τὸ μάθουμε. Μιὰ κυρία ποὺ εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ θέατρο μὲ τὸν ἄντρα της εἶχε ἀντιληφθεῖ—ἀνοίγοντας μιὰ βαλίτσα—πὼς τῆς εἶχαν κλέψει τὰ διαμαντικά της καὶ μερικὲς χιλιάδες δραχμὲς ἀπὸ μιὰ τσαντίτσα κλεισμένη στὴ βαλίτσα.

Ὁ θόρυβος μὲ εἶχε βγάλει κι' ἐμένα στὴν πόρτα καὶ παρακολουθοῦσα τὸ θέαμα τῶν ἡμίγυμνων γυναικῶν ποὺ ἀνταλλάζανε τὶς κρίσεις τους γιὰ τὸ γεγονός, τῶν γκαρσονιῶν ποὺ πηγαινοέρχονταν σὰ χαμένα, τῆς θαλαμηπόλου ποὺ ἔτρεχε νὰ φέρῃ νερὸ γιὰ τὴν σὰ χαμένα, κλεμένη κυρία ποὺ εἶχε λιποθυμήσει καὶ τοῦ συζύγου ὁ ὁποῖος, ξεχνῶντας τὴ λιποθυμισμένη γυναῖκα του, ἀπαριθμοῦσε σ' ἕναν ξεχνῶντας τὴ λιποθυμισμένη γυναῖκα του, ἀπαριθμοῦσε σ' ἕναν ὁμιλο τὰ εἴδη καὶ τὴν ἀξία τῶν κλεμένων διαμαντικῶν, ὅταν ἡ ἀντικρυνὴ πόρτα ἀνοιξε κ' εἶδα νὰ προβάλῃ πρῶτα ὁ ἄντρας τῆς κι' ὕστερα ἡ γυναῖκα ποὺ ἀπαντοῦσε μὲ τόση ἀδιαφορία στὸν πόθο ποὺ μοῦ εἶχε ἐμπνεύσει. Ἦσαν μισοντυμένοι. Ὁ ἄντρας προχώρησε πρὸς ἐμένα καὶ μὲ ρώτησε, ἂν καὶ δὲν εἴχαμε γνωριστεῖ, μὲ φωνὴ ἀδιάφορη:

— Τί συμβαίνει, ξέρετε;

Ἐκείνη εἶχε σταθεῖ στὴν πόρτα. Τὸ βλέμμα της εἶχε ἀποφύγει νὰ συναντηθῇ μὲ τὸ δικό μου καὶ εἶχε καρφωθεῖ στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου ὅπου εἶχαν στὸ μεταξὺ μαζευτεῖ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἔνοικοι. Φαινότανε σὰ νὰ μὴν ἄκουγε τὴν ἐξήγησι ποὺ ἔδινα ἐν τῷ μεταξὺ στὸν ἄντρα της, ἂν κι' εἶχα ὑψώσει ἐπίτηδες τὴ φωνὴ καὶ μιλοῦσα σὰν νὰ ἀπευθυνόμουν καὶ στοὺς δύο,—μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς ἢ ὁ ἄντρας της θὰ μοῦ τὴν συνιστοῦσε ἢ αὐτὴ θάλεγε κάτι γιὰ τὴν κλοπή κ' ἔτσι θὰ γνωριζόμαστε. Ὁ ἄντρας της ὅμως εἶχε πιάσει μεγάλη κουβέντα μαζύ μου. Μοῦ ἔλεγε ὅτι χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ στὰ ξενοδοχεῖα γιατὶ τὰ γκαρσόνια ποὺ μπαινοβγαίνουν στὰ δωμάτια δὲν εἶνε γνωστὸ τὶ ἄνθρωποι εἶνε κι' ὅτι κι' αὐτοῦ κάποτε στὴ Γαλλία τοῦ εἶχαν κλέψει ἀπὸ τὸ δωμάτιο τοῦ ξενοδοχείου του ἕνα ζευγάρι κουμπιὰ μανικετιῶν ἀπὸ πλατίνα καὶ μία ὡραιότατη καφφίτσα μὲ μαῦρο μαργαριτάρι ποὺ τοῦ τὴν εἶχε χαρίσει ἡ γυναῖκα του.

— Θυμᾶσαι, Νίτσα; γύρισε καὶ τὴ ρώτησε.

Ἐκείνη ὅμως ἢ δὲν ἄκουσε—ἢ ἔκανε πὼς δὲν ἄκουσε. Ἐξακολουθοῦσε νὰ κυττάζῃ πρὸς τὸ βάθος τοῦ διαδρόμου κι' ὅταν μιὰ ἀπὸ τὶς γνωστὲς της κυρίες, γυρνῶντας στὸ δωμάτιό της, τὴν προσεφώνησε μ' ἕνα: «—Εἴδατε; Πῶς σᾶς φάνηκε πάλι αὐτό;» ἀπάντησε μ' ἕνα σβουμένο:—«Ναί, εἶνε τρομερό!» χωρὶς νὰ τῇ περισσότερα. Ὡς τόσο ἔμεινε ἴσα μὲ τὸ τέλος στὴν πόρτα, ἕως ποὺ οἱ ἔνοικοι, μὲ ἱκανοποιημένη πιὰ τὴν περιέργειά τους καὶ ἐξαντλημένο τὸ θέμα τῆς κουβέντας, ξαναγύρισαν στὰ δωμάτιά τους καὶ δὲν ἔμεινε παρὰ ὁ κλεμένος κύριος ποὺ ἐκτόξευε ἀκόμα ἀπειλὲς καὶ ζητοῦσε ἀπὸ τὰ γκαρσόνια νὰ εἰδοποιηθῇ ἀμέσως ἡ ἀστυνομία. Καθ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔπαψα νὰ τὴν κυττάζω—καὶ νὰ τὴ θαυμάζω. Ἡ χλωμάδα ἡ χυμένη στὸ πρόσωπό της τῆς ἔδινε μιὰ ὀμορφιὰ περισσότερη. Τὸ σῶμα της, τὸ σφιγμένο μέσα στὸ peignoir της εἶχε κάτι τὸ παλμῶδες. Ἔβλεπα, ξεκομένες μέσα στὸ φῶς, τὶς ἁρμονικὲς καὶ κρουστὲς τῆς καμπύλες, κι' ἔσκεπτόμουν—μὲ πόθο, γιατὶ αὐτὸ ἦταν ἀδύνατο—πὼς δὲ θὰ ὑπῆρχε πληρέστερη εὐτυχία ἀπὸ τὸ νὰ τὸ σφίξῃ κανεὶς μὲ πάθος.

Ὁ ἄντρας της, ἀφοῦ μ' ἐκαλημέρισε μὲ φιλοφροσύνη, διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα τους κι' ὠθῶντας ἐλαφρὰ τὴ γυναῖκα του τῆς εἶπε:

— Πᾶμε τώρα μέσα.

Καὶ μόνο ὅταν ἡ πόρτα κλείστηκε μπροστά μου, αἰσθάνθηκα κι' ἐγὼ πὼς ἦταν καιρὸς νὰ γυρίσω νὰ κοιμηθῶ καὶ πώς, τόση ὥρα στὸ διάδρομο μὲ τὸν πυζαμά μου, ἐκρύωνα κι' ἐριγοῦσα...

Μιὰ βδομάδα κατόπι νέα κλοπή, ὑπὸ τοὺς ἴδιους περίπου ὅρους, λάβαινε χώρα στὸ κάτωμα τοῦ ξενοδοχείου μας.

Ἡ ἐντύπωσι ἀπὸ τὴ δεύτερη αὐτὴ κλοπή, συνδυαζόμενη μὲ τὴν πρώτη, ἦταν καταπληκτική. Οἱ ἔνοικοι ἄρχισαν ν' ἀνησυχοῦν, σκεπτόμενοι πὼς μποροῦσε νἀρθῇ κι' ἡ σειρά τους. Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔδειχνε περισσότερη ἀνησυχία ἦταν ὁ ἄντρας τῆς γυναίκας ποὺ ἐπιοῦσα, ὁ ὁποῖος κι' ἐπροσφέρθηκε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν ἀστυνομία γιὰ νἀρθῇ καὶ κάνῃ ἔρευνα ἀμέσως γιατὶ ἔτσι ὑπῆρχε πιθανότητα νὰ βρεθοῦνε τὰ κλοπιμαῖα. Ἡ ἔρευνα ὅμως δὲν ἔδωσε κανένα ἀποτέλεσμα. Μόνο ποὺ ἐδιόχτηκαν ὅλα τὰ χαμόσνια τοῦ πατώματος κ' ἀντεκατεστάθηκαν ἀπὸ ἄλλα. Μὲ τὴ σειρά της δὲ κι' ἡ δεύτερη αὐτὴ κλοπὴ ἐξεχάστηκε...

Στὸ μεταξὺ ἐξακολουθοῦσα—μὲ τὴν ἴδια πάντα ἀνεπιτυχία—νὰ πολιορκῶ τὴ γυναῖκα ἐκείνη. Εἶχα φτάσει στὸ σημεῖο ἐκεῖνο τῆς τρέλλας νὰ τῆς στείλω μὲ τὴν ὑπηρέτρια δύο γράμματα, τὸ ἕνα θερμότερο ἀπὸ τὸ ἄλλο, σὰ ὁποῖα τῆς περιέγραφα σὰν παιδὶ εἴκοσι χρόνων τὴν ἀγάπη μου καὶ τὴν ἱκέτευα νὰ θελήσῃ νὰ συναντηθοῦμε κάπου. Σὰ γράμματα αὐτὰ δὲν ἔλαβα καμμιὰν ἀπάντησι. Αἰσθανόμουν πὼς ἤμουν γελοῖος πιὰ ἐπιμένοντας καὶ σκεπτόμουν ν' ἀφίσω τὸ ξενοδοχεῖο γιὰ νὰ μὴν τὴν βλέπω πιὰ καὶ γιὰ νὰ τὴ λησμονήσω.

Ἕνα βράδυ, ντυμένος μὲ σμόκιν, ἔβγαινα ἀπὸ τὸ δωμάτιό μου γιὰ νὰ πάω σὲ κάποιο φιλανθρωπικὸ χορὸ κι' εἶχα σταθεῖ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα γιὰ νὰ ἀνάψω τὸ τσιγάρο μου ὅταν τὴ εἶδα νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ διαδρόμου κρατῶντας ἕνα δοχεῖο μὲ νερό. Τὴν περίμενα καί, μαζεύοντας ὅλο τὸ θάρρος μου, τῆς ἔφραξα τὸ δρόμο—ἐνῷ τὸ αἷμα ἀνέβαινε σὰν κῦμα στὸ κεφάλι μου ἀπὸ τὴν ταραχή. Ἤθελα νὰ τῆς πῶ, ἐκεῖ, ἐπὶ τόπου, τὸν ἔρωτά μου καὶ νὰ τὴν παρακαλέσω νὰ μοῦ δώσῃ μιὰ μικρὴ ἐλπίδα. Τὸ μόνο ὅμως ποὺ κατώρθωσα νὰ τραυλίσω ἦτανε:

— Λάβατε τὰ γράμματά μου;

Τὴν εἶδα ν' ἀνασηκώνῃ τοὺς ὤμους ὅπως ὅταν κανεὶς ἐνοχλεῖται καὶ χωρὶς νὰ μοῦ πῇ τίποτα προχώρησε στὸ δωμάτιό της. Ἔμεινα μιὰ στιγμὴ νὰ συνέλθω ἀπὸ τὸ συγκλόνισμα ποὺ εἶχα δοκιμάσει κι' ἐκατέβηκα ἀποφασισμένος ν' ἀριναι ἀπὸ τὴν αὐλὴ τὸ ξενοδοχεῖο.

Στὸ δρόμο περπάτησα ἐπ' ἀρκετὸ στὴν τύχη—χωρὶς νὰ θυμᾶμαι ὅτι ἐπρόκειτο νὰ πάω σ' ἕνα χορὸ ὅπου μιὰ παρεα φίλων μ' ἐπεριμενε. Ὅταν τὸ θυμήθηκα—δὲν αἰσθανόμουν τὴν παραμικρότερη διάθεσι γιὰ διασκέδασι. Ἀποφάσισα νὰ διευθυνθῶ πρὸς τὸ Ζάππειο καὶ νὰ καθίσω σ' ἕνα πάγκο μόνος—μὲ τὴ λύπη μου. Περνῶντας ἐμπρὸς ἀπὸ ἕνα κιόσκι ἐξῆτησα τσιγάρα. Ὅταν ὅμως ἔβαλα τὸ χέρι μου στὴν τσέπη γιὰ νὰ πληρώσω εἶδα πὼς εἶχα ξεχάσει τὸ πορτοφόλλι μου στὸ σακκάκι ποὺ εἶχα βγάλει—κι' ἐγύρισα νὰ τὸ πάρω.

Ἀνοίγωντας τὴν πόρτα τοῦ δωματίου που εἶδα μέσα μιὰ γυναῖκα σκυμένη πάνω ἀπὸ τὶς ἀποσκευές μου. Στὸν κρότο ποὺ ἔκανε ἡ πόρτα ἀνασήκωσε ἔντρομη κι' ἔστρεψε τὸ πρόσωπό της πρὸς ἐμένα. Ἦταν Ἐκείνη! Σταθήκαμε κι' οἱ δύο σὰν κεραυνόπληκτοι. Στὸ πρόσωπό μου θάταν ζωγραφισμένη ἡ ἀποβλάκωσις. Στὸ διπό της ἔβλεπα τὴν ἔνσάρκωσι τοῦ τρόμου—ἑνὸς τρόμου ποὺ θαρρεῖς πὼς τῆς ἔσφιγγε μὲ σιδερένια δάχτυλα τὸ λαιμό κι' ἔκανε τὸ πρόσωπό της πράσινο. Οἱ σκηνὲς τῶν δύο κλοπῶν, στὶς παραμικρότερες λεπτομέρειές τους, πέρασαν ἀστραπιαῖα ἀλλὰ καταλάβαρα ἀπὸ τὸ νοῦ μου. Ὥστε λοιπὸν αὐτὴ ἦταν ἡ κλέφτρα τοῦ ξενοδοχείου!

— Τί ζητᾶτε ἐδῶ μέσα; τὴ ρώτησα μὲ μιὰ φωνὴ στὴν ὁποία ὑπῆρχε ὅλη ἡ σκληρότητα τῆς ἐκδικήσεως γιὰ τὴν περιφρόνησί της κι' ὅλος ὁ σαρκασμός μου γιατὶ συνελάμβανα τὴν «τιμία» αὐτὴ γυναῖκα νὰ κλέβῃ.

Λέν ἀπάντησε ἀμέσως. Εἶδα τὰ χείλια της νὰ τρέμουν καὶ τὰ μάτια της νὰ μισοκλείνουν σὰν νὰ τὰ περνοῦσε ἕνα θάμπος. Συγχρόνως φαινότανε νὰ καταβάλῃ ὑπερανθρώπες προσπάθειες γιὰ νὰ μείνῃ ψύχραιμη καὶ νὰ βρῇ μιὰ δικαιολογία. Ἐπὶ τέλους μὲ μιὰ φωνὴ μισοβρυσιμένη ἐτραύλισε:

— Σᾶς περίμενα... Εἶχα λυπηθεῖ γιὰ τὸν πόνο ποὺ σᾶς προξένησα προτήτερα κ' ἤρθα νὰ σᾶς ζητήσω συγγνώμη...

Θὰ εἶδε ἀπὸ τὴν ἔκφρασι τοῦ προσώπου μου πόσο λίγο πίστευα στὴν ἐξήγησί της. Κατάλαβε πῶς ἦταν χαμένη—καὶ θέλησε νὰ παίξῃ τὸ μεγαλύτερό της ἀτοῦ. Ὀρθώθηκε ἀποφασιστικὰ καὶ μὲ μιὰ φωνὴ ἀχρωματίστη μοῦ εἶπε:

— Ἤρθα γιὰ νὰ σᾶς δοῦῶ.. Νᾶμαι!

Καὶ πετῶντας μὲ μιὰ λυσσασμένη ἀπόφασι τὸ peignoir της στάθηκε κατάντικρύ μου.

***

Εἶχα τὴν ἀδυναμία νὰ κάνω πῶς ἐπίστευα, πὼς ἤμουν τόσο ἠλίθιος ὥστε νὰ τὸ πιστέψω. Βλέποντάς την ἀντίκρυ μου ἔτσι γοητευτική, δὲν θέλησα νὰ ἰδῶ παρὰ τὴν ὀμορφιά της—κι' ὄχι τὴ στάσι της ποὺ ἦταν στάσι ἀνθρώπου ἀντίκρυ σὲ στρατιῶτες ποὺ στηρίζουν τὰ ὅπλα τους γιὰ νὰ τὸν τουφεκίσουν! Δὲ θέλησα νὰ ἰδῶ παρὰ τὴν εὐκαιρία—τὴ μοναδικὴ καὶ τὴν ἀπροσδόκητη—νὰ ἱκανοποιήσω ἕνα πόθο ποὺ μὲ εἶχε ἀπορροφήσει σὰ μιὰ ἔμμονη ἰδέα. Κατέπνιξα τὸν οἶκτο ποὺ εἶχε γεννηθεῖ—παράλληλα—μέσα μου. Ἔδιωξα τὴ σκέψη πὼς ἐγὼ ποὺ προχωροῦσα γιὰ νὰ τὴν ἀγκαλιάσω ἤμουν ἐκείνη τὴ στιγμὴ πιὸ ἄθλιος ἀπὸ αὐτὴν ποὺ εἶχε κλέψει. Τὸ κτῆνος ποὺ ὑπάρχει σὲ κάθε ἄνθρωπο μίλησε ἐπιτακτικώτερα. Κι' ἡ γυναῖκα ἐκείνη ἔγινε δική μου!

Ὑπέκυψε—ὅπως πληρώνει κανεὶς ἕνα χρέος. Ἐνοιωθα ὅτι ἐκείνες τὶς στιγμὲς μὲ περιφρονοῦσε περισσότερο ἀπὸ ποτέ, —περισσότερο κι' ἀπὸ ὅτι περιφρονοῦσε τὸν ἑαυτό της. Κι' ἔνοιωθα ἀκόμα ὅτι κερδίζοντάς την ἔτσι ὅπως τὴν εἶχα κερδίσει τὴν ἔχανα γιὰ πάντα—ἀνέκκλητα καὶ ἀδυσώπητα, κι' ὅτι, ἀλλοιῶς, ἴσως ἡ εὐγνωμοσύνη της νὰ μετατρεπότανε σὲ ἀγάπη... Ἀλλά, κινούμενος ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ὁ Πόου λέει «πνεῦμα τῆς στρεβλότητος», ὄχι μόνον δὲν ζήτησα νὰ συγκρατήσω τὸν κτηνώδη μου πόθο ἀλλὰ καὶ τὴν μετα-

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Α. Σ.

Τὸ ὄνομά της μονοσύλλαβο, ξαφνικό, εὐχάριστο, προαναγγέλλει τὴν δεξιοτεχνὴ ἀστραπαίαν, καταπληκτικὴν ἐμφάνισίν της. Σ....! Τὸ ὄνομά της. Καὶ πράγματι προλέγω ὅτι εἶνε ἔξυπνη, ἐκφραστική, νοστιμωτάτη, ἀπόδειξις ὅτι ὁ ἀρραβών της ἔγεινε μὲ δύο ἡμερῶν κατὰ τρόπον ἀπροσδόκητον, μυθιστορηματικὸν καὶ ἀστραπαῖον. Μία συνάντησις τυχαία μὲ ἐκλεκτὸν Ἀθηναῖον φίλας ἀφιχθέντα ἐκ Γερμανίας καὶ πρεσπιτιαμέντε ἀρέσκεια κοινωνικόβλος, ἀμοιβαία ὑπόσχεσις, γάμος καὶ ἀναχώρησις. Καὶ τώρα αἱ Ἀθῆναι χάνουν μία ἀπὸ τὰς πλέον σπανιθρυβόλες Ἀτθίδες, καὶ αἱ αἴθουσαι ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον διακοσμητικὰ στολίδια των.

Ἡ Μοντα.ν

*

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Αἱ κυριαρχοῦσαι φοξτροτίστριαι κατόπιν ἑβδομαδιαίας ἀνακωχῆς, ἐπαναλαμβάνουν τὰ χορευτικά των δικαιώματα ἀπὸ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς. Αἱ βασιλικώτεραι ἐπανῆλθον δριμύτεραι εἰς τὸ χορευτικὸν πάθος μετὰ τὴν Ἀνάστασιν εἰς τὸ ρεβεγιὸν τοῦ Τροκαντερό.

— Μεταξὺ τῶν χορευουσῶν μία θαυμασία σιλουέττα ἄρτι ἀφιχθεῖσα ἡ Ἀλεξανδρινὴ δ)νὶς Ταλὶ Ρόστοβιτς· ἡ ἐμφάνισίς της προκαλεῖ τὴν χάριτος, μὲ τουαλέττα κρεπελέττ χρώματος φούξια καὶ φότο ροῦζ, ἀμέτρητα «πανναὶ» ἀπὸ δαντέλλα ὁμοιόχρωμη. Ἔφερε θαυμάσιο στὸν ἴδιο συνδυασμὸ μὲ τὸ φόρεμα.

— Ἀπὸ προχθὲς προσετέθη νέον χορευτικὸν κέντρον, ἤνοιξαν τὰ πόδια τοῦ Παραδείσου καὶ ἐμφανίσθησαν ὡραιότατα παραδείσια πουλιά. Μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ δ)νὶς Σ. Μεταξᾶ τουαλέττα κατάλευκη φορεῖ κεντημένη μὲ ρὸζ καὶ μωβ ἄνθη. Ἡ δ)ὶς Ε. Σταθάτου τουαλέττα κοκκινη ζωρζέττ καὶ κόκκινο καστόρι. Ἡ δ)ὶς Σ. Δημητρακοπούλου χαριτωμένη τουαλέττα κρὲπ καὶ μπλὲ καὶ ἄσπρο ἐμπριμὲ μὲ τὸν ἴδιον μπλὲ μαρὲν ζωρζέττ.

— Μερικὰ σκίτσα ἀπὸ τὴς ἱπποδρομίες ὅπου ἦσαν παροῦσαι αἱ κυρίαι τῆς Ἀθηναΐς μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ δ)ὶς Ἀβέρωφ ἐλκυστικοτάτη μελαχροινὴς μὲ μαντὸ κρὲπ-σατὲν καφὲ καὶ λευκὴ ρενάρ. Ἡ κ. Λιαδοπούλου μαῦρο λούτρ, καφὲ καπέλλο καὶ ἐσάρπα. Ἡ κ. Σοφία Μεταξᾶ μπὲζ ταγιέρ.

— Δυὸ θαυμάσια Μαγνεκὲν, ἕνα μὲ ταγιὲρ λευκὸ γαρνίρισμα ἰδιοτρόπου λεοπαρδάλεως. Τὸ ἄλλο καφὲ—χριὸ ταγιὲρ καὶ καπέλλο καστόρι.

— Μία ἰδιωτέρα σιλουέττα ἡ δ)νὶς Νάντα Διπλαράκου τουαλέττα μαύρη καὶ λευκή. Ἡ δ)ὶς Ντεπὸ Νικολαΐδη βαθυκύανον φορεστὶ-σκιν.

— Ἡ κ. Ἀσπασία Μπόταση ἕνα πρόσωπο σὰν ἔμψυχη φιλντισένια κεφαλή, τουαλέττα μαύρη, μαντὸ ἐπίσης, καὶ καπέλλο καστόρι πολὺ ἀγάπη.

— Θαῦμα θαυμάτων ἡ δ)νὶς Μ. Ἀντωνοπούλου μὲ τουαλέττα μπλὲ-γκρὶ καὶ μαντὸ ἀπὸ πετσὶ γκρὶ καὶ γοῦνα ὁμοιόχρωμη «γκαλοὺν» κατέλλο πέτσινο ὁμοιόχρωμον

— Ἕνα ὡραῖο σύνολον ἡ κ. Ἀνεζίνη τουαλέττα μαύρη κρὲπ-σατὲν καὶ μαντὸ ἴδιο.

— Ἡ κ. Πάϊκου μὲ μαντὸ ποὺ ἀντιπροσώπευε τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς μόδας βὲρ-ἀμάντ κρὲπ-μαροκαίν, μὲ γοῦνα ὁμοιόχρωμη.

— Μία χαριτωμένη εὐμορφιὰ τῆς δ)δος Ἕλλης Μεζίκη μὲ μεταξωτὸν τουαλέττα.

— Μία τουαλέττα ποὺ φανέρωνε τὴν Παριζιάνικη προέλευσίν της ἦτο τῆς Κας Μπέμπης Κωστοπούλου, πράσινο πετιὲ, τὸ μαντὸ ἐκατέρωθεν ἀπὸ γοῦνα γκρὶ «γκαζέλλ» τουαλέττα ὁμοιόχρωμη ἁπλουστάτη κρὲπ-ντὲ-σὶν, μοντέλλο πατοῦ.

— Ἕνα περίκομψον σύνολον μελανόλευκον ἡ Κα Γ. Ζερβοπούλου λευκὴ κρὲπ-ντὲ-σὶν τουαλέττα, μαῦρο μαντὸ μεταξωτὸ σὲ καλὴ ἀπὸ μαῦρη κορδέλλα γκρὶ γκραίν.

— Ἐκτάκτως χαριτωμένη ἡ δ)ὶς Ἠπίτη μὲ τουαλέττα μελανόλευκη.

Ἡ Μονταὶν

ἀναστροφὴ ἔτσι ποὺ νὰ τῆς γίνω ἀπαίσιος καὶ μισητός.

Ἔφυγε χωρὶς νὰ μοῦ πῇ τίποτα, χωρὶς νὰ τῆς πῶ τίποτα. Θὰ ἔπρεπε μάταιο ἄλλος τε... Τὴν ἄλλη δὲ ἡμέρα, πρωΐ—πρωΐ, ἔφυγα μὲ τὸν ἄντρα της ξενοδοχεῖο...

Κώστας Οὐράνης.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΛΕΒΑΔΕΙΑ.—Ἐπιβλητικῶς ἑορτάσθη ἐνταῦθα ἡ 25η Μαρτίου.

Μετὰ τὴν δοξολογία, εἰς ἤνταρέστησαν, αἱ ἀρχαὶ καὶ πλῆθος κόσμου, ἐξεφώνησαν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ὁ καθηγητὴς κ. Τσορώνης, καὶ ἡ δὶς Μετάκου, ἐπίσης ἀπήγγειλε ποίημα ὁ κ. Γ. Τζάθας.

Τὸ βράδυ ἐδόθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Πανθέου» ἐσπερὶς ὀργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου κ. Γ. Κουλοπούλου, Κατὰ τὴν ἑσπερίδα ἀπηγγέλθησαν ποιήματα ἀπὸ τὰς δίδας Κ. Παπασπύρου, Μ. Ἀλεξιάδου καὶ Ἀρ. Ἰωάννου· ἀκολούθως παρεστάθη τὸ γνωστὸν δρᾶμα «Ὁ χορὸς τοῦ Ζκλόγγου», τοῦ ὁποίου τὰ πρόσωπα ὑπεδύθησαν μαθήτριαι δίδες Ἀρ. Ἰωάννου, Κ. Παπασπύρου, Μ. Ἀλεξιάδου, Κουλοπούλου καὶ οἱ μαθηταὶ κ. κ. Γ. Τζάθας, Ι. Πολύμερος, Α. Κίνιας, Ι. Ἀναγνωστόπουλος, Ι. Τριανταφύλλου καὶ ὁ Ι. Ἀναστασίου. Κατόπιν ἐπαίχθη ἡ κωμωδία «Ἐνοικιάζεται».

Δης.

ΧΑΛΚΙΣ.—Τὸ Σάββατον 19 τρ. ἐδόθη ἡ συναυλία τῆς καθηγητρίας τοῦ Ἑλλ. Ὠδείου δίδος Χρηστίνας Κυριαζῆ τῇ εὐγενεῖ συμπράξει τῆς Κας Μ. Λασποπούλου καὶ τοῦ βαρυτόνου κ. Λεοπ. Μπονάτη. Ἡ δὶς Κυριαζῆ εὗρε εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδείξῃ ἀκόμη μίαν φορὰν τὸ φωνητικόν της ταλέντο. Τὸ πρόγραμμα περιελάμβανεν Mozart, Puccini, Verdi. Λαμπελέτ, Σακελλαρίδην καὶ Καλομοίρην. Εἰς τὴν αἴθουσαν διεκρίναμεν τὰς Κας Μάλλιου, Πνευματικοῦ, Μάτσα, Καρακλῆ, Γεωργιάδου, Μιχαλοπούλου κ. ἀ. τὰς δίδας Ἀλεξάνδρου, Ἀληφαρμάκη, Γεωργιάδου, Σταϊκίδη, Καράκωστα, Χατζηπαναγιώτη, Μπέη, Βούλγαρη, Τζιώτου κ. ἄ.

Γιῶρ. Φ

ΚΟΖΑΝΗ.—Ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα μουσικοδραματικοῦ θιάσου ἐδόθη προχθὲς ἔκτακτος καλλιτεχνικὴ παράστασις. Ἐπαίχθη τὸ κοινωνικὸ δράμα τοῦ παρεπιδημοῦντος ἐνταῦθα κ. Γιάννη Ζήρα Ἀγκαθιώτη, ἡ «Παραστρατημένη». Τὴν παράστασιν ἐτίμησαν ὁ κ. Φρούραρχος μετὰ τῆς κυρίας, ὁ κ. Καδίτης (εἰσαγγελεὺς) μετὰ τῆς κυρίας του, ὁ ἰατρὸς κ. Κουταροῦσος μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ὁ ἰατρὸς κ. Μεταξᾶς, μετὰ τῶν δίδων θυγατέρων του, ὁ κ. Τσιμινάκης, Δήμαρχος Κοζάνης μετὰ τῶν ἀνεψιῶν του δίδων Κούλας καὶ Ματίνας Χασάπη, ὁ κ. Βαρβούτης διηγόρος μετὰ τῆς δίδος ἀδελφῆς του Χαρικλείας, ἡ δὶς Οἰκονομοπούλου, ὁ κ. Παπαχριστόπουλος Γεν. Ἐπιθεωρητὴς Ὑπ. Γεωργίας, ὁ καθηγητὴς κ. Ἀνδριανός, οἱ κ. κ. Ψυχογυιός, Κατσούλης κ. ἄ.

Κοζανίτης

ΚΑΒΑΛΛΑ.— Ἐπιτυχὴς ὑπῆρξεν ὁ δοθεὶς ἐνταῦθα χορὸς τῆς Λέσχης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Εἰς αὐτὸν διεκρίθησαν αἱ δίδες Πολίνα Κοέν, Δημάδη, Κουρτίδου, Τζόγαλη, Σουφραλίδου, Λάμπρου, Κουκοπούλου, Κλωνάρη, Τζώρκα, Οἰκονομίδου, Φέσσα, αἱ κυρίαι Λύτσικα, Δόρφανη, Νικολαΐδου ἰατροῦ, Κουτσουμλῆ λοχαγοῦ, Κρεμαμλῆ, Κοττάκη, Τσαμαδοῦ, Ἕλλη Ἀφεντάκη καὶ οἱ κ. λ. Στασινόπουλος νομάρχης, Κοττάκης ἐπιτελάρχης, Παραφέστας δήμαρχος, Τερμεντζῆς, Πατσάκας, Τζιώτης, Μποτινόπουλος, Κονιαβίτης, Μαρκατζῆς, Καραπατάκης, Δεληνάσιος, Δημάδης, κ. ἀ.

Γ. Ν.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.— Τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς οἱ υἱοὶ τοῦ Δημάρχου κ. Ι. Βογιατζάκι ἔδωκαν ἀπογευματινὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἐχορεύθησαν διάφοροι χοροί. Ἐκ τῶν χορευτριῶν καὶ χορευτῶν διεκρίθησαν αἱ δίδες Δαν. Μηλιάδου, Εὐγ. Μηλιδάκι, Χρυσοῦλα Δοκουμετζίδου, Πόπη Κοκολάκι, Ἀριστέα Ἀντωνακάκι, Ἀδαμ. Βενέρη, Λιλίκα Τσοχατζῆ, Χαραλαμπίδου, αἱ δίδες Βογιατζάκι, καὶ οἱ κ. κ. Χαραλαμπίδης, Ἀθ. Νικολαΐδης, Δοκουμετζίδης, Ἐμμ. Μουρέλλος, Γ. Βογιατζάκις κ. ἄ.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ χοροῦ ὁ ἐκ των προσκεκλημένων κ. Δ. Ἀναστασιάδης ἐξετέλεσε διάφορα πειράματα ὑποβολῆς καὶ ὑπνωτισμοῦ, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε ἀρίστη.

Γιάννης Μαρκοδημητράκις

*

ΤΟ ΣΤΑΡΙ

Τὸ στάρι τὸν χειμῶνα σὰν ποὺ φυτρώσει μένει
ριζώνει μὲ τὸ κρύο βαθειὰ καὶ περιμένει
τὸν ἥλιο νὰ ψηλώσῃ,
μὲ μιᾶς νὰ μεγαλώσῃ.
Καὶ στὴς εἰκοσιπέντε τοῦ Μάρτη, τὴν αὐγὴ
θὲ νἀπουχαιρετήσῃ τὴν μάννα του τὴν γῆ:
—Σ'ἀφίνω γειά, μαννούλα! —Παιδί μου ποῦ θὰ πᾷς;
—Πηγαίνω νὰ μὲ φάνε ἐκεῖνοι ποὺ θὰ φᾷς.

(Ἀπὸ τὰ «Ἑξοχικὰ» τοῦ 1899)

Δημ. Στάης

ΕΤΟΙΜΑΣΘΗΤΕ ΑΡΧΙΖΕΙ

«Ο ΛΟΧΑΓΟΣ... ΦΑΝΤΑΣΜΑ»!

Τοῦ περιφήμου Γάλλου συγγραφέως **Πὼλ Φεβὰλ** (πατρὸς)

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΙ Ο ΟΡΛΩΦ

Ποτὲ εὐνοούμενος βασιλίσσης δὲν κατέλαβε τόσο περιφανῆ θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ δὲν προσέφερε τόσας ὑπηρεσίας διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐστεμμένης του ἐρωμένης, ὅπως ὁ Γρηγόριος Ὀρλὼφ πρὸς τὴν Αἰκατερίνην τὴν Β'. τῆς Ρωσσίας.

Εἶνε ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλονται αἱ ἐπιτυχίαι καὶ ἡ δόξα τῆς βασιλείας τῆς Αἰκατερίνης. Ἡ περίφημος Τσαρίνα τοῦ ὤφειλε μάλιστα κάτι πολὺ περισσότερον. Τὴν ἀνύψωσίν της εἰς τὸν θρόνον κατὰ τὴν ὥραν ἀκριβῶς ποὺ παρεσκευάζετο ἡ ἐξορία της. Ἡ Ἑλληνικὴ ἱστορία ἔχει τὸ ὄνομά του ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα γεγονότα τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου. Εἶνε ὁ δημιουργὸς τῆς ἐκστρατείας τῆς Κριμαίας καὶ ὁ ἐμπνεύσας τὴν ὀπκίνησιν τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἑλλήνων τῶν νήσων καὶ τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸ 1770. Ὁ Ἀλέξιος Ὀρλώφ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ρωσικῶν ναυτικῶν δυνάμεων ποὺ ἐπανεστάτησε τὰς νήσους καὶ τὰς ἀκτὰς τοῦ Αἰγαίου καὶ ἐπυρπόλησε τὸν τουρκικὸν στόλον εἰς τὸν Τσεσμὲν κατὰ τὴν ἱστορικὴν νύκτα τῆς 6ης πρὸς τὴν 7ην Ἰουλίου τοῦ 1770, ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Γρηγορίου.

Εἰς τοὺς Ὀρλώφ ὀφείλεται ἡ τραγῳδία τῶν κρεουργιῶν τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ποὺ ἐπηκολούθησαν ἐκ μέρους τῶν Τούρκων μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν ἐπαναστατῶν τοῦ 1770. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ σκληρὰ ἐκείνη περιπέτεια δὲν ἐχρησίμευσε μόνον διὰ τὴν σωτηρίαν δυσπιστίαν πρὸς τοὺς ἐκμεταλλευτὰς ξένους, ἀλλὰ καὶ συνήθισε τοὺς τυραννουμένους Ἕλληνας εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἐπαναστάσεως ποὺ ἐκαρποφόρησεν ἀργότερα.

. . . . . .

Ἀλλὰ ὅταν κάποτε ἡ ἱστορία ἐρευνήσῃ περισσότερον τὴν περίοδον ἐκείνην τῶν πολέμων τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Τουρκίας, θὰ ξεκαθαρίσῃ τὴν θέσιν τῆς Αἰκατερίνης. Ἡ ἑλληνικὴ ἐξέγερσις τοῦ 1770 δὲν ὑπεκινήθη ἁπλῶς διὰ νὰ ἀπασχοληθοῦν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸ Αἰγαῖον ἐνῶ ἐπιέζοντο ἀπὸ τοὺς Ρώσσους στρατηγοὺς εἰς τὸ Προῦθον, τὸν Δούναβιν καὶ τὸν Δνείστερον. Ἡ Αἰκατερίνη ἀπὸ τὸ περιβάλλον τῆς ὁποίας δὲν ἔλειψαν καὶ οἱ Ἕλληνες— ἡ ἑλληνικῆς καταγωγῆς περίφημος κόμησσα Ποτόκκα ὑπῆρξεν ἡ ἐμπιστευμένη τῆς μεγάλης Τσαρίνας—ἔτρεφε τὸ ὄνειρον τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως μιᾶς ἑλληνικῆς δημοκρατίας ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς Ρωσσίας. Οἱ τόμοι τῆς πολιτικῆς ἱστορίας δὲν γνωρίζουν παρὰ τὰ πολεμικὰ γεγονότα εἰς τὰς διπλωματικὰς πράξεις, ἀλλ' αἱ ἱστορικαὶ προσωπικότητες δὲν φωτίζονται ἐπαρκῶς, παρὰ διὰ τῶν ἀποκαλυπτικῶν ἰδιαιτέρων μονογραφιῶν, «ἀναμνήσεων» καὶ «ἀπομνημονευμάτων» διὰ τῶν ὁποίων φαίνονται αἱ διαθέσεις των, φανερούται ἡ ἰδιαιτέρα των ζωή, αἱ ἀγνωστοὶ τινὲς προσπάθειαι καὶ τὰ ἐμπόδια ποὺ ἐματαίωσαν ὡραίας ἀποφάσεις.

Ἡ Αἰκατερίνη

Ὁ Ὀρλὼφ

Ἔχω ὑπ' ὄψιν ἑκτὸς τῶν γνωστῶν πηγῶν, τὴν «Ζωὴν τῆς Αἰκατερίνης τῆς Β'.» τοῦ Κοστέρα ἐκδοθεῖσαν εἰς τὸ Παρίσι τὸ 1797, ἕνα ἔτος δηλαδὴ μετὰ τὸν θάνατόν της, ὅταν τὰ πρόσωπα τοῦ περιβάλλοντός της ἔζων ἀκόμη καὶ τὰς «Ἀναμνήσεις τῆς κομήσσης Γκολοβίν» τοῦ Βασιλέβσκη καὶ τὰ «Μυστήρια τῆς Ρωσσίας» τοῦ Λακρουά.

Ὁ Κοστέρα παραθέτει ἀναμφισβήτητα δοκουμέντα διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἐὰν μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Τσεσμὲ ὁ Ἀλέξιος Ὀρλώφ, ὁ Σπυρίδωφ καὶ οἱ ρῶσσοι ἀξιωματικοὶ δὲν παρεδίδοντο εἰς ὀργιώδεις εὐωχίας μὲ γυναίκας τῶν νήσων καὶ δὲν ἐγκατέλειπον ἐπὶ πολὺν χρόνον τὴν συνέχισιν τῶν ἐπιχειρήσεων, δὲν θὰ τοὺς ἐπρολάμβανε ἡ ἀναπόφευκτος συνθηκολόγησις καὶ εἰρήνη μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Τουρκίας καὶ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου χρόνου θὰ ἀπεσπῶντο ἀπὸ τῆς Τουρκίας ἡ Ἑλλὰς μὲ ὅλας τὰς νήσους, ἡ Συρία καὶ ἡ Αἴγυπτος. Χρήματα ἄφθονα εἶχαν ἐξευρεθῆ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν προερχόμενα ἐξ ἑλληνικῶν χειρῶν. Τὰ εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ κερκυραῖος τραπεζίτης Μαρρούτσης καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε δόσει ὡς πρώτην δόσιν τριανταπέντε ἑκατομμύρια φλορίνια.

Ὁ Μαρρούτσης εἶχε μεταβῆ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἰς τὴν Πετρούπολιν, ὅπου ἡ Αἰκατερίνη τοῦ ἔδωσε τὸ παράσημον τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ τὸν τίτλον τοῦ ρώσσου πρεσβευτοῦ εἰς τὴν Βενετίαν.

Ὅταν μετὰ τὴν εἰρήνευσιν ὁ Ἀλέξιος Ὀρλὼφ ἐπέστρεψε εἰς τὴν Πετρούπολιν, ἐπρότεινε εἰς τὴν Αἰκατερίνην νὰ κάμῃ ἐκστρατείαν πρὸς ἀπόσπασιν ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐξήτησε δι' αὐτὸ δέκα ἑκατομμύρια ρούβλια, βασιζόμενος προφανῶς καὶ εἰς τὰ χρήματα ποὺ θὰ εὕρισκε εἰς τὰς πλουσίας ἑλληνικὰς νήσους.

— Σᾶς προσφέρω εἴκοσι, διὰ νὰ μὴ σᾶς λείψῃ τίποτε, τοῦ ἀπήντησε ἡ Αἰκατερίνη.

Ὁ ρωσσικὸς στόλος ἤρχισε πάλιν νὰ παρασκευάζεται διὰ τὴν νέαν ἐκστρατείαν εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ ὁ Ἀλέξιος Ὀρλὼφ ἐπῆγε εἰς τὴν Βιέννην καὶ τὸ Λιβοῦρνον. Ἀλλὰ τὸ ταξεῖδί του αὐτὸ διήρκεσε τόσον πολὺ καὶ ἡ διαγωγή του ἀπέναντι τῶν Αὐστριακῶν καὶ τῶν Ἄγγλων ἦτο τόσον προκλητική, καὶ εἶχε τόσα ἐπεισόδια ἐξ ἐρωτικῶν περιπετειῶν καὶ προσωπικῶν ἐρίδων, ὥστε ἡ ἐκστρατεία ἐματαιώθη.

Τὸ ἐνδιαφέρον ὅμως τῆς Αἰκατερίνης διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἦτο ἀναμφισβήτητον. Εἰς τὴν μονὴν τῶν Ταξιαρχῶν τῆς Σερίφου ὑπάρχει ἀκόμη πολύτιμον ἀδαμαντοκόλλητον εὐαγγέλιον, ἀφιέρωμα τῆς ἰσχυρᾶς Τσαρίνας εἰς τὴν ἱστορικὴν μονήν. Κατὰ παράδοσιν μελέτα παλαιὰν τῶν κατοίκων τῆς νήσου, τὸ εὐαγγέλιον αὐτὸ ἐφθασεν ἐκεῖ διὰ θαύματος. Ἐρρίφθη, λέγουν, ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε τὰ Δαρδανέλια καὶ τὸ Αἰγαῖον ἐσταμάτησε πρὸ τῶν βράχων τῆς μονῆς τῆς Σερίφου.

. . . . . .

Τί σύμβολον σταδίου ἐκπληκτικοῦ, ἀπροόπτων εὐτυχιῶν καὶ περιπετειῶν τὸ ὄνομα τοῦ Γρηγορίου Ὀρλώφ. Διὰ τὴν ἀνύψωσίν του εἰς τὴν γνωστὴν ἱστορικὴν περιοπὴν ἐχρειάσθη ἡ ὡμορφιά του, τὸ μὴ ἀναγνωρίζον ἐμπόδια θάρρος του, ὁ ἔρως, τὸ ἔγκλημα, ἡ ὀξεῖα ἀντίληψις καὶ ἡ ἄμετρος φιλοδοξία του.

Δὲν ἦτο εὐγενοῦς καταγωγῆς, κεφάλαιον ἀναπόφευκτον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διὰ μίαν καλὴν σταδιοδρομίαν, οὔτε εἶχε ἀξιοσημείωτον μόρφωσιν. Δὲν εἶχε παρὰ τὰ δῶρα τῆς φύσεως. Ἐπιβλητικὴν ἀνδρικὴν ὡραιότητα καὶ τόλμην. Ὅταν ὁ Πέτρος ὁ Γ΄ ἐξεθρόνισε τὴν Αἰκατερίνης ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον, δὲν ἦτο παρὰ ἀσήμαντος κατώτερος ἀξιωματικός. Οἱ δύο του ἀδελφοὶ μετεῖχον τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἀλέξιος, ἦσαν ἁπλοῖ στρατιῶται εἰς τὴν σωματοφυλακήν. Ἕνα περίεργον ἐπεισόδιον ποὺ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τοὺς στοιχίσῃ τὴν ζωήν, τὸν ἀνύψωσεν αἰφνιδίως. Ὁ κόμης Πέτρος Σουβαλὼφ στρατηγὸς τοῦ μηχανικοῦ ἠθέλησε νὰ ἔχῃ ὡς ὑπασπιστὴν τὸν ὡραιότερον ἀξιωματικὸν τῆς Πετρουπόλεως. Ἐπιλέξας τὸν Ὀρλώφ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Σουβαλὼφ εἶχε ἐρωμένην μίαν ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας γυναίκας τῆς αὐλῆς, τὴν πριγκήπισσαν Κουσαχίν. Ἡ νεαρὰ πριγκήπισσα πολὺ γρήγορα ἔδειξε ὅτι προτιμοῦσε τὸν νεαρὸν ὑπασπιστὴν ἀπὸ τὸν ἰσχυρὸν στρατηγόν. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ Σουβαλὼφ τοὺς ἀνεκάλυψε. Ἀπηγόρευσε εἰς τὸν Ὀρλώφ νὰ ἐμφανισθῇ πλέον ἐνώπιον του καὶ ἐξήτησε ἀπὸ τὴν Αἰκατερίνην νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Τσάρου διὰ τὴν ἐξορίαν εἰς τὴν Σιβηρίαν τοῦ ἀναιδοῦς ἀξιωματικοῦ ποὺ εἶχε ἐκθέσει τὴν τιμὴν καὶ αὐλικῆς πριγκηπίσσης. Τὸ σκάνδαλον ἦτο τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας εἰς τὰ ἀνακτορα. Ἡ Αἰκατερίνη εἶτε ἀπὸ περιφρόνησιν, εἴτε ἀπὸ οἴκτον ἐξήντησε τὴν ἀγνωσίαν τὸν ἀτυχῆ ἀξιωματικόν. Ἡ πριγκήπισσα ἐξορίσθη εἰς τὴν καμαριέρα της Ἰβανόβνα, ποὺ τὴν βοηθοῦσε διὰ τὴν μυστικὴν ἱκανοποίησιν ὅλων των ἰδιοτροπιῶν της, κατώρθωσε νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ συνάντησις. Ἡ Αἰκατερίνη κατελήφθη ἀπὸ κεραυνοβόλον ἐρωτικὸν πάθος προς τὸν Ὀρλώφ, ὁ ὁποῖος ἀντὶ τῆς Σιβηρίας εὑρέθη πρωτοφορότητα. Καὶ, πολὺ γρήγορα εἶδε ὅτι ἡ Τσαρίνα εἶχε περισσότερα θέλγητρα καὶ ἐρωτικὴν θερμότητα παρὰ ἡ πριγκήπισσα Κουσαχίν. Οἱ δύο ἐρωτευμένοι συνηντῶντο πλέον σχεδὸν καθ' ἡμέραν. Ὁ ἔρως αὐτὸς ὑπῆρξεν ἡ πηγὴ τῶν σοβαρῶν πολιτικῶν γεγονότων ποὺ ἐπηκολούθησαν. Ὅτι διότι ἐκινδύνευαν καὶ ἐφοβοῦντο μήπως προδοθοῦν εἰς τὸν Τσάρον, εἴτε ἀπὸ τὴν φιλοδοξίαν ποὺ ὑπῆρχε ἀμετρος καὶ εἰς τοὺς δύο ἠθέλησαν νὰ γίνουν κύριοι τῆς καταστάσεως. Ὁ Πέτρος ὁ Γ΄ ἐπλήρωσε πολὺ ὀλίγας συμπαθείας εἰς τὸν λαὸν καὶ τὸν στρατόν. Εἶχε πολλὰ ἐλαττώματα τῶν βασιλέων χωρὶς καμμίαν ἀρετήν. Ὁ Ὀρλὼφ καὶ τὰ λοιπὸν ἐπρότεινε νὰ τὸν ἐκθρονίσουν. Καὶ κατεστρώθη ἡ συνωμοσία. Ἡ πρώτη ὁμὰς ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς πέντε ἀδελφοὺς Ὀρλώφ, τὸν Μπιλικὼφ καὶ τὸν Πάσσικ. Διὰ νὰ προσηλυτίσουν ἄνδρας ἐδέησε νὰ μεταχειρισθοῦν ἀκόμη καὶ τὸν ἔρωτα. Ἡ ὡραία πριγκήπισσα Ντασκὸφ ἔκαμε ὅτι μποροῦσε γι' αὐτό. Τὴν ὄψη Ἰουλίου τοῦ 1762 τὸ κίνημα ἐξεράγη. Ὁ Πέτρος ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε περάσει τὴν νύκτα ὀργιάζων μὲ μίαν ἠθοποιὸν ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων δίδων τὸ γενικὸν σύνθημα φανερῶν ἐρωτικῶν ἐκδηλώσεων εἰς τοὺς προσκεκλημένους καὶ τὰς προσκεκλημένας του, ἐφυγαδεύθη καὶ ἡ Αἰκατερίνη ἀνηγορεύθη αὐτοκράτειρα πασῶν τῶν Ρωσσιῶν καὶ δὲν ἐδίστασε νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸν ἐξώστην τῶν ἀνακτόρων διὰ νὰ δείξῃ εἰς τὸν λαὸν τὸν διάδοχόν της τὸν μικρὸν μεγαλοδοῦκα Παῦλον Πέτροβιτς.

Τὴν ἑπομένην ἔφιππος μὲ ἀνδρικὴν στρατιωτικὴν στολὴν ἐπιθεωρεῖ τὰ συντάγματα τῆς Πετρουπόλεως. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ ἄτυχης Πέτρος ἀφοῦ ὑπεχρεώθη νὰ πῇ δημόσιον ἀντίον τὸν Ἀλ. Ὀρλώφ, ἐστραγγαλίσθη. Οἱ δολοφόνοι ὅταν εἶδαν ὅτι τὸ δηλητήριον δὲν ἐπενήργει, ἀμέσως τοῦ ἔδεσαν μίαν πετσέταν εἰς τὸν λαιμὸν καὶ τὸν ἔπνιξαν. Αὐτουργὸς ἦτο ὁ Ἀλέξιος Ὀρλώφ.

Τὸ γεγονὸς ἐπροκάλεσε φρίκην παρ' ὅλην τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Αἰκατερίνην, ἀλλὰ πολὺ γρήγορα ἐλησμονήθη. Οἱ περισσότεροι τῶν δυνάμεων δὲν ἤρνησαν ν' ἀναγνωρίσουν τὴν νέαν Τσαρίνα. Ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ ἐβοήθησεν εἰς τὴν λήθην τοῦ ἐγκλήματος ἦτο ἡ εὐτυχία ποὺ ἔφερεν εἰς τὴν Ρωσσίαν εὐθὺς ἀμέσως ἡ βασιλεία τῆς Αἰκατερίνης. Ἔκαμε εὐγουμένον της ἐπισήμως πλέον τὸν Γρηγόριον Ὀρλώφ, ὁ ὁποῖος ἐκυβέρνα τὴν Ρωσσίαν δι' ἐκείνης.

Ἂν ὁ Πέτρος ὁ μέγας ὀργάνωσε τὴν Ρωσσίαν εἰς κράτος ἐκ τοῦ ἐκεῖ τότε μοσχοβιτικοῦ χάους, ἡ Αἰκατερίνη κατέστησε τὴν Ρωσσίαν εὐρωπαϊκὴν χώραν. Ἀπὸ τότε ἡ Ρωσσία εἰσῆλθεν ὡς ἰσότιμος εἰς τὴν ὁμάδα τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων. Ἀνοικοδομήθησαν αἱ πόλεις, ὠργανώθησαν ἡ δικαιοσύνη καὶ ὁ στρατὸς καὶ ἵδρυσε τὴν πρώτην ἰατρικὴν σχολὴν εἰς τὴν Πετρούπολιν. Νοσοκομεῖα ἔγιναν διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις. Αἱ ὡραῖαι τέχναι ἤνθησαν καὶ τὸ περίφημον Ἑρμιτάζ ποὺ ὀφείλεται εἰς αὐτὴν ἀπέκτησε πλουσιοθήκην μὲ ἔργα τῶν μεγάλων διδασκάλων τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῶν νεωτέρων, ὥστε νὰ κατασταθῇ μουσεῖον ἐφάμιλλον πρὸς τὰ περιφημότερα τοῦ κόσμου. Ἡ προσωπικότης της ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν διανοουμένων τῆς Εὐρώπης. Ὁ Βολταῖρος καὶ ὁ Διδερὸ τὴν ἐπεσκέφθησαν καὶ αἱ μεταξύ των ἀλληλογραφίαι εἶνε ἱστορικαί.

Ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Αἰκατερίνης πρὸς τὸν Ὀρλὼφ τὸν ἐμπνέοντα πᾶσαν κίνησιν ἦτο τόση ὥστε ἐσκέφθη ἀκόμη καὶ νὰ τὸν ἀπανδεύθῇ. Τὸ σχέδιον αὐτοῦ τοῦ γάμου ἐγκατελείφθη διὰ τὸν φόβον δημιουργίας ἐπαναστάσεως ἀπὸ τοὺς ἀντιζήλους τοῦ ἰσχυροῦ εὐνοουμένου.

Ἀλλ' ἰδιοσυγκρασία ὅπως τῆς Αἰκατερίνης δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀρκεσθῇ εἰς τὸν Ὀρλώφ. Ἀπὸ τὴν ζωήν της δὲν ἔλειψεν ὁ ἔρως καὶ ἡ αἰσθηματικὴ περιπέτεια οὔτε μίαν ἡμέραν.

Μετὰ τὸν Ὀρλὼφ ἦλθε ὁ ὡραῖος Ποτέμκιν καὶ ἔπειτα ἄλλος. Ὁλόκληρον πρωτόκολλον ὑπῆρχε διὰ τὴν θέσιν τοῦ εὐνοουμένου τοῦ ἔρωτος τῆς Αὐτοκρατείρας. Ἡ ἐκλογὴ ἑνὸς νέου εὐνοουμένου ἦτο εἶδος τελετῆς. Ὡρίζετο ἡ ἡμέρα τῆς νέας ἐκλογῆς καὶ ἡ Αἰκατερίνη διαβαίνουσα πρὸ ὁλίγων αὐλικῶν ἀπέτεινε ἰδιαιτέρως τὸν λόγον πρὸς τὸν εὐτυχῆ τῆς ἡμέρας, ὁ ὁποῖος ἔπειτα ἀπὸ ἰατρικὴν βεβαίωσιν διὰ τὴν καλὴν ὑγείαν του ἐγκαθίστατο εἰς διαμέρισμα τοῦ Ἑρμιτάζ συγκοινωνοῦν διὰ μυστικῆς θύρας μὲ τὸ αὐτοκρατορικόν. Ἀμέσως ἠρχίζεν ἡ ἀμοιβή του, ἡ ὁποία ἦτο ὡρισμένη εἰς 1.250.000 ρούβλια κατ' ἔτος. Ὁ εὐνοούμενος τῆς αὐτοκρατείρας δὲν ἐπετρέπετο πλέον νὰ ἔχῃ ἰδιαιτέρας συνομιλίας μὲ ἄλλην γυναῖκα. Ἀλλὰ οἱ ἐρασταί της τῆς ἐστοίχισαν πολὺ περισσότερον. Μόνον διὰ τὸν Ὀρλὼφ διέθεσε 17 ἑκατομμύρια ρούβλια καὶ διὰ τὸν Ποτέμκιν τὴν πενθήνα. Οἱ ἔρωτες της ἐν ὅλῳ ἐστοίχισαν εἰς τὸ ρωσσικὸν θησαυροφυλάκιον περὶ τὰ 100 ἑκατομμύρια ρούβλια, ποσὸν ἐκπληκτικὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἀλλ' οἱ ἐρασταὶ δὲν ἦσαν λίγοι. Ὁ Βισένσκυ, ὁ Ὀρλώφ, ὁ Βασιλιστίκοφ, ὁ Ποτέμκιν, ὁ Ζαβαντόφσκυ, ὁ Ζόριτς, ὁ Κορτζακόφ, ὁ Γερμολόφ, ὁ Πομονόφ, ὁ Πλάτων Ζουμπόφ, ὁ Βαλεριανὸς Ζουμπόφ. Αὐτοὶ εἶνε μόνον οἱ ἐπίσημοι.

Ἐξ ἐπιστολῆς Ἄγγλου διπλωμάτου ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἔχομεν ὡραῖον δοκουμέντο διὰ τὴν ἐρωτικὴν ἰδιοσυγκρασίαν τῆς Αἰκατερίνης. Εἶνε ἐκμυστήρευσις τῆς ἰδίας πρὸς τὴν κόμησσαν Ποτόκκα.

«Ἡ φύσις ποὺ μὲ ἔκαμε νὰ γεννηθῶ μέσα στοὺς πάγους τοῦ βορρᾶ, μοῦ ἔδωσε μιὰ ψυχὴ φλογερὴ καὶ ἔβαλε μέσα σ' αὐτὴν τὴν ψυχὴ ἀκατάσχετη ροπὴ προς τὸν ἔρωτα. Ἔνοιξε ἐγνώρισα τῆς ἡδονές. Αἱ αἰσθήσεις μου εἶχαν συνηθίσει καὶ οὔτε αὐτὴ ἡ ἡλικία δὲν μπορεῖ νὰ μὲ κάμῃ νὰ χάσω αὐτὴ τὴ συνήθεια. Ἄλλως τε αὐτὸ τὸ πάθος μου ὑπῆρξε πάντοτε περισσότερον χρήσιμο παρὰ ἐπιβλαβές. Ἔστω ἀπὸ τὴν τύχη, ἔστω ἀπὸ πρόνοιαν δὲν εἶχα ποτὲ γιὰ εὐνοουμένους παρὰ ἄνδρες ἱκανοὺς νὰ ὑπερασπίσουν τὰ συμφέροντά μου καὶ ἂν ἐπιτρέπω στὸν ἑαυτό μου μερικὲς φανταστοπληξίες ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια, ἐκεῖνοι ποὺ ἦσαν τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν τῶν φανταστοπληξιῶν ἔμειναν πάντοτε σὲ ἀπόστασι ἀπὸ τὴς ὑποθέσεις τοῦ κράτους. Δὲν ἐλησμόνησα ποτὲ ὅτι τὰ ἀτυχήματα τῆς βασιλίσσης τῆς Ἄννας καὶ τῆς Ἐλισσάβετ δὲν ὠφείλοντο παρὰ εἰς ἀναξιους ἐραστάς».

Ἡ Αἰκατερίνη δὲν εἶχε ἄδικον.

Διονύσιος Α. Κόκκινος

*

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΝΥΦΗΣ

Τὸ φαινόμενον αὐτὸ δημῶδες ἄσμα, τὸ κατ' ἐρωταπόκρισιν, ψάλλεται μεταξὺ τῶν παριστωμένων, τοῦ πενθεροῦ καὶ τῆς νύφης ὅταν φάσει αὐτὴ ἐφίππος στὸ σπίτι τοῦ γαμβροῦ.

Γονεῖς. — Πέζα, ρόϊδο, πέζα μῆλο,
πέζα δροσερὸ σταφύλι.
Νύμφη. — Δὲν πεζεύω, καμαρόνο,
χάρισμα πολὺ γυρεύω.
Χορός. — Τάξε, πεθερέ, τῆς νύφης
Πενθερός.— Μιὰ μηλιόρα, δυὸ μηλιόρες.
Νύμφη. — Δὲν πεζεύω, καμαρόνο,
χάρισμα πολὺ γυρεύω.
Πενθερός.— Πέντε γίδες μὲ τροχάνια
πέντε μάλλινα φουστάνια.
Νύμφη. — Δὲν πεζεύω, καμαρόνο,
χάρισμα πολὺ γυρεύω.
Πενθερός.— Τέσσαρα παχεια κριάρια
καὶ τὴν κούλια τὴ φοράδα.

Τοτ' ἡ νύφη προσκυνάει
κ' ἀπ' τὸ φάρο ροβολάει.
κ' ὁ γαμπρὸς πῆρε τὴ νύφη
καὶ 'ς τὸ σχοίν' ἀποκομήθη.

(Ἐκ τῆς Συλλογῆς Μ. Λελέκου)

ΜΙΑ ΠΙΚΡΑ

Τὰ πρῶτα μου χρόνια τἀξέχαστα τάζησα
κοντὰ στάκρογιάλι,
στὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴ ρηχὴ καὶ τὴν ἥμερη,
στὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴν πλατειά, τὴ μεγάλη.

Καὶ κάθε φορὰ ποὺ μπροστά μου, ἡ πρωτάνθιστη
ζωούλα προβάλλει,
καὶ βλέπω τὰ ὀνείρατα κι' ἀκούω τὰ μιλήματα
τῶν πρώτων μου χρόνων κοντὰ στάκρογιάλι,

στενάζεις, καρδιά μου, τὸ ἴδιο ἀναστένασμα :
Νὰ ζοῦσα καὶ πάλι
στὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴ ρηχὴ καὶ τὴν ἥμερη,
στὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴν πλατειά, τὴ μεγάλη.

Μιὰ μένα εἶν' ἡ μοῖρα μου, μιὰ μένα εἶν' ἡ χάρή μου,
δὲ γνώρισα κι' ἄλλη :
Μιὰ θάλασσα μέσα μου σὰ λίμνη γλυκόστρωτη
καὶ σὰν ὠκιανὸς ἀνοιχτὴ καὶ μεγάλη.

Καὶ νά ! μέσ' τὸν ὕπνο μου τὴν ἔφερε τόνειρο
κοντά μου καὶ πάλι
τὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴ ρηχὴ καὶ τὴν ἥμερη,
τὴ θάλασσα ἐκεῖ τὴν πλατειά, τὴ μεγάλη.

Κ' ἐμέ, τρισαλλοίμονο ! μιὰ πίκρα μὲ πίκραινε,
μιὰ πίκρα μεγάλη,
καὶ δὲ μοῦ τὴ γλύκαινες, πανώριο ξαγγάντεμα
τῆς πρώτης λαχτάρας μου, καλό μου ἀκρογιάλι !

Ποιὰ τάχα φουρτούνα φουρτούνιαζε μέσα μου
καὶ ποιὰ σνεμοζάλη,
ποὺ δὲν μοῦ τὴν κοίμιζες καὶ δὲν τὴν ἀνάπαυες,
πανώριο ξαγγάντεμα, κοντά στάκρογιάλι ;

Μιὰ πίκρα εἶν' ἀμίλητη, μιὰ πίκρα εἶν' ἀξήγητη,
μιὰ πίκρα μεγάλη,
ἡ πίκρα ποὺ εἶν' ἄσβυστη καὶ μεσ' στὸν παράδεισο
τῶν πρώτων μας χρόνων κοντὰ στάκρογιάλι.

Κωστῆς Παλαμᾶς

[Οἱ Καημοὶ τῆς Δημοθάλασσας]

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΝΑΤΑ

Μάστορά μου κανατᾶ,
Μὴ τὸ πέργης χωρατά·
Σοῦ τὸ λέγω στὰ γεμάτα.
Νὰ μοῦ φέρῃς μιὰ κανάτα
Πλουμιστὴ καὶ χουσωμένη,
Καὶ μὲ τρόπον καμωμένη,
Ποὺ καθένας νὰ θαυμάζῃ·
«Βρέ, τ' εἶν' τοῦτο!» νὰ φωνάζῃ.
Καὶ ζωγράφος νὰ καθήσῃ
Εὔμορφα νὰ τὴν στολίσῃ.
Νὰ τῆς κάμῃ πρασινάδες.
Καὶ Σατύρους καὶ Μαινάδες,
Στάμναις, πλόσσαις καὶ λαγήναις
Καὶ σταφύλια καὶ κοφίνας,
Καὶ ὁ Βάκχος εἰς τὴν μέση
Νὰ χορεύῃ τὴν πρώτη θέσι.

Ὅμως ἄκουσε νὰ ζήσῃς,
Διὰ νὰ μ' εὐχαριστήσῃς,
Ἄκουσε τί καθ' αὐτο
Καὶ πρὸ πάντων σοῦ ζητῶ:
Ἡ κανάτα σου ἐκείνη
Τόση, φίλε μου, νὰ γείνῃ
Ποὺ χαμμιὰ στὸν κόσμο ἄλλη
Νὰ μὴν εἶναι πιὸ μεγάλη.

Α. Κατακουζηνὸς

(Λυρικά)

ΣΟΥΓΡΑΦΙΕΣ

I

Μονάχη βγῆκες τὸ πουρνὸ καὶ πῆγες στὸ λειβάδι
κι' ὅλα τ' ἀνθάκια σύρθηκαν στὰ πόδια σου μπροστά,
Μὰ δὲν τοὺς χάρισες ἐσὺ κανένα γέλοιο ἢ χάδι,
μόν' ἔτρεχες... Κι' ἀκλούθαγαν κι' αὐτὰ κοπαδιαστά.

II

Τὸ φίλημά σου—ὁ θησαυρος—ὀγρὸ στὸ μέτωπό μου.
Κι' ὅταν παράφορα σ' ἄφησα καὶ πῆρα τὸ βουνάκι
μὲ λύσσα μὲ κυνήγησαν στὰ μεσιακὰ τοῦ δρόμου,
νὰ μοῦ τὸ κλέψουν θέλοντας χίλια στοιχειὰ καὶ δράκοι.

(Τὰ Τραγούδια τοῦ Ἀπρίλη)

Ρ.γας Γκόλφης

ΑΙ ΑΤΥΧΙΑΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ ΓΙΟΥΧΑ'Ι'ΖΟΜΕΝΟΣ

Ὁ Οὐγκὼ καὶ τὸ θέατρον. Ἀπομνημονεύματα τῆς συζύγου του. Αἱ ἀποτυχίαι τοῦ συγγραφέως τῶν «Ἀθλίων». Σφυρίγματα, ἀποδοκιμασίαι, ἀπειλαί. Ὁ Οὐγκὼ ἀπογοητεύεται.

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκώ, ὁ ἔνδοξος συγγραφεὺς τῶν «Ἀθλίων» καὶ τόσων ἄλλων ἀριστουργημάτων, πεζῶν καὶ ἐμμέτρων, δὲν ὑπῆρξε ἐξ ἴσου εὐτυχὴς καὶ στὸ θέατρο. Τὰ θεατρικὰ του ἔργα, γιὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο, ἐτύγχαναν κακῆς ὑποδοχῆς. Ἡ σύζυγος τοῦ Οὐγκὼ ἐδημοσίευσε μετὰ τὸν θάνατόν του πλείστας ὅσας λεπτομερείας σχετικὰς μὲ τὰς παραστάσεις τῶν ἔργων τοῦ Οὐγκὼ εἰς τὸ θέατρον. Ἀπὸ τὸ βιβλίον της αὐτὸ ἀποσπᾶμεν τὰ κάτωθι :

«... Σὲ κάθε παράσταση ἔργου τοῦ συζύγου μου ἐπικρατοῦσε διαβολικὸς θόρυβος. Στὰ θεωρεῖα ἐμόρφαζαν, στὴν πλατεῖα ἐσφύριζαν. Ὁ καλὸς κόσμος εἶχε συνηθίσει νὰ λέῃ πῶς πηγαίνει στὶς παραστάσεις τοῦ «Ἐρνάνῃ» γιὰ νὰ γελάσῃ !

Καθένας μέσα στὸ θέατρο ἐξεδήλωνε τὴν ἀδιαφορία του καὶ τὴν ἀποστροφή του μὲ τὸ δικό του τρόπο. Ἄλλοι γύριζαν τὶς πλάτες τους πρὸς τὴ σκηνή, τὴν ὥρα τῆς παραστάσεως, κ' ἄλλοι ἔφευγαν θορυβωδῶς ἀπὸ τὴν πρώτη πράξι. Πολλοὶ ἄνοιγαν τὴν ἐφημερίδα τους καὶ διάβαζαν ἐνῶ ἡ παράστασις συνεχίζετο. Ἄκουγες ὁμιλίες, ψιθυρίσματα, πόρτες νὰ χτυποῦν παταγωδῶς, πανδαιμόνιο. Οἱ λόγιοι καὶ οἱ θαυμασταὶ τῆς τέχνης ἐξεδήλωναν τὴν ἀποστροφή τους μὲ ἄλλο τρόπο. Παρακολουθοῦσαν προσεκτικὰ τὴν παράστασι κ' ὅταν ἄκουγαν κάτι ποὺ δὲν τοὺς ἄρεσε, κάτι ποὺ δὲν ἦταν σύμφωνο μὲ τὴς ἀντιλήψεις των, ἄρχιζαν νὰ οὐρλιάζουν, διακόπτοντες τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ ἀναστατώνοντες τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα».

Παρόμοιες σκηνὲς συνέβησαν στὶς παραστάσεις ὅλων σχεδὸν τῶν δραμάτων τοῦ Βίκτορος Οὐγκώ. Κατὰ τὴν προημέραν μάλιστα τοῦ δράματός του «Ὁ Βασιλεὺς Διασκεδάζει» ἔγινε μέσα στὸ θέατρο χαλασμὸς κόσμου, σωστὴ τσικνιμία ! Ἰδοὺ πῶς διηγεῖται τὰ γεγονότα αὐτὰ ἡ σύζυγος τοῦ Οὐγκώ :

«... Πρὶν ἀκόμη ἀνοίξει ἡ αὐλαία, τὴν τελευταία δηλαδὴ στιγμή, διεδόθη μέσα στὸ θέατρο ἡ φήμη, ὅτι ἐπυροβολήθη ὁ βασιλεύς. Τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν ἄρχισε τότε νὰ συζητῇ καὶ νὰ σχολιάζῃ τὴν εἴδησι αὐτή. Αἱ συζητήσεις δὲν ἔπαψαν οὔτε ὅταν σηκώθηκε ἡ αὐλαία κ' ἄρχισε ἡ παράστασις. Οἱ ἠθοποιοὶ ἔπαιζαν καὶ τὸ κοινὸν μιλοῦσε μεγαλοφώνως, σὰν νὰ βρισκόταν στὸ καφενεῖο !»

Ἐπὶ τέλους τελείωσε ἡ πρώτη πράξις κ' ἄρχισε ἡ δευτέρα.

Στὴ δευτέρα ὅμως πράξι συνέβη κατὰ κακὴν τύχην ἕνα λάθος. Ὁ ἠθοποιὸς ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀπαγάγῃ τὴν Λευκήν, τὴν ἄρπαξε στὰ χέρια του καὶ τὴν σήκωσε στὸν ὦμο του ἀνάποδα, μὲ τὸ κεφάλι κάτω καὶ τὰ πόδια ἐπάνω. Τὸ λάθος αὐτὸ ἔγινε ἀφορμὴ νὰ τελειώσῃ ἡ β' πράξις ἐν μέσῳ ἐκκωφαντικῶν σφυριγμῶν !...

Ἄρχισε ἐπὶ τέλους ἡ γ' πράξις. Τὸ κοινὸν συνεκινήθη πρὸς στιγμὴν ὅταν ὁ Τριβουλέτος ζητοῦσε τὴν θυγατέρα του παρὰ τῶν εὐγενῶν. Ἀμέσως κατόπιν ὅμως αἱ πατριωτικαὶ παρακλήσεις τοῦ γελοποιοῦ πρὸς τοὺς εὐγενεῖς ἐπροκάλεσαν πάλιν τὴν ἀντίπραξιν τοῦ κοινοῦ, καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἀντηλλάσσοντο ἐπὶ σκηνῆς αἱ φράσεις:

— Καὶ τὴν ἀγαπᾶς ;

— Πάντοτε ;

Τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν ἐξερράγη εἰς ἀκράτητον γέλωτα καὶ ἀκατάπαυστα σφυρίγματα. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ ὁ θόρυβος ἐξηκολούθησε χωρὶς διακοπὴ μέχρι τέλους. Τὸ τί ἐγίνετο μέσα στὸ θέατρο δὲν περιγράφεται. Ἀληθινὴ θεομηνία.

Τὸ μῖσος ὅμως τῶν ἐχθρῶν τοῦ Οὐγκώ, ἐναντίον του δὲν περιωρίσθη ἐσὺ ἐδῶ. Τὸν ἐσυκοφάντησαν εἰς τοὺς ὑπουργοὺς τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀπηγόρευσαν νὰ παιχθῇ τὸ δρᾶμα ἐκ δευτέρου, διότι, ὅπως ἔλεγαν σατυρίζει σ' αὐτὸν τὸν Βασιλέα Οὐγκώ, τὴν «Μαρὶὸν Ντελόρμ». Ἡ παράστασίς του ἀπηγορεύθη ἀπὸ τοὺς ὑπουργοὺς Καρόλου τοῦ Ι' κατόπιν συκοφαντιῶν πάλιν.

«Δὲν περιορίζοντο ὅμως οἱ ἐχθροὶ τοῦ Οὐγκὼ στοὺς γιουχαϊσμούς, στοὺς ὁποίους παρέσυραν καὶ τὸ πλῆθος. Ἐπὶ πλέον τὸν ἔλαβε ἀνώνυμον ἐπιστολὴν ποὺ ἐτελείωνε ὡς ἑξῆς . «Ἂν δὲν ἀποκάμουμε νὰ χάσῃς τὴν ὄρεξιν τοῦ ψωμιοῦ!» Ὁ ποιητὴς δὲν ἔλαβε καν καὶ θέλησαν νὰ τὸν συνοδεύουν κάθε νύχτα μέχρι τοῦ σπιτιοῦ του, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ἐπὶ ὁλόκληρον δεκαπενταετίαν ἐπάλαισε ὁ Οὐγκὼ νὰ ἐπιβάλῃ τὰ θεατρικά του ἔργα, κανένα ὅμως ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἀνεβιβάσθη ἐπὶ σκηνῆς καὶ δὲν παίχθηκε χωρὶς πρόγραν. Τὴν ἴδια τύχη εἶχε καὶ τὸ δρᾶμα του οἱ «Βυργκράβοι», κατόπιν τοῦ ὁποίου ἀπέκαμε καὶ ἐγκατάλειψε τὸ θέατρο.

(Μετάφρασις)

ΠΩΣ ΖΟΥΝ ΟΙ ΣΟΦΟΙ

Ο ΔΙΚΕΝΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ

Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὰ μικρὰ παιδιά. Τὰ παιχνίδια του. Ὁ Δίκενς καὶ τὰ ζῶα. Ὁ κουφὸς γάτος. Αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ Δίκενς.

Μία ἀπὸ ταῖς θυγατέρες τοῦ διασήμου Ἄγγλου μυθιστοριογράφου Καρόλου Δίκενς, ἐδημοσίευσε περιέργους λεπτομερείας σχετικὰς μὲ τὴν ζωὴν τοῦ πατρός της κατ' οἶκον. Ἀπὸ τὰς ἀναμνήσεις αὐτὰς ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι ἐνδιαφέροντα ἀποσπάσματα :

— «... Ὁ πατέρας ἀγαποῦσε πολὺ τὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ ἐδευτέρευτο ἀπὸ αὐτά. Ἐμάντευε ὅλες των ταῖς διαθέσεις, ταῖς μυστικαῖς δυναμίες καὶ ταῖς ἰδιοτροπίες. Μαζὺ μὲ τοὺς μικροὺς ὁ πατέρας μου ἐπερνοῦσε εὐχάριστες ὧρες. Τοὺς συμπαθοῦσε ὑπερβολικὰ καὶ κατόρθωνε νὰ κερδίζῃ τὴν ἐμπιστοσύνη τους. Πολλοὶ μικροὶ διάλογοι καὶ γκρινιάρηδες ἐκ χαρακτῆρος, ὅταν συνηντῶντο μὲ τὸν πατέρα μου γινόντουσαν ἀγαθοὶ σὰν ἄγγελοι, ἐπεφταν στὴν ἀγκαλιά του καὶ τοῦ ἐμπιστεύοντο ὅλα τους τὰ μικρὰ μυστικά.

Στὰ δικά του ὅμως τὰ παιδιὰ ὁ πατέρας μου ἦταν πολὺ αὐστηρός. Ἐν τούτοις ἀγαποῦσε ὑπερβολικὰ τὴν πειὸ μικρὴ ἀδελφή μου κ' ὅταν θέλαμε νὰ τοῦ ζητήσουμε τίποτε ἐστέλναμε αὐτὴ στὴ βιβλιοθήκη του καὶ τοῦ ἔπερνε ἀμέσως τὴν συγκατάθεσί του.

Τὴ βιβλιοθήκη τοῦ πατέρα τὴν ἐφαναζόμεθα ὡς κάτι μυστηριῶδες, ὡς ἱερὸν ἐκκλησίας. Δὲν μᾶς ἐπέτρεπαν νὰ μπαίνουμε σ' αὐτὴ κ' ἀκόμα μᾶς εἶχαν συστήσει νὰ περνοῦμε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα αὐτὴ ἀρυβα, στὰ νύχια !

Ὁ πατέρας μου εἶχε μεγάλη ἐπιδεξιότητα στὴν ταχυδακτυλουργία. Μ' αὐτὸ διασκέδαζε συνήθως τοὺς μικρούς. Τὴν ἑορτὴν μὲ ἀδελφοῦ μου — ἐντύνετο σὰν μάγος καὶ διεσκέδαζε τοὺς μικροὺς θεατάς του μὲ ἀστεῖες διηγήσεις καὶ ἔξυπνα παιγνίδια.

Στὶς θεατρικὲς αὐτὲς παραστάσεις ὁ πατέρας μου ἔπαιζε θαυμάσια, σὰν τέλειος ἠθοποιός. Στὶς δοκιμὲς ἦταν αὐστηρότατος πρὸς ὅσοι θὰ ἔλαβαιναν μέρος στὴ παράσταση τὸν ἔτρεμαν. Οἱ ἀποτυγχάνοντες ἐρασιτέχναι ἠθοποιοὶ τόσο τὸν ἐροβοῦντο καὶ τὸν ἐπέβρωνε, ὥστε ἔκλαιγαν ἀπὸ τὸ κακό τους.

Συχνὰ ὑπεδύετο ὅλους τοὺς ρόλους τῆς κωμῳδίας ὁ πατέρας μου καὶ τάβγαζε πέρα μιὰ χαρά, ἐπιτυγχάνων ἐξαιρετικὰ σὲ κάθε ρόλο.

Ὁ πατέρας μου ἀγαποῦσε ἐπίσης πολὺ τὰ ζῶα. Ὅταν τοῦ γρίσαν ἕνα μικρό, χαριτωμένο σκυλλάκι τῆς Πομερανίας, διασκέδαζε μαζύ του ὧρες ὁλόκληρες, βλέποντάς το νὰ κυνηγέται μ' ἕνα ἄλλο θεώρατο σκύλλο τοῦ Ἁγίου Βερνάρδου καὶ μὰ κυνηγετικὴ σκύλλα. Τὸ σκυλλάκι αὐτό, ὁ πατέρας μου τὸ ἐλάτρευε. Μὰ κ' αὐτὸ τοῦ ἔδειχνε μεγάλη ἀφοσίωσι. Ἡ εὐχαρίστησις τοῦ μικροσκοπικοῦ σκυλλιοῦ ἦταν νὰ κάθεται στὰ πόδια τοῦ πατρός μου ὅταν διάβαζε. Στὴν περίστασι αὐτὴ ὁ πατέρας μου ἔβγαζε τὰ παπούτσια του γιὰ νὰ μὴ τὸ χτυπήσῃ, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, κι' ἔπαιζε μαζύ του, ἀναβάζοντας συγχρόνως ἐπὶ ὥρας.

Δὲν ἀγαποῦσε ὅμως λιγώτερο καὶ τὶς γάτες ὁ πατέρας μου. Μιὰ ἀπὸ αὐτὲς ποὺ ἦταν κουφή, τὴν ἐλάτρευε κυριολεκτικῶς καὶ τὴς ἐφέρετο μὲ στοργήν. Ἡ ὑπηρέτριες ὀνόμαζαν τὴν γάτα αὐτὴ «ἡ γάτα τοῦ κυρίου» !

Ἡ κουφὴ αὐτὴ γατίτσα ἀκολουθοῦσε τὸν πατέρα μου ἀπάνω σὰν σκυλάκι, καὶ στοὺς περιπάτους του ἀκόμη.

Μιὰ νύχτα εἴχαμε πάει ὅλοι σ' ἕνα χορὸ κι' ὁ πατέρας μου ἔμεινε μόνος του στὸ σπίτι. Ἄναψε λοιπὸν τὸ λύχνο καὶ διαβαζε ἔχοντας πλάϊ του τὸ κουφὸ γάτο γιὰ συντροφιά. Ἔξαφνα ὁ λύχνος ἔσβησε καὶ τὸ δωμάτιο βυθίσθηκε στὸ σκοτάδι. Ὁ πατέρας μου σηκώθηκε τὸν ἄναψε καὶ συνέχισε τὴ μελέτη του. Καθὼς διάβαζε ὅμως ἀντιλήφθη πῶς κάτι ὕποπτο συνέβαινε πλάϊ του. Γύρισε τότε, ἐκτυπᾶ καὶ εἶδε τὸ κουφὸ γάτο ν' ἀπλώνῃ τὸ μπροστινό του πόδι γιὰ νὰ σβύσῃ τὸ φῶς. Αὐτὸς εἶχε ξανασβύσει τὸν λύχνο καὶ προηγουμένως. Ὁ πατέρας μου δὲν ἄργησε νὰ μαντέψῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Ὁ γάτος ἤθελε νὰ δείξῃ μ' αὐτὸ πῶς πέρασε ἡ ὥρα κι' ἔπρεπε νὰ πάῃ γιὰ ὕπνο. Κύτταξε τὸ πατέρα μου μὲ βλέμμα ἐκφραστικὸ σὰν νὰ τοῦ ἔλεγε :—«Ἀρκετὰ διάβασες. Σήκω νὰ πᾶμε νὰ κοιμηθοῦμε !» Ὁ πατέρας μου δὲν θέλησε νὰ δυσαρεστήσῃ τὸ πιστὸ ζῶο. Ἔσβησε τὸ λύχνο, πῆρε τὸ γάτο στὴν ἀγκαλιά του, πλάγιασε καὶ κοιμήθηκαν.

Χαρακτηριστικὸ τέλος ἦταν ἡ ἀγάπη τοῦ πατέρα μου πρὸς τὰ βιβλία του. Ὅταν πέθανε αἱ τελευταῖαι του λέξεις ἦσαν αὐταί : — «Τὰ βιβλία μου! Τὰ βιβλία μου !..»

Συλλέκτης

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΜΠΕΤΟΒΕΝ ΚΑΙ Η ΤΥΦΛΗ

Ὁ Μπετόβεν, ἦταν τὰ τελευταῖα του χρόνια μισάνθρωπος, ἀπόφευγε τὴν κοινωνία...

Ἕνα βράδυ περπατοῦσε μόνος του στὰ περίχωρα τῆς Βιέννης, ὅταν ἔξαφνα ἄκουσε νὰ παίζουν σ' ἕνα ἀγροτικὸ σπίτι μίαν ἀπὸ ταῖς ὑπέροχες συνθέσεις του, στὸ πιάνο. Σταμάτησε τότε καὶ ἄκουγε ἀρκετὴ ὥρα τὴν μελωδία. Ἐκεῖνος ποὺ παιζε στὸ πιάνο φαινότανε καλὸς τεχνίτης κ' ὁ Μπετόβεν ἔκαμε τὴν σκέψι ν' ἀνέβῃ στὸ σπίτι καὶ νὰ τὸν γνωρίσῃ. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἀνέβηκε τὴ σκάλα, ἔσκραξε σιγὰ τὴν πόρτα καὶ βρέθηκε μέσα σὲ μιὰ φωτισμένη αἴθουσα. Στὸ πιάνο καθότανε κ' ἔπαιζε μιὰ νεαρὰ κόρη, ἡ ὁποία χωρὶς νὰ διακόψῃ τὸ παίξιμό της καὶ χωρὶς νὰ στραφῇ, ρώτησε:

— Εἶσαι σύ, πατέρα ;

Ὁ Μπετόβεν δὲν ἀποκρίθηκε. Ἡ κόρη ἐξακολούθησε τὸ παίξιμό της κ' ὅταν πειὰ ἐτελείωσε, ἐστράφη πρὸς τὸ μέρος τοῦ Μπετόβεν καὶ εἶπε μὲ γλυκειὰ φωνή :

— Πλησίασε λοιπόν, πατέρα μου, νὰ σ' ἀγκαλιάσω. Δὲ μπορῶ νὰ σηκωθῶ ἐγὼ σὲ σένα...

Τότε μόλις ὁ Μπετόβεν ἀντελήφθη, ὅτι ἡ δυστυχισμένη ἐκείνη κόρη, ἡ τόσο ὡραία καὶ τόσο νέα, ἦταν τυφλή. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ τοῦ ἔκαμε τόση ἐντύπωσι, ὥστε δὲν μπόρεσε νὰ συγχρατήσῃ ἕνα ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως καὶ λύπης. Ἡ κόρη τὸν ἄκουσε, κατάλαβε πὼς δὲν ἦταν ὁ πατέρας της καὶ ψιθύρισε :

— Δὲν εἶσαι σύ, πατέρα ;

— Ὄχι, δεσποινίς, εἶπε συγκινημένος ὁ Μπετόβεν, δὲν εἶμαι ὁ πατέρας σας, ἀλλὰ μὴν ἀνησυχῆτε... Εἶμαι φίλος κι' ἔρχομαι νὰ σᾶς συγχαρῶ, γιὰ τὸν ἀκριβῆ κι' ὡραῖο τρόπο ποὺ παίζετε τὸ ἔργο μου...

Ἡ τυφλὴ νέα κατάλαβε ἀπὸ τὰ λόγια του ποιὸς ἦταν καὶ φώναξε ταραγμένη :

— Εἴσαστε ὁ Μπετόβεν !..

Συγχρόνως δὲ τὴν ἔπηραν τὰ δάκρυα. Ἔτσι κλαίουσα καὶ συγκινημένη, ἡ εὐαίσθητη νέα, συνέχισε :

— Ἀχ! πόσο εἶμαι δυστυχισμένη ποὺ δὲν μπορῶ νὰ ἴδω τὸ πρόσωπό σας, δὲν μπορῶ νὰ ἰδῶ ἐσᾶς ποὺ εἶστε τόσο μεγάλος! Ἀλλοίμονο! κύριε, δυὸ χρόνια τώρα εἶμαι τυφλή. Καὶ θᾶχα πεθάνει ἀπ' τὴν ἀπελπισία, ἂν δὲν εὕρισκα παρηγορία στὴ μουσική καὶ μάλιστα ὅταν παίζω, ταῖς διές σας συνθέσεις.

— Δυστυχισμένο παιδί, εἶπεν ὁ Μπετόβεν, δὲν μπορεῖς βέβαια νὰ μὲ ἰδῇς, ἀλλὰ μπορεῖς νὰ μ' ἀκούσῃς.

Συγχρόνως δὲ κάθησε μπρὸς στὸ πιάνο μὲ τὰ μάτια βουρκωμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα. Ἦταν τόση ἡ συγκίνησί του, ὥστε ἄρχισε νὰ παίζῃ μιὰ ἐντελῶς νέα σύνθεσι, ποὺ ἐνεπνεύσθη τὴ στιγμὴ αὐτή. Ἡ σύνθεσις αὐτή, ἡ ἐλεγεία αὐτή, ἔμεινε ἀπὸ τότε γνωστὴ μὲ τὸν τίτλο «Φῶς τοῦ φεγγαριοῦ». Τοῦ τὴν εἶχε ἐμπνεύσει ἡ τυφλὴ κόρη καὶ εἶναι πραγματικῶς, μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες συνθέσεις τοῦ Μπετόβεν...

Ὁ Μουσικόφιλος

Ἁρμονία.

ΟΙ ΣΟΦΟΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΗΛΕΩΝ

ΤΑ ΚΑΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΚΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ἂν ἔλειπε ἡ γυναῖκα, ὁ ἄνδρας θὰ ἦτο τραχύς, βάναυσος, μισάνθρωπος καὶ θὰ ἀγνοοῦσε τί εἶναι χάρις, γιατὶ ἡ χάρις εἶναι τὸμειδίαμα τοῦ ἔρωτος.

Σκτωβριάνδος

Εἶναι προτιμότερο νὰ κατοικῇς στὴν ἔρημο, παρὰ μὲ γυναῖκα γκρινιάρα, γλωσσοῦ, θυμώδη.

Σολομὼν

Ἡ φρόνιμες γυναῖκες ἔχτισαν σπίτια, ἐνῷ ἡ ἄμυαλες τὰ ἐγκρέμισαν μὲ τὰ ἴδια τους τὰ χέρια.

Σολομὼν

Ὅσο πάει τὸ σκουλαρίκι στὸ ρύγχος τοῦ χοίρου, ἄλλο τόσο πάει καὶ ἡ ἐμορφιὰ στὴν κακὴ γυναῖκα.

Σολομὼν

Ἡ φύσις τότε μόνον δημιουργεῖ γυναῖκες, ὅταν δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἄνδρας.

Ἀριστοτέλης

Καὶ ὁ Θεὸς ἐπεχείρησε νὰ συγγράψῃ. Πεζογραφία του εἶναι ὁ ἄνδρας καὶ ποίησίς του ἡ γυναῖκα.

Νᾶπολέων ὁ Α'

Ἡ γυναῖκα εἶναι τὸ ὡραιότερο τῶν πουλιῶν.

Ἀλφρέδος ντὲ Μυσσὲ

Ἡ γυναῖκα εἶναι τῆς πλάσεως τὸ ἀριστούργημα, μετέχει καὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἀγγέλου.

Βκλζακ

Εὐκολώτερο εἶναι νὰ βρεθῇ κοράκι λευκὸ παρὰ γυναῖκα ἀγαθή.

Ἅγιος Γρηγόριος

Ἡ πειὸ βαρειὲς ἀρρώστιες στὸν ἄνθρωπο μιὰ μόνον ἔχουν παρηγοριά, τὴ συντροφιὰ τῆς γυναίκας.

Λιβάνιος

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

ΜΙΚΡΗ ΕΛΕΓΕΙΑ

(Γραμμένα γιὰ τὸ «Μπουκέτο»)

Ὅλα τ' ἄγνά, τ' ἀχνά, τ' ἁπλά,
τὰ παραπονεμένα,
βαθειά, κι' ἀργὰ κι' ἀπὸ καιρό,
μ' ἔχουν μαράνει ἐμένα.

Ὅσα μαδᾶς, κι' ὅσα σκορπᾶς
στὸ πέρασμά σου, χρόνε,
τ' ἀναπολῶ, καὶ τ' ἀγαπῶ,
καὶ τὴ χαρά μου τρῶνε...

τ' ἀνθάκια τὰ λιγόχαρα,
κι' ὁστόσο μυροβόλα,
— ὅλα ποὺ σβήνουν μέσ' στὸ φῶς,
κι' ὅλα ποὺ φθίνουν, ὅλα·

κ' οἱ πρᾶοι νεκροί, οἱ καλοὶ νεκροί,
ποὺ χάνουνται στὸ χῶμα, —
κι' αὐτοί — προπάντων ἀχ αὐτοί,
αὐτοὶ ποὺ ζοῦν ἀκόμα....

ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ

... Κίτρινη ἡ φλόγα τοῦ κεριοῦ μου,
στὴ νύχτα, ἀπάνω στὸ τραπέζι,
σὰν ἔρημη πνοὴ ἀνασαίνει·
σωθῆκαν τὰ χρυσὰ ὄνειρά της,
μέσ' στὰ σκοτάδια τρεμοπαίζει,
χλωμὴ ψυχούλα φοβισμένη...

Ἔξω, λαμπρόφωτο φεγγάρι,
κάτι ὀνειρεύεται στὰ χάη
τὰ ζαφειρένια τῆς ἐρήμου....
Σὰ νἀθελε νὰ ζήσει ἀκόμα,
μ' ἀναλαμπὲς ψυχομαχάει
τὸ ἑτοιμοθάνατο κερί μου...

Καὶ τὸ φεγγάρι τὸ ἀσημένιο,
ποὺ χρόνια τώρα ἔχει σωπάσει,
καὶ τὸ κερί μου ποὺ πεθαίνει,
— καὶ μέσα, ἡ θλιβερὴ ψυχή μου,
χωρὶς αἰτία, κ' οἱ τρεῖς, στὴν πλάση,
εἴμαστε τόσο λυπημένοι...

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Δροσοσταλίδες ἥμερες, βαλτὲς πάνου [στὰ κρίνα,
σὰ χίλιες διαμαντόπετρες, μέσ' στὴ γλα- [ρὴν αὐγή·
πουλάκια γλυκολάλητα, ποὺ λαχταρᾶν [καὶ κεῖνα,
πότε νὰ τρέξει τοῦ φωτὸς ἡ ἀστέρευτη [πηγή.

ἄρρητα ἀνθάκια σύχαρα, μέσ' στὸ δροσὸ [λουσμένα,
εὐωδερὰ καὶ φλογερά, μὲ τὴ γλυκειὰ [θωριά·
φαιδρὰ νεράκια ποὺ ξυπνᾶν, καὶ μισοκοι- [μισμένα,
πάλι τραβᾶνε τρέχοντας, πρὸς τὴν κατη- [φοριά.

χιονάτα ἀρνάκια, ποὺ λακᾶν ὁλόχαρα ὀπ' [τὴ στάνη,
καὶ πηλαλᾶν κουδουνιστά, μέσ' στὸ λευκὸ [στρατί·
χλῶνοι τῶν δέντρων, ἄλλοι φῶς καὶ δόξα καὶ στεφάνι,
κι' ἄλλοι γερμένοι πρὸς τὴ γῆς, καὶ σὰ γονατιστοί :
ἂς ἦταν ἔτσι, σήμερα, μὲ τόση ἀπαλωσύνη,
μὲ τόσα ρόδα, τόσο φῶς, καὶ τόσες εὐωδιές,
νἄχε μιλήσει τῆς αὐγῆς, ἡ μάνα χαλωσύνη,
σ' ὅλες τὶς καρδιές...
σ' ὅλες τὶς σκέψεις τὶς κακές, καὶ σ' ὅλες τὶς καρδιές...

Ναπολέων Λαπαθιώτης.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ

Ἡ σύζυγος τοῦ Μπάρνεβελντ

Ὁ Barneveld ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱδρυτὰς τῆς Δημοκρατίας τῶν Κάτω Χωρῶν κατὰ τὸν 6ον αἰῶνα ἐφονεύθη ἐπὶ τῆς λαιμητόμου. Οἱ υἱοί του ὁρκισθέντες ἐκδίκησιν συνώμοσαν. Τῆς συνωμοσίας ἀποκαλυφθείσης ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ἐδραπέτευσε. Ὁ ἄλλος συνελήφθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἡ μητέρα του ἐζητοῦσε χάριν ἀπὸ τὸν πρίγκηπα d' Orange.

— Μοῦ φαίνεται παράξενον, τῆς εἶπε ὁ Πρίγκηψ νὰ ζητᾶτε γιὰ τὸ γυιό σας, ὅ,τι δὲν ζητήσατε γιὰ τὸν σύζυγό σας.

— Δὲν ἐζήτησα, ἀπεκρίθη ἀγερόχως ἡ ἀνταξία σύζυγος τοῦ Barneveld, χάριν ὑπὲρ τοῦ συζύγου μου διότι ἦτο ἄθῶος· σᾶς ζητῶ χάριν ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου ἐπειδὴ εἶναι ἔνοχος !

Α. Εὐκλείδης

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (ΤΟΥ LÉON FRAPIÉ)

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

ΜΙΚΡΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ἐν γεννήθηκε οὔτε χωρὶς μάτια, οὔτε χωρὶς πόδια· τοῦ συνέβη κάτι χειρότερο ἀπ' αὐτό : ἦρθε στὸν κόσμο χωρὶς κανεὶς νὰ ξέρει τὴν προέλευσή του.Μόλις εἶχε γεννηθεῖ βρέθηκε, μὲ χίλια δυὸ ἄλλα χαμένα πράματα σ' ἕνα δημόσιο δρόμο στὸ Παρίσι.

Ἡ Ἀστυνομία τὸν ἐμάζευε καὶ τὸν ἔστειλε νὰ μεγαλώσει σὲ μιὰ μικρὴ βρεττόνικη κοινότητα, στὸ Μπαλλιρώ. Ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ οἱ κάτοικοι παρατήρησαν ὅτι εἶταν ἀρκετὰ θρεμμένο μέσα στὸ μαγιό του καὶ καθόλου φωνακλούδικο· δὲν ἠοῦαν τίποτε ξεχωριστὸ νὰ ποῦν εἰς βάρος του ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ : «Καλό, μὰ δὲν εἶν' ἀπ' τὸν τόπο μας».

Κ' ἐπιδὴ τὸ μωρὸ δὲν εἶχε ἄλλη δουλειὰ νὰ κάνῃ μεγάλωνε. Ὅταν ἔγινε πέντε χρόνων τὸν ἔστειλαν στὸ σχολεῖο, κι' αὐτὸ γιὰ βάσανό του.

Οἱ συμμαθηταί του τὸν κορόϊδευαν καὶ τὸν χτυποῦσαν, μὰ αὐτὸς δὲν παραπονιόταν. Εἴξερε ὅτι αὐτὸς εἶταν ὁ αἴτιος γι' αὐτό : δὲν εἶταν ντόπιος.

Ὅταν ἔγινε δεκατριῶν χρόνων τὸ δημόσιο ἔπαψε νὰ τὸν διατρέφει· εἶχε γίνει πιὰ ἱκανὸς νὰ φροντίζει μόνος του γιὰ τὸν ἑαυτό του. Εἶταν πιὰ ἐλεύθερος, μποροῦσε ν' ἀκολουθήσει ὁποιον δρόμο τοῦ ἄρεσε καλλίτερα : κανένας δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ γίνει χρηματιστὴς ἢ δημοσιογράφος.

Χωρὶς ἢ χειραφέτηση του αὐτὴ νὰ τὸν μεθήσει καὶ νὰ τὸν κάνει νὰ πάρει ἄλλους δρόμους, ἀρκέστηκε νὰ δουλεύει στὰ κτήματα τῆς περιφερείας κ' ἐξακολούθησε νὰ μένει στὸ σπίτι τῶν θετῶν γονέων του, ποὺ τὸν μεγάλωσαν. Κι' αὐτοὶ εἶταν φτωχοὶ καὶ γέροι κι' ὁ μικρὸς Πέτρος τοὺς ἀπόβηκε τὸ μοναδικό τους στήριγμα.

Τὰ χρόνια περνοῦσαν· αὐτὸ τὸ δουλευτάδικο καὶ τίμιο παιδὶ μονάχα ἕνα πράμα ἔνοιωθε νὰ τὸν πληγώνῃ κατάκαρδα : δὲν εἶταν ντόπιος.

Βλέποντάς τον, οἱ ταξιδιῶτες ἔλεγαν μὲ θαυμασμό:

— Μπράβο. Καλὰ παλληκάρια βγάζει αὐτὸς ὁ τόπος. Νὰ ἕνας λεβέντης πρώτης τάξεως...

Καὶ πράγματι ὁ μικρὸς Πέτρος φαινότανε ρωμαλέος, σχεδὸν ὅμορφος, σὰ νὰ τοῦ χαμογελοῦσε ἕνα εὐτυχισμένο μέλλον· εἶταν ξανθὸς μὲ μεγάλο μέτωπο, γαλανὰ μάτια, μύτη παριζιάνικη ἐλαφριὰ ἀνασηκωμένη καὶ μιὰ ἔκφραση γεμάτη καλοσύνη.

Ἄξαφνα, πολλὲς πυρκαΐές, ὀφειλόμενες σὲ ἄγνωστη αἰτία ἄρχισαν νὰ καταστρέφουν τὴν περιφέρεια. Οἱ χωριοὶ φοβόντουσαν γιὰ τὶς συγκομιδές τους, γιὰ τὰ σπίτια τους, ἔτρεμαν γιὰ τὰ ζῶά τους, γιατὶ εἴτε ἀπὸ ἄγνοια, εἴτε ἀπὸ φιλαργυρία δὲν εἶχαν φροντίσει νὰ τ'ἀσφαλίσουν.

Τὸ Μπαλλιρώ καὶ τρεῖς ἄλλες γειτονικὲς κοινότητες εἶχαν δοκιμαστεῖ πολὺ ἀπὸ τὴ μάστιγα αὐτὴ τῆς φωτιᾶς. Οἱ πρόεδροι τῶν τεσσάρων αὐτῶν κοινοτήτων ἀποφάσισαν, πρὸς περιστολὴ τοῦ κακοῦ, νὰ συγκροτήσουν ἕνα κοινὸ μικρὸ σῶμα πυροσβεστῶν. Ἡ συνεισφορὰ σὲ ἄντρες καὶ σὲ χρῆμα ὁρίστηκε ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ κάθε κοινότητος.

Τὸ Μπαλλιρώ, λόγῳ τοῦ μικροῦ πληθυσμοῦ του, ἕνα μόνο ἄντρα ἔπρεπε νὰ προσφέρῃ. Μιὰ δυσκολία ὅμως παρουσιαζότανε : ποιὸς θὰ συγκατετίθετο νὰ γίνει ὁ πυροσβέστης τοῦ Μπαλλιρώ ; Μέσα σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ ὁ καθένας εἶχε τὰ μικροσυμφέροντά του καὶ καθένας ἐπιθυμοῦσε πολὺ νὰ δῇ τὰ ἀγαθά του προστατευόμενα ἀπὸ τὸν κίνδυνο τῆς πυρκαϊᾶς· μὰ κανένας δὲν εἶχε τὴν ὄρεξη νὰ κινδυνέψῃ πυροσβέστης γιὰ νὰ προφυλάξῃ τἀγαθὰ τῶν ἄλλων.

Ἐπρόκειτο νὰ τραβῆξουν κλῆρο, μὰ εὐτυχῶς ὁ Πρόεδρος τοῦ Μπαλλιρὼ ἀπευθύνθηκε στο μικρὸ Πέτρο, ὅπως ἐξακολουθοῦσαν νὰ τὸν λένε στὸ χωριό.

— Παιδί· μου, τοῦ εἶπε, δὲν εἶσαι ντόπιος, μὰ αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία. Θὰ γίνῃς ὁ πυροσβέστης τῆς κοινότητος. Ζῆς ἀπὸ μικρὸ παιδὶ στὸ χωριό μας καὶ κανένα παράπονο δὲν ἔχεις μαζί μας ὡς τώρα. Δεῖξε ὅτι εἶσαι ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης μας.

Βλέποντας ὁ Πρόεδρος ὅτι ὁ Πέτρος ἐσυγκινεῖτο ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά, ἐξακολούθησε σὲ πιὸ γλυκὸ τόνο.

— Ξέρε, παιδί μου, ὅτι ἡ αὐταπάρνηση εἶναι ἡ μεγαλείτερη ἀρετή. Πρέπει κανεὶς νὰ θυσιάζεται γιὰ τοὺς ὁμοίους του καὶ νὰ μὴν εἶνε ἐγωϊστής. Ὦ ! τί ἐνδιαφέρει ἡ καταγωγὴ τοῦ καθενός ; Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, χωρίς καμμιὰ διάκριση, εἶναι ἀδελφοί. Καθὼς κ' ἐμεῖς, τὸ Μπαλλιρώ, θὰ εἴμαστε περήφανοι γιὰ τὸν πυροσβέστη μας. Αὔριο θὰ σοῦ φέρουν καὶ τὴ στολή σου.

Ὁ Δήμαρχος τότε ἔδωσε τὸ χέρι του ἐπίσημα στὸν Πέτρο καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἡ ὑπόθεσή μας ἐτελείωσε ! Πήγαινε, οἱ συμπάθειες ὅλων μας εἶνε μαζί σου.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ μικρὸς Πέτρος ἔλαβε μιὰ πελώρια κάσκα· ἡ τὴ εἶταν ἡ στολή.

Κυριακὲς καὶ γιορτές,τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἄλλοι ἔπαιζαν καὶ χόρευαν, ὁ μικρὸς Πέτρος ἀφηνε τὸ Μπαλλιρὼ γιὰ νὰ πηγαίνῃ στὰ πυροσβεστικὰ γυμνάσια. Τὰ παλλικάρια τοῦ χωριοῦ βλέποντάς τον νὰ περνᾶ τὸν χαιρετοῦσαν φιλικὰ καὶ τοῦ φώναζαν :

— Καλὸ ταξίδι... Τὸ βράδι, σὰ γυρίσεις, σὲ περιμένουμε...

Μὰ τὸ βράδ., ὅταν ἐγύριζε, τὸ πανηγῦρι εἶχε τελειώσει καὶ δὲν ἐχόρευαν πιά.

Οἱ πυρκαϊὲς ἐξακολοῦσαν κι' ὁ μικρὸς Πέτρος ριψοκίνδυνος ἔπεφτε μέσα στὴ φωτιὰ ἄφοβα. Οἱ ἄλλοι εὕρισκαν τὸ πράμα παράφυσικό : δὲν εἶταν ἀπὸ τὸν τόπο, δὲν εἶχε νὰ χάσῃ τίποτε ἀν καιγόταν, κανένας δὲν ἔτρεμε γι' αὐτόν,δὲν εἶχε πραγματικοὺς γονεῖς.

Οἱ ἄλλοι πυροσβέστες ἔκανα τὸ καθῆκόν τους μὲ περισσὴ περίσκεψη,γιατὶ ἀνῆκαν πρὸ πάντων στὴν οἰκογένειά τους· δὲ μποροῦσαν νὰ πέφτουν σὰν τρελλοὶ μέσ' στὴ φωτιά, γιατ' εἶχαν φίλους, δικούς, καὶ χτήματα πίσω τους. Ὁ ἀξιωματικὸς μάλιστα τῶν πυροσβεστῶν δὲν ἔπαυε νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸ μικρὸ Πέτρο στὴν τρέλλα του :

— Θάρρος ! Πέτρο ! Κουζάγιο, παιδί μου!

Εἰν' ἀλήθεια ὅτι ὁ μικρὸς Πέτρος δὲ γλύτωσε ἀπὸ πληγὲς κ' ἐγκαύματα· μὰ εἶχε τύχη καὶ κατώρθωσε νὰ σώσῃ ἀπὸ τὶς φλόγες δύο ἀνθρώπους ποὺ θὰ εἶχαν χαθῆ ἀσφαλῶς χωρὶς τὴν ἀνδραγαθεία του.

Ἀνέφεραν σχετικῶς στὴ Νομαρχία καὶ περίμεναν νὰ τὸν ἀμείψῃ γενναῖα. Ὁλόκληρο τὸ Μπαλλιρὼ εἶταν τόσο ἐνθουσιασμένο μὲ τὸ μικρὸ Πέτρο, ὥστε ἑτοιμαζότανε νὰ κάνῃ μιὰ κοινὴ γιορτὴ στὶς 14 Ἰουλίου τὴν ἡμέρα τῆς Ἐθνικῆς Γιορτῆς καὶ γιὰ τὴν ἀμοιβὴ τοῦ Πέτρου ποὺ θὰ εἶχε φτάσει ὡς τότε ἀπὸ τὴ Νομαρχία. Μὰ νά! τὸ βράδι τῆς 10 Ἰουλίου, σὲ μιὰ πυρκαϊὰ μέσα στὸ Μπαλλιρὼ, ἡ σκε.ὴ ἑνὸς ὑπόστεγου ἔπεσε ὁλόκληρη κι' ἔθαψε κάτω της τὸ μικρὸ Πέτρο. Ὅταν τὸν ἀνάσυραν ἀπὸ τὰ ἐρείπια εἶταν πιὰ νεκρός.

Ἡ καταστροφὴ προξάλεσε τὴ γενικὴ κατάπληξη κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα ἀποτέλεσε νέμα μιᾶς ἀτέλειωτης συζητήσεως σ' ὅλη τὴν περιφέρεια. Ἔλεγαν : «Γιὰ ἕνα παληοερείπιο ποὺ δὲν εἶχε τίποτε μέσα, νὰ χαθῆ ὁ Πέτρος... Δὲν τὸ ἄφηναν νὰ καῇ... Καὶ τὸ μετάλλο τῆς ἀνδρείας ποὺ θὰ ἔπαιρνε... Καὶ ἡ γιορτή... Κι' ὁ λόγος ποὺ θὰ τοῦ ἔβγαζε ὁ Δήμαρχος...Κι' ἡ παρέλαση με τὶς σημαίες...» Φτωχὲ μικρὲ Πέτρο ! Εἶταν τόση ἡ θλίψη ; Οἱ ἄνθρωποι ἦσαν τόσο λυπημένοι ποὺ ἡ μόνη τους παρηγοριὰ ἤταν ἡ σκέψη ὅτι «εὐτυχῶς ποὺ δὲν εἶσουν καὶ ντόπιος» ;

Μὰ τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας ὅλα ἤρθαν σὰ νὰ εἶχαν γίνει ἐπίτηδες. Ὁ ἐφημέριος τοῦ Μπαλλιρὼ εἶχε νὰ πάῃ σ' ἕνα γάμο ἀμέσως μετὰ τὴν κηδεία καὶ δὲν προφταινε νὰ συνοδέψῃ τὸ νεκρὸ ὡς τὸ κοιμητῆρι, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος εἶταν ἄρροστος, ὁ πάρεδρος εἶταν στὸ γάμο, οἱ πυροσβέστες τῶν ἄλλων χωριῶν εἶχαν ἀγῶνες, ὁ ἀγροφύλακας εἶταν προσκαλεσμένος στὸ δασαρχεῖο στὴν πόλι, ὁ ταχυδρόμος εἶχε τὴ δουλειά του, ὁ δάσκαλος τὸ μάθημά του, οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι, ἦσαν ἄλλοι στὴν ἀγορὰ κι' ὅλλοι εἶχαν ἐξαιρετικὸς ἐπείγουσες ἐργασίες, οἱ θετοὶ γονεῖς τοῦ Πέτρου εἶταν παραλυτικοὶ καὶ τέλος, μερικοὶ χωρικοὶ ποὺ μποροῦσαν νὰ πάνε στὴν κηδεία ὑπελόγισαν στοὺς ἄλλους. «Μπᾶ, εἶπαν, αὐτὸς ἡ ἐκεῖνος θὰ πάῃ». Μὰ κανεὶς δὲν κουνήθηκε ἀπ' τὴ θέση του.

Γι' αὐτὸ μετὰ τὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία τέσσερες ἄντρες φορτώθηκαν τὴν κάσσα τοῦ μικροῦ Πέτρου καὶ τρίβηξαν πρὸς τὸ Νεκροταφεῖο, σὰ νὰ κρατοῦσαν τὸ πτῶμα ἑνὸς ἀγνώστου. Ἐνεμισμέροι κι' ὁ ἥλιος ὁ θερινὸς ἔψηνε τὰ πάντα.

Τὸ κοιμητῆρι εἶταν μακρυά. Στὴ μέση τοῦ δρόμου ἀπόθεσαν τὸ φορτίο του γιὰ ν' ἀναπνεύσουν.

—Ἄ, εἶπε ὁ ἕνας, ὁ διάβολος τί βαρὺς ποὺ εἶναι !

— Εἶναι κοῖμα νὰ βασανιζόμαστε ἔτσι γιὰ ἕναν ξένο, σὰ νὰ εἶταν ντόπιος, ἀπάντησε ἕνας ἄλλος.

Μιὰ γυναίκα, ἀκούοντας τὸ θόρυβο, βγῆκε στὴν ὀξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ της· ἔκανε τὸ σταυρό της καὶ γύρισε γρήγορα μέσα.

Ὅλα τὰ παντζούρια γύρω εἶταν κλειστά. Μιὰ ἀπέραντη σιωπὴ ἐβασίλευε μέσ' στὴν ἐξοχή.

Στὴ σκιὰ μιᾶς πόρτας στεκότανε ἕνας σκύλλος κατσιασμένος ποὺ εἶχε παραδοθεῖ σὲ βαθειὲς σκέψεις. Ὅταν οἱ νεκροθάφτες ξαναπῆραν τὸ φορτίο τους κοίταξε μακριά, δεξιὰ, ἀριστερά... μὰ τίποτε δὲν εἶδε.

Τότε τὸ ψωριάρικο σκυλί, σηκώθηκε μὲ θλίψη, παράλυτο, σουγνωνταις τὰ πόδια του, συμμαζωμένο, μὲ τὸ κεφάλι κάτω, καὶ πῆγε ὡς τὸ κοιμητῆρι, σὰ ν' ἀκολουθοῦσε τὸ νεκρὸ ὁπὸ ἀνθρώπινο σεβασμό...

LÉON FRAPIÉ

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ πρὸς ἀγορὰν τὰ κάτωθι βιβλία : Τὸ «Τσάκωμα τ' Ἀϊ Ρόκκου» μετάφρ. Γουζέλη. «Οἱ Βασιλεῖς τῶν Βουνῶν» ὑπὸ Ἐδμ. Ἀμπού, μετάφρ., «Συλλογὴ Δημωδῶν Ἀσμάτων» Ζαμπελίου, «Σονέττα» Στ. Μαρτζώκη, «Ἐξωτικὰ» ποιημ. Ι. Πολέμη, «Τὸ Φίλημα» ποιημ. Γ. Τερτσέτη, «Ἄνθρωπος τοῦ Κοσμου» Γρ. Ξενοπούλου.Γράψατε κ. Χ. Σταμ. περιοδ.«Μπουκέτο».

ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Θεέ μου ! Ἐπουρά νιε Θεέ! Κυρίατῶν οὐρανῶν, προστάτευσέ τους!.

. . . .

Εἶχα τὴν ἀπόφασιν ἀμὴν κοιμηθῶ, κι' ὅμως νοιώθω μιὰ τρομερὴ κούρασι. Γιατὶ ἄραγε ; Τὰ μάτια μου κλείνουν μόνα τους. Κάτι ἀλλόκοτο μοῦ συμβαίνει ἀπόψε. Ἀπ' ἔξω ἄκουσα φτερο-κοπήματα ..Ἡ ὄχι, ἔτσιθάμοῦ φάνηκε...

Θεέ μου ! πόσο νυστάζω ἀπόψε !...

Ἡμερολόγιον τοῦ δόκτορος Σοῦαρδ

1 Ὀκτωβρίου. 4 μ. μ.— Μόλις βγήκαμε ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ πᾶμε νὰ ἐρευνήσουμε τὸ καταφύγιο τοῦ κόμητος Δράκουλα, ἕνας ἀπὸ τοὺς νοσοκόμους τῆς κλινικῆς ἔφτασε τρέχοντας καὶ μὲ εἰδοποίησε πως ὁ Ρένφιλδ ἤταν ἀνήσυχος καὶ ζητοῦσε νὰ μὲ ἰδῇ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲ μποροῦσα νὰ ἐγκαταλείψω τοὺς φίλους μου, οὔτε τὴν ἐκστρατεία μας ν' ἀναβάλουμε, εἶπα στὸ νοσοκόμο νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ Ρένφιλδ πως θὰ τὸν ἐπισκεπτόμουν τὸ πρωΐ. Ὁ νοσοκόμος ὅμως ἐπέμενε.

— Ἂν δὲν ἔλθετε, κύριε, μοῦ εἶπε,θὰ τὸν πιάσῃ καμμιὰ ἔξαψις. Φαίνεται ἀνήσυχος καὶ ἀνυπόμονος ὅσο ποτὲ καὶ ζητάει νὰ σᾶς μιλήσῃ κατεπειγόντως.

Μοῦ φάνηκε περίεργη αὐτὴ ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ πρόσκλησι τοῦ Ρένφιλδ κι' ἀποφάσισα νὰ τρέξω μιὰ στιγμὴ στὴν κλινικὴ καὶ νὰ τὸν δῶ. Παρεκάλεσα τοὺς φίλους μου νὰ μὲ περιμένουν λίγα λεπτὰ κι' ἑτοιμαζόμουν νὰ φύγω, ὅταν ὁ Βὰν Ἔλσιγγ μοῦ εἶπε :

— Φίλε μου,θὰ σῶθῶ μαζύ σου. Ἔχω μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἰδῶ αὐτὸν τὸν Ρένφιλδ. Ποιος ξέρει τι μᾶς ἐπιφυλάσσει ἡ τύχη...

— Τότε ζητῶ τὴν ἄδεια νὰ σῶθῶ καὶ γὼ μαζύ σας, εἶπε ὁ Ἀρθοῦρος Γόλδαμιγγ.

— Κ' ἐμεῖς,εἶναι μὲ μιὰ φωνὴ ὁ Κουΐνσυ Μόρρις καὶ ὁ Ἄρχερ.

— Δὲν ἔχω καμμιὰ ἀντίρρησι, τοὺς εἶπα, μπορεῖτε νἀρθετε. Καλύτερα νὰ εἴμαστε ὅλοι ἑνωμένοι.

Ὅταν φτάσαμε στὴν κλινικὴ καὶ μπήκαμε στὸ δωμάτιο τοῦ Ρένφιλδ, τὸν βρήκαμε σὲ μεγάλη ἔξαψι. Μόλις μὲ εἶδε ἄρχισε νὰ μὲ παρακαλῇ νὰ τὸν ἀφήσω νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν κλινικὴ τὴν ἴδια νύχτα. Μὲ ἱκέτευε, ἦταν ἕτοιμος ν' ἀρχίσῃ νὰ κλαίῃ. Μιλοῦσε ἐντελῶς λογικὰ κι' ἔφερνε πρὸς ὑποστήριξιν τῆς παρακλήσεώς του λογικότατα ἐπιχειρήματα. Ἔξαφνα κύτταξε τοὺς τέσσαρας φίλους μου καὶ μοῦ εἶπε ἀλλάζοντας τόνον φωνῆς :

— Δόκτωρ Σοῦαρδ,γιατὶ δὲν μὲ συστήσατε, στοὺς κυρίους ;

Γιατὶ δὲν τὸν σύστησα στοὺς κυρίους ; Συνιστοῦν ποτὲ τοὺς ἐπισκέπτας σ' ἕναν τρελλόν, μέσα σὲ μιὰ κλινική ; Ἡ παρατήρησί του αὐτὴ μοῦ φάνηκε παράλογη. Ἐν τούτοις τοῦ σύστησα τοὺς τέσσαρας φίλους μου, ὀνομαστὶ τὸν καθένα. Ὁ Ρένφιλδ τοὺς ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ ἀπευθυνόμενος πρῶτον στὸν Ἀρθοῦρο τοῦ εἶπε πῶς εἶχε γνωρίσει ἄλλοτε τὸν πατέρα του καὶ εἶχαν συνδεθῆ διὰ φιλίας Τοῦ καθηγητοῦ Βὰν Ἔλσιγγ ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιο γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ του σοφία. Μὲ τὴν ἴδια διαύγεια πνεύματος μίλησε καὶ στὸν Μόρρις καὶ στὸν Ἄρχερ.

Τὸν κυττάζαμε ἔκπληκτοι γιὰ τὴν ἀπρόοπτη αὐτὴ νηφαλιότητά του. Ἦτον τρελλὸς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ; Ἔξαφνα ὅμως ἐπανῆλθε στὸ ζήτημα τῆς ἀναχωρήσεώς του ἀπὸ τὴν κλινικὴ κι' ἄρχισε νὰ μὲ παρακαλῇ θερμὰ Παρακάλεσε ἀκόμη καὶ τοὺς φίλους μου νὰ μεσιτέψουν νὰ τὸν ἀφήσω νὰ φύγῃ.

— Πρέπει νὰ μ'ἀφήσετε ἐλεύθερο αὐτὴ τὴ στιγμή, μοῦ εἶπε, τονίζοντας τὰ λόγια του. Πρέπει νὰ φύγω ἀπόψε, μ' ἔννοεῖτε ; Πρέπει νὰ φύγω ἀπὸ δῶ μέσα, πρέπει !...

Οἱ φίλοι μου σιωποῦσαν. Ἐγὼ ἐδίσταζα. Πῶς νὰ τὸν ἄφηνα ἐλεύθερο, χωρὶς νὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔγινε τελείως καλά. Μήπως δὲν συμβαίνει μὲ τοὺς τρελλοὺς νὰ ἀποκτοῦν τὸ λογικό τους ἔξαφνα, νὰ φαίνωνται θεραπευμένοι κι' ἔπειτα νὰ ξαναγυρίζουν στὴν ἀρρωστεια τους ;...

Ὁ Ρένφιλδ ἀντελήφθη τοὺς διστάγμοὺς μου καὶ συνέχισε μὲ ζέσι:

— Δόκτωρ Σοῦαρδ, σᾶς ἐξορκίζω, ἀφῆστε με νὰ φύγω. Δὲν σᾶς τὸ ζητῶ αὐτὸ γιὰ τὸν ἑαυτό μου. Ἄλλοι λόγοι μ' ἀναγκάζουν νὰ σᾶς παρακαλῶ τόσην ὥρα. Λόγοι σοβαροί, τοὺς ὁποίους δὲν μπορῶ νὰ σᾶς φανερώσω, δυστυχῶς. Ἂν δὲν μ' ἀφήσετε νὰ φύγω ἀπόψε ἀπὸ τὴν κλινικὴ θὰ κάμετε μεγάλο κακὸ σὲ τρίτους, τοὺς ὁποίους ἀπὸ τὴν κλινικὴ θὰ κάμετε μεγάλο κακὸ σὲ τρίτους, τοὺς ὁποίους ἐπιθυμῶ νὰ σώσω, βγαίνοντας ἀπὸ δῶ μέσα. Δυστυχῶς, σᾶς ἐπαναλαμβάνω, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ περισσότερα.

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ Βὰν Ἔλσιγγ εἶχε καρφωμένο τὸ βαθύ του βλέμμα ἐπάνω στὸν Ρένφιλδ. Ἔξαφνα τοῦ ἀπέτεινε τὸν λόγον :

— Ἀκοῦστε,κ. Ρένφιλδ. Θὰ ἐγγυηθῶ ἐγὼ γιὰ σᾶς καὶ ὁ δόκτωρ Σοῦαρδ θὰ σᾶς ἀφῆσῃ νὰ φύγετε. Πέστε μας ὅμως προηγουμένως ποιὸς λόγος σᾶς ἀναγκάζει νὰ ζητᾶτε νὰ φύγετε ἀπόψε ἀπὸ τὴν κλινική; Τί σᾶς συμβαίνει ;

Ὁ Ρένφιλδ κούνησε λυπημένα τὸ κεφάλι του. Δὲν μποροῦσε ν' ἀποκαλύψῃ τὸ μυστικό του.

Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἐπανέλαβε :

— Ἐλάτε, φίλε μου, ἐξηγηθῆτε. Πέστε μας τί σᾶς συμβαίνει. Τί μυστικὸ εἶνε αὐτὸ ποὺ τὸ κρύβετε τόσο ἐπιμόνως ;

Ὁ Ρένφιλδ τὸν διέκοψε καὶ τοῦ ἀπεκρίθη :

— Καθηγητὰ Βὰν Ἔλσιγγ, σᾶς εἶπα πῶς τὸ μυστικό μου εἶνε σοβαρό, ἀλλὰ δὲν λέγεται. Δὲν μπορῶ νὰ μιλήσω. Καταλαβαίνετε ; Ἀφοῦ ὁ κ. Σοῦαρδ δὲν θέλει νὰ μὲ ἀφήσῃ νὰ φύγω θὰ μείνω ἐδῶ. Ἡ εὐθύνη ὅμως δι' ὅτι συμβῇ θὰ εἶνε δική σας.

Ἐνόμισα πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ χρονοτριβοῦμε περισσότερο κι'ἑτοιμάσηκα νὰ φύγω. Ὅταν ὁ Ρένφιλδ τὸ ἀντελήφθη αὐτὸ ὥρμησε πρὸς τὸ μέρος μου. Στὴν ἀρχὴ ἐνόμισα πῶς κατελήφθη πάλιν ὑπὸ μανίας ἀνθρωποκτονίας. Δὲν εἶχα ὅμως δίκηο. Ὁ Ρένφιλδ ἔπεσε μπροστά μου στὰ γόνατα κι' ἄρχισε πλέον νὰ μὲ ἱκετεύῃ ἁπλώνοντας τὰ χέρια του, χύνοντας θερμὰ δάκρυα, θρηνῶν καὶ ὀδυρόμενος.

— Δόκτωρ Σοῦαρδ, ἐφώναζε, σᾶς παρακαλῶ, σᾶς ἱκετεύω, ἔλεος, μὴ μ' ἀφήσετε σ'αὐτὸ τὸ μέρος, δώστε μου τὴν ἄδεια νὰ φύγω. Κλείστε με ὅπου δήποτε ἀλλοῦ, δέστε με, βάλτε φύλακας νὰ μὲ φυλάνε ἔνοπλοι, φορέστε μου τὸ ζουρλομανδύα, βάλτε μου ἁλυσίδες, ἀλλὰ γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μὴ μ' ἀφήσετε ἐδῶ μέσα !... Ἂν ξέρατε σὲ ποιον κάνετε κακὸ ἀφήνοντάς με ἐδῶ πέρα, θὰ μετανοοῦσατε. Συμφορά μου ! δὲν μπορῶ, δὲν μπορῶ, νὰ σᾶς πῶ περισσότερα. Ἀφῆστε με νὰ φύγω, δόκτωρ Σοῦαρδ, σᾶς ἐξορκίζω σ' ὅτι ἔχετε ἀγαπήσει στὸ κόσμο αὐτόν, γιὰ ὄνομα τοῦ Παντοδυνάμου, στεῖλτε με μακρυὰ ἀπὸ δῶ μέσα, σῶστε τὴ ψυχή μου ἀπὸ τὸ ἔγκλημα ! Δὲν μὲ ἀκούς,ἀνθρωτε ; Δὲν νοιώθεις ; Δὲν βλέπεις ποὺ εἶμαι φρόνιμος καὶ λογικός ; Δὲν ἔχεις τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ στὴ ψυχή σου γιὰ ὅτι κάνεις ; Ἀφησέ με νὰ φύγω, σοῦ λέγω. Νὰ φύγω ! Νὰ φύγω !...

Εἶχα ἀρχίσει νὰ ἐνευρίζωμαι. Τὸν πῆρα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπα αὐστηρά :

— Ἐμπρός, γινῆτε φρόνιμος. Πηγαίνετε στὸ κρεββάτι σας καὶ φροντίστε νὰ κοιμηθῆτε ἥσυχος...

Ὁ Ρένφιλδ σηκώθηκε ὀρθιος, μ' ἐκύτταξε κατάματα ἀρκετὴ ὥρα καὶ κατόπιν πῆγε καὶ κάθησε στὸ κρεββάτι του. Εἶχε ἀπηυδήσει πλέον.

Καθὼς ἐβγήκαμε τοῦ δωματίου του γιὰ νὰ φύγουμε, μοῦ ἐφώναξε γιὰ τελευταία φορά :

— Δόκτωρ Σοῦαρδ, θἄχετε τὴ καλοσύνη τοὐλάχιστον, νὰ θυμηθῆτε ἀργότερα, πῶς ἔκαμα ὅτι μποροῦσα γιὰ νὰ σᾶς σώσω !...

Ἡμερολόγιον τοῦ Ἰωνάθαν Ἄρχερ

1 Ὀκτωβρίου. 5 μ. μ.— Ὅταν φύγαμε ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ πᾶμε στὸ καταφύγιον τοῦ κόμητος εἶχα μιὰ ἀνησυχία. Σκεπτόμουν πῶς δὲν θὰ ἔπρεπε ἴσως νὰ ἀναμιχθῇ στὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἡ Μίνα. Τὰ γεγονότα ὅμως ποὺ συνέβησαν κατόπιν μὲ τὸν Ρένφιλδ στὴν κλινικὴ, μ' ἔκαμαν νὰ λησμονήσω τὴς ἀνησυχίες μου αὐτές. Ὅταν ἀφήσαμε τὸν Ρένφιλδ, στὸ δρόμο ποὺ πηγαίναμε,ὁ Κουΐνσυ Μόρρις εἶπε στὸ Σοῦαρδ :

— Δὲν ξέρω,δόκτωρ, ἂν ἔκαμες καλὰ ἢ ὄχι ποὺ δὲν ἄφησες τὸν Ρένφιλδ νὰ φύγῃ. Φαίνεται πως εἶχε κάποιο σοβαρὸ λόγο γιὰ νὰ τὸ ζητάῃ αὐτό. Δὲν φαινότανε καθόλου τρελλός.

— Τότε ἔπρεπε νὰ μᾶς πῇ τί τοῦ συνέβαινε, εἶπεν ὁ Σοῦαρδ.

— Φυσικά, ἔχεις δίκηο. Ἂν ὅμως δὲ μποροῦσε νὰ πῇ τὸ μυστικό του ; Σεῖς δὲν εἴδατε κάτι ποὺ εἶδα ἐγώ.

— Τί εἶδες ; ρώτησεν ὁ Βὰν Ἔλσιγγ.

— Καθὼς μιλοῦσε ἔφριχνε λοξές, τρομαγμένες ματιὲς πρὸς τὸ παράθυρο, σὰν νὰ φοβοταν πῶς τὸν ἀκούει καὶ τὸν παραφυλάει κάποιος.

— Θὰ ἤταν τυμαίο, εἶπε ὁ Σοῦαρδ.

— Πάντως, εἶπε καὶ ὁ Βὰν Ἔλσιγγ, δὲν μπορούσαμε νὰ τὸν

ἐμπιστευθοῦμε. Ἴσως νὰ ἤθελε νὰ ἀναμιχθῇ σὲ καμμιὰ ὑπόθεσι τοῦ κόμητος, τὸν ὁποῖο ἀποκαλοῦσε πρὸ καιροῦ «αὐθέντη» του. Ὁ κόμης εἶναι τόσο ἀχρεῖος ὥστε δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ χρησιμοποιήσῃ γιὰ τὰς ὑποθέσεις του καὶ τὰ σχέδιά του κι' ἕνα τρελλὸν ἀκόμη...

Εἴχαμε φτάσει μπρὸς στὸν τοῖχο τοῦ κήπου τοῦ παληοῦ μεσαιωνικοῦ κτιρίου, τὸ ὁποῖο εἶχε διαλέξει ὁ κόμης ὡς ἕνα τῶν καταφυγίων του καὶ σταθήκαμε. Ἔπρεπε νὰ πηδήσουμε στὸν κῆπο μὲ κάθε τρόπο, γιατὶ ἡ πόρτα ἦταν γερὰ ἀμπαρωμένη ἀπὸ μέσα. Εὐτυχῶς ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος καὶ τὸ σκοτάδι βαθὺ καὶ βοηθῶντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ἀνεβήκαμε στὸν τοῖχο καὶ πηδήσαμε στὸν κῆπο. Βαδίσαμε προσεκτικὰ πρὸς τὸ σιωπηλό, σκοτεινὸ κτίριο, ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς πυκνοὺς θάμνους τοῦ ἐπὶ ἔτη ἐγκαταλελειμένου κήπου. Ὅταν φτάσαμε μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ κτιρίου ὁ Βὰν Ἔλσιγγ μᾶς ἔγνεψε νὰ σταθοῦμε.

— Κύριοι, εἶπε, ὁ ἐχθρός μας δὲν προσβάλλεται ὅπως οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. Αὐτὸ σᾶς τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε. Μπορεῖ νὰ μᾶς ἐξοντώσῃ εὐκολώτατα καὶ τοὺς πέντε. Ὁ κίνδυνος στὸν ὁποῖον πηγαίνουμε εἶναι τρομερός. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ λάβουμε τὰ μέτρα μας.

Συγχρόνως ἔβγαλε καὶ μᾶς ἔδωσε ἀπὸ ἕνα σταυρὸ ἀσημένιον, νὰ τὸν κρεμάσουμε στὸ στῆθός μας, ἔπλεξε γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό μας μερικὰ βότανα καὶ μᾶς ἐφοδίασε ἀκόμη μὲ μικρὰ κομμάτια ἁγίου ἄρτου.

— Κρεμᾶστε στὸ στῆθος σας τὰ κλεφτοφάναρα ποὺ κρατᾶτε μαζύ σας, μᾶς εἶπε, γιὰ νἄχετε τὰ χέρια σας ἐλεύθερα.

Τὸν ὑπακούσαμε ἀμέσως.

— Κρατᾶτε ἐπάνω σας περίστροφα ;

— Καὶ περίστροφα καὶ μαχαίρια, εἶπε ὁ Κουΐνσυ Μόρρις.

— Πολὺ καλά. Τὰ ὅπλα αὐτὰ δὲν πολυροβίζουν, βέβαια, τὸν κόμητα, ἐντούτοις ἂς τὰ ἔχουμε ἕτοιμα γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο...

Κατόπιν ἐστράφη πρὸς τὸν Σοὔαρδ καὶ τοῦ εἶπε :

— Βγάλε, φίλε μου, τὰ κλειδιὰ καὶ δοκίμασέ τα στὴν πόρτα. Θὰ ἦταν προτιμώτερο νὰ τὴν ἀνοίξουμε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, παρὰ νὰ σπάσουμε κανένα παράθυρο καὶ νὰ κάνουμε θόρυβο.

Ὁ Σοὔαρδ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα μάτσο κλειδιὰ κι' ἄρχισε νὰ τὰ δοκιμάζῃ στὴν πόρτα τοῦ βοβοῦ, σιωπηλοῦ κτιρίου. Ἕνα ἀπὸ τὰ κλειδιὰ αὐτὰ ἔκαμε ἐπὶ τέλους τὴ δουλειά του. Ἡ πόρτα ἄνοιξε, τρίζοντας ἀπ' τὴν πολυκαιρία καὶ τὴ σαπίλα καὶ πρῶτος ὁ ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἐμπῆκε στὴ σκοτεινὴ εἴσοδο ψιθυρίζοντας :

—In manus tuas Domine! (Εἰς χεῖρας σου, Κύριε !...) Καὶ συγχρόνως ἔκαμε τὸν σταυρό του.

Τὸν ἀκολουθήσαμεν σταυροκοπηθέντες ἐπίσης κι' ἐκλείσαμε τὴν πόρτα πίσω μας. Ὁ καθηγητὴς πρὶν προχωρήσουμε ἐξέτασε τὴν πόρτα καὶ τὴν κλειδωνιά της ἂν ἀνοίγῃ ἀπὸ μέσα μ' εὐκολία, ὥστε νὰ μπορέσουμε νὰ τὴν ἀνοίξουμε ἀμέσως ἐν περιπτώσει ταχείας καὶ ἐσπευσμένης φυγῆς. Κατόπιν ἀνάψαμε τὰ φανάρια μας καὶ προχωρήσαμε. Βαδίζαμε προσεχτικά, ἱστάμεθα σὲ κάθε ὕποπτο θόρυβο ποὺ ἀκούγαμε. Τὸ κτίριο ἐφαίνετο ἐντελῶς ἔρημο. Ἡ σκόνη ἐσκέπαζε τὰ πάντα ἐκεῖ μέσα. Σκόνη ἄφθονη, σκόνη ἐτῶν ὁλοκλήρων, ποὺ ἦταν σρωμένη στὸ πάτωμα ὅμοια μὲ παχὺ χαλί. Ἀπὸ τοὺς τοίχους χρεμόντουσαν τεράστια δίχτυα πλεγμένα ἀπὸ τὶς ἀράχνες καὶ ὁμοιάζοντα μὲ μαῦρα κουρέλια... Ἐπάνω στὸ τραπέζι τῆς κυρίας αἴθούσης εἴδαμε ἀφημένα τὰ κλειδιὰ τοῦ κτιρίου. Ἤσαν κι' αὐτὰ σκουριασμένα ἀπὸ τὴν πολυετὴ ἀχρηστία. Ἔδειχναν ὅμως ὅτι τελευταίως μετατοπίσθηκαν ἀπὸ τὴ θέσι τους πολλὲς φορές, ἀπὸ τὰ ἴχνη ποὺ ὑπῆρχαν ἐπάνω στὸ σκονισμένο τραπέζι. Τὰ εἶχαν χρησιμοποιήσει οἱ ἐργάται ὅταν μετέφεραν τὰ κιβώτια τοῦ κόμητος ἢ ὁ ἴδιος ὁ κόμης ; Αὐτὸ δὲν μπορούσαμε νὰ τὸ ξέρουμε.

— Τὸ παρεκκλήσιον συγκοινωνεῖ μὲ τὸ κτίριο αὐτό; μὲ ρώτησεν ὁ Βὰν Ἔλσιγγ, ξέροντας ὅτι ἐπεσκέφθην τὸ οἴκημα προτοῦ φύγω γιὰ τὸν πύργο τοῦ Δράκουλα.

— Ναί, τοῦ ἀπάντησα καὶ θὰ σᾶς δδηγήσω.

Ἐτράβηξα ἐμπρὸς ἀκολουθούμενος καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Περάσαμε ἔρημες, σκονισμένες αἴθουσες, διαδρόμους καὶ στοὲς καὶ φτάσαμε μπρὸς σὲ μιὰ χαμηλή, κλειστὴ πόρτα.

—Ἐδῶ εἶναι ; ρώτησεν ὁ καθηγητής.

— Ναί, ἀποκρίθηκα.

Ὁ Σοὔαρδ ποὺ εἶχε πάρει τὰ κλειδιὰ τοῦ οἰκήματος μαζύ του βρῆκε τὸ κλειδὶ τῆς πόρτας κι' ἄνοιξε. Μιὰ φρικτὴ δυσωδία μᾶς χτύπησε τότε, μιὰ δυσοσμία ἀπαισία, πνιγηρά καὶ δηλητηριώδης. Ὀσμὴ παλαιότητος καὶ ὑγρασίας, ὀσμὴ σαπίλας καὶ τάφου, ὀσμὴ αἵματος, ὀσμὴ κολάσεως....

Ἐκάμαμε μερικὰ βήματα ὀπίσω ν' ἀναπνεύσουμε καὶ κατόπιν ἐμπήκαμε στὸ παρεκκλήσιον.

('Ακολουθεῖ)

ΕΤΟΙΜΑΣΘΗΤΕ ΑΡΧΙΖΕΙ

«ΤΟ ΚΟΜΜΕΝΟ ΧΕΡΙ»

Τοῦ Ἄγγλου συγγραφέως τοῦ «Καπετὰν Βρυκόλακα»

Μπράμ Στόουκερ

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ δεσποινίδες γνωρίζουσαι τὴν Γαλλικήν. Πληροφορίαι στὰ γραφεῖά μας καθημερινῶς 6—8 μ. μ.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΖΩΑ

Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΚΑΙ Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ

[Αἱ εἰκόνες ἀπὸ τὸ σύγγραμα τοῦ Ντέλλα

Ὁ Ἀετὸς

Ἐκεῖνοι ποὺ καθώς ὁ ἀετὸς ἔχουν τὴν μύτη γυριστὴ πρὸς τὰ κάτω, μάτια λαμπερὰ καὶ κάπως ἐξοφλημένα θεωροῦνται ἀπὸ τὸν ἀνωτέρου χαρακτῆρος, μὲ ἠθικὴν ἀντοχὴν καὶ μεγαλοψυχίαν.

Οἱ Πέρσες, γράφει ὁ Ξενοφῶν, δὲν ἀνηγόρευαν βασιλεῖς τους παρὰ ἐκείνους ποὺ εἶχαν τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτά.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, εἶνε ἐπὶ πλέον προικισμένοι μὲ ἐξωφρενικὸν θάρρος καὶ μεγαλοψυχία.

Εἶνε ἐπίσης ζωηρᾶς ἀντιλήψεως, ἀποφασιστικοὶ καὶ ταχεῖς στὴν δράσιν τους.

* * *

Ἡ Ἀρκοῦδα

Οἱ ἔχοντες χαρακτηριστικὰ προσεγγίζοντα τὰ τῆς ἀρκούδας δὲν ἐπιδέχονται κανένα πολιτισμὸ καὶ ἀποστρέφονται τὸν κόσμο ἀπὸ πνεῦμα αὐστηρότητος, ἀλλ' ἀπὸ ἔλλειψι κοινωνικότητος. Τὸ χαμόγελο τοὺς εἶνε σχεδὸν ἄγνωστο κι' οἱ εὐγενικοὶ τρόποι ξένοι.

Ἐν τούτοις αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν στεροῦνται καὶ ἀρετῶν : εἶνε μεταξὺ αὐτῶν μάλιστα μερικοί, οἱ ὁποῖοι εἶνε πολυμαθέστατοι, μὲ ἰδιοσυγκρασία τους τοὺς ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία. Μπορεῖ κάποτε νὰ τοὺς ἐξημερώσει, ἀλλὰ πρέπει νὰ φυλάγεται ἀπὸ τὰ νύγια τους.

* * *

Ὁ Χοῖρος

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὸ μέτωπο τους εἶνε στενό, τὰ μάτια τους μικρὰ καὶ χωμένα μέσα στὶς κόχες, ἡ μύτη τους πεπιεσμένη καὶ θυμίζουν τὸ προφίλ τοῦ χοίρου, εἶνε στερημένοι κάθε αἰσθηματικότητος, κι' ἔχουν κλίση πρὸς τὴ λαιμαργία καὶ τὰς ὑλικὰς ὀρέξεις.

Γενικῶς εἶνε πολυφαγάδες, μὰ κάπως ἐκλεκτικοὶ στὸ εἶδος τῆς τροφῆς.

Παρ' ὅλη τὴν ἀνατροφὴ ποὺ ἔτυχε νὰ ἔχουν σπανίως ἐπιμελοῦνται τὸν ἑαυτό τους καὶ τοὺς τρόπους των.

Τὰ ροῦχα τους εἶνε ἀκάθαρτα καὶ σὲ διαρκῆ ἀταξία καὶ ποτὲ δὲν τηροῦν κανένα κανόνα τῆς ὑγιεινῆς. Στὴν κουβέντα εἶνε βάναυσοι καὶ τοὺς εὐχαριστοῦν αἱ βωμολοχίαι.

* * *

Ἡ Νυφίτσα

Ἐκεῖνοι κι' ἐκεῖνες ποὺ ἔχουν ὁμοιότητα μὲ τὴ νυφίτσα (ἰκτῖδα), δηλαδὴ πολὺ μικρὰ μάτια καὶ προφὶλ μυτερό, εἶνε πονηροὶ καὶ κερδοφόροι. Ἐπίσης δὲν ἔχουν φιλήσυχο χαρακτῆρα, εἶνε ταχεῖαι καὶ διαρκῶς ἐπιρρίσκονται ἐν κινήσει.

* * *

Ἡ Κατσίκα

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ μοιάζουν κάπως στὸ πρόσωπο μὲ τὶς κατσίκες εἶνε σώφρονες καὶ γλυκεῖς. Στεροῦνται κάπως πρωτοβουλίας, μὰ ἔχουν θέλησι, φρόνησι καὶ τάξι. Ἐπίσης περιποιοῦνται πολὺ τὴν ἐξωτερική τους περιβολή, εἶνε καλοὶ σύζυγοι καὶ μεριμνοῦν γιὰ τὴν οἰκογένειά τους.

* * *

Ἡ Κουκουβάγια

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὰ χαρακτηριστικά τους μοιάζουν μὲ τῆς κουκουβάγιας στεροῦνται ζωηρᾶς φαντασίας. Εἶνε ἀτολμοι μὰ καὶ κάπως ἀπειθάρχητοι.

Εἶνε ἀκόμα τακτικοὶ καὶ μετριόφρονες.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΩΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Η ΔΟΛΟΦΟΝΗΜΕΝΗ

[Τοῦ Αἰμιλίου Γκαμποριώ]

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς κληρώσεως πρὸς ἀπονομὴν τῶν βραβείων τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς Δολοφονημένης θὰ δημοσιευθοῦν στὸ προσεχὲς φύλλον. Ἡ κλήρωσις ἐγένετο χθὲς τὸ ἀπόγευμα ἀλλὰ τὸ φύλλον εἶχε πέσει ἤδη στὰ πιεστήρια.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Θὰ κάμω γιὰ σένα, ὅτι μπορῶ. Θὰ γνωρίσῃς ἐκεῖ κάτω καὶ τὴν γυναῖκα μου. Ναί, εἶμαι παντρεμένος, μὴ σοῦ φαίνεται περίεργο.

Ἐπῆρα ἕνα ἀληθινὸ ἄγγελο. Εἶμαι εὐτυχισμένος. Τὴν λατρεύω ! Κι' αὐτὴ μ' ἀγαπᾶ. Εἶναι λίγο πειὸ μικρὴ ἀπὸ μένα, μὰ αὐτὸ δὲν ἔχει νὰ κάμῃ. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει σημασία, εἶναι τὸ ὅτι εἶναι καλὴ κι' ἀφοσιωμένη. Ζοῦμε στὸ ὑποστατικό μου σὰν στὸν Παράδεισο καὶ στὸν παράδεισό μου αὐτὸν σὲ καλῶ νὰ ἔρθῃς νὰ σὲ φιλοξενήσω. Θὰ σοῦ ἀρέσῃ λοιπὸν δὲν εἶναι ἔτσι ;

Ὁ Τρεμορὲλ δὲν ἀντέτεινε περισσότερο. Ἀφέθηκε νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὸν Σοβρεζύ. Ἀφοῦ ἡ τύχη τὰ ἔφερνε ἔτσι τὰ πράγματα γιατὶ νὰ ἐπιμένῃ στὴν ἀρχική του ἰδέα ;

Ἔτσι ἐγύρισαν στὸ Παρίσι μαζύ. Στὸ ξενοδοχεῖο ὁ Τρεμορὲλ ἐγκατεστάθη σ' ἕνα δωμάτιο πλάϊ στὸν Σοβρεζύ. Ταῖς δύο-τρεῖς αὐτὲς ἡμέρες ὁ κόμης δὲν ἐφάνηκε στὰ κέντρα ποὺ ἐσύχναζε ἄλλοτε ζοῦσε περιορισμένα καὶ περίμενε τὴν ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως, ἀφημένος στὴ τύχη.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁ Σωβρεζὺ κανόνισε ὅλες του τὶς ὑποθέσεις κι' ἔφυγαν. Δὲν ἄργησαν νὰ φτάσουν στὸ κτῆμα. Ὁ Σωβρεζὺ σύστησε στὴν γυναῖκα του τὸν φίλο του, χωρὶς νὰ τῆς ἀναφέρῃ τίποτε περὶ τῆς συμφορᾶς ποὺ τοῦ εἶχε συμβεῖ καὶ τῆς ἀποπείρας τῆς αὐτοκτονίας. Ἡ κ. Σωβρεζὺ ὑπεδέχθη τὸν κόμητα μὲ καλοσύνην. Ἦταν ἀφοσιωμένη στὸν σύζυγό της καὶ τὸν ἀγαποῦσε...

Ἔτσι ὁ Τρεμορὲλ ἀντὶ ν' αὐτοκτονήσῃ, ἐγκατεστάθη στὸ πλούσιο κτῆμα τοῦ Σωβρεζὺ κι' ἄρχισε νὰ ζῇ μιὰ ζωὴ ἡσυχη καὶ εὐχάριστη, μιὰ ζωὴ ἀργή, χωρὶς ν' ἀσχολεῖται σὲ τίποτε. Ἔτρωγε, ἔπινε, ἐπήγαινε στὸ κυνήγι, γιὰ νὰ ξεμουδιάζῃ καὶ κοιμόταν.

Τόσο ὁ Σωβρεζὺ ὅσο καὶ ἡ γυναίκα του τοῦ ἔφερναν μὲ λεπτότητα καὶ καλοσύνη. Ὁ Τρεμορὲλ δὲν ἔκαμνε λόγο περὶ ἀναχωρήσεώς του ἀπὸ τὸ κτῆμα. Εἶχε βρῇ τὴ ζωὴ εὐχάριστη ἐκεῖ πέρα καὶ δὲν ἐσκέπτετο καθόλου τὸ Παρισι...

Ἐπέρασαν ἔτσι ἡμέρες, ἐπέρασαν ἑβδομάδες, μῆνες. Ἔξαφνα ἐγνώσθη ὅτι, ὁ Τρεμορὲλ πήγαινε τακτικὰ ἔφιππος σ' ἕνα γειτονικὸ χωριό, ἀπ' τὸ ὁποῖο περνοῦσε ἡ ἁμαξοστοιχία τῶν Παρισίων καὶ συναντοῦσε μιὰ γυναῖκα. Ποιὰ ἦταν ἡ γυναίκα αὐτή; Κανεὶς δὲν τὸ ἐγνώριζε. Κανεὶς δὲν εἶχε δῆ τὸ πρόσωπό τῆς. Ἔφθανε πάντοτε με σκεπασμένο τὸ πρόσωπο, ἔμπαιναν μὲ τὸν Τρεμορὲλ σ' ἕνα πανδοχεῖο, ἔμεναν ἀρκετὴ ὥρα καὶ ξανάφευγε μυστηριώδως, ὅπως ἤρθε...

Ὅπως σᾶς εἶπα κανεὶς δὲν εἶχε κατορθώσει ν' ἀνακαλύψῃ ποία ἦτο ἡ ἄγνωστη ἐκείνη κυρία, ποὺ ἐπεσκέπτετο τὸν Τρεμορὲλ κάθε τόσο. Τὸ μυστηριον ὅμως αὐτὸ τὸ διευκρίνησα ἐγώ. Κατόρθωσα νὰ μάθω τὸ ὄνομα τῆς γυναίκας αὐτῆς. Ἦταν ἡ Ζεννῆ Φάνσυ !

Ἦταν ἡ Ζεννῆ ποὺ ἀγαποῦσε ἀκόμη τὸν Τρεμορέλ. Εἶχε μάθει τὸ καταφύγιό του καὶ τὸν ἐπισκέπτετο καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ αὐτόν...

Ἔξαφνα ὅμως διεκόπησαν αἱ ἐπισκέψεις. Τὶ συνέβη ; Γιατὶ ἔγινε αὐτό ;..

Ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ κυρίως, ἀρχίζει τὸ δρᾶμα τῆς ἐπαύλεως Σωβρεζύ, τὸ ὁποῖον ἐτελείωσε στὸν πύργον Τρεμορέλ. Φαίνεται λοιπὸν πῶς ὁ κόμης ἔπεισε τὴν Ζεννῆ νὰ διακόψῃ τὰς ἐπισκέψεις τῆς. Ἴσως νὰ τῆς ἔδωκε κανένα σεβαστὸ χρηματικὸ ποσὸν γιὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ δεχθῇ, ἴσως νὰ τῆς ὑποσχέθηκε καὶ τίποτε ἄλλο. Ὁπωσδήποτε ὁ κόμης ἀπαλλάχτηκε προσωρινῶς ἀπὸ αὐτήν. Καὶ τὸ ἐπεδίωξε αὐτὸ γιατὶ εἶχε συνδεθῆ ἐρωτικῶς μὲ τὴν κ. Σωβρεζύ !..

Πῶς συνέβη αὐτό ; Ὅπως συμβαίνουν ὅλες οἱ συμφορὲς καὶ ὅλα τὰ σχετικὰ οἰκογενειακὰ δράματα. Ἡ Σωβρεζὺ ἀγάπησε τὸν Τρεμορὲλ καὶ αὐτὸς δὲν δυσκολεύτηκε ν' ἀνταποκριθῇ στὸν ἔρωτά της.

Ἡ κ. Σωβρεζύ, τὴν ὁποίαν ὁ ἀγαθὸς καὶ τίμιος Σωβρεζὺ ἐσυμάζεψε ἀπὸ τοὺς δρόμους, λησμόνησε τί χρωστοῦσε στὸν ἄνδρα πῶς ἐφύγηκε ἀγνώμων, φάνηκε ἀνταξία τῆς ταπεινῆς της καταγωγῆς κι' ἐπρόδωσε τὸν ἀγαθότερον καὶ τὸν πλέον καλόκαρδον τῶν συζύγων !...

Ἡ σύζυγος ἐπρόδωσε τὸν σύζυγον καὶ ὁ Τρεμορὲλ τὸν φίλον του !

Τὴν ἀτιμίαν αὐτὴν ὁ Σωβρεζὺ τὴν ἀγνοοῦσε. Ἄργησε ν' ἀντιληφθῇ τὴν ἀπιστίαν τῆς συζύγου του. Ἔτσι δὲ εἶχαν τὰ πράγματα ταν ἐγύρισε μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ κυνῆγι ἄρρωστος. Ἡ ἀρρώστεια του αὐτή, ὅπως γνωρίζετε, ἀπὸ κεῖνα ποὺ εἶπα στὸν ἀνακριτὴ Δομινύ, σήμερα τὸ πρωΐ, τὸν παρέσυρε στὸν τάφο. Κι' ὅμως δὲν ἦταν σοβαρὰ ἀσθένεια. Ἕνα κοινὸ χρυσολόγημα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὁ Σωβρεζὺ μποροῦσε νὰ θεραπευθῇ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, χωρὶς νὰ τὸ ἐμπιστευθῇ τὴ γερή του κρίσι. Ἐν τούτοις ἡ κατάστασί του ἔχειροτερεύουσα. Κατάντησε στὸ τέλος νὰ μὴ μπορῇ νὰ σηκωθῇ ἀπ' τὸ κρεβάτι. Ἔλυωνε μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, χωρὶς νὰ μποροῦν οἱ γιατροὶ νὰ καταλάβουν τὸ λόγο. Ἐκλήθη καὶ ἄλλος γιατρὸς ἀπ' τὸ Παρίσι, πλὴν τοῦ φίλου κ. Ζαντρῶν, μὰ κι' αὐτὸς δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβῃ τίποτε. Ὁ δυστυχισμένος Σωβρεζὺ ἔλυωνε κατὰ τρόπο μυστηριώδη...

Τὸ μυστήριο τῆς καταστάσεως τοῦ ἀσθενοῦς δυὸ ἄνθρωποι μόνον ἐγνώριζαν. Ἡ γυναῖκα του καὶ ὁ φίλος του ὁ κόμης. Αὐτοὶ ἦσαν ἡ αἰτία ὅλου τοῦ κακοῦ. Διότι ἁπλούστατα ἡ κ. Σωβρεζὺ δηλητηρίαζε τὸν ἄντρα της !

Τὸ κακούργημα αὐτὸ εἶνε φρικιαστικό, εἶνε ἀπάνθρωπο. Στὴν ἀρχὴ ὁ Τρεμορὲλ διαμαρτυρήθηκε. Τὸν ἔτυπτε ἡ συνείδησί του. Παρακάλεσε τὴν κ. Σωβρεζὺ νὰ λυπηθῇ τὸν ἄνδρα της. Αὐτὴ ὅμως ἦταν ἀνένδοτη. Ἐπιθυμοῦσε νὰ γίνῃ κόμησσα Τρεμορὲλ καὶ ἤθελε νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ συζύγου της. Ὁ Τρεμορὲλ δὲν ἀντιστάθηκε περισσότερο. Ἡ κ. Σωβρεζὺ τὸν ἐγοήτευε, κατόρθωσε μάλιστα στὸ τέλος νὰ τὸν κάμῃ συνένοχό της. Συνωμοτοῦσαν μαζὺ κατὰ τοῦ Σωβρεζὺ καὶ ἐφρόντιζαν νὰ τὸν στείλουν στὸν τάφο τὸ γρηγορώτερο.

Παρ' ὅλα ταῦτα ὁ Τρεμορὲλ ἂν κι' ἀγαποῦσε τὴν κ. Σωβρεζύ, ἄρχισε νὰ τὴν φοβᾶται. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ εἶχε ψυχὴ θηρίου. Ἦταν κοινὴ κακοῦργος, ἀπαισία καὶ διεφθαρμένη. Ὁ Τρεμορὲλ τὸ εἶχε πάρει ἀπόφασι. Δὲν θὰ τὴν ἑνωμρεύετο κατ' οὐδένα λόγον. Διὰ τοῦ γάμου αὐτοῦ θὰ ἐγίνετο, βέβαια, κύριος τῆς περιουσίας τοῦ Σωβρεζύ, μὰ ἡ ἀπέχθειά του πρὸς τὴν κ. Σωβρεζὺ ἦταν τέτοια ποὺ νὰ περιφρονῇ τὰ πάντα. Προτιμοῦσε νὰ μείνῃ φτωχὸς παρὰ νὰ γίνῃ σύζυγός της, σύζυγος μιᾶς φαρμακευτρίας, μιᾶς συζυγοκτόνου, ποὺ μποροῦσε νὰ κάμῃ καὶ σ' αὐτὸν τὰ ἴδια.

Ὁ ἔρως του πρὸς αὐτὴν ἄρχισε νὰ μεταβάλλεται σὲ τρόμο. Ἐν τούτοις ἡ κ. Σωβρεζὺ τὸν κρατοῦσε σφιχτὰ δεμένον. Τὸν εἶχε δὲ κάμει συνένοχό της σκοπίμως, γιὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ τῆς ξεφύγῃ ποτέ.

Ποὺ βρῆκε ὅμως τὸ ἄγνωστο αὐτὸ δηλητήριο ἡ κ. Σωβρεζύ, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιοῦσε γιὰ νὰ θανατώσῃ τὸν ἄντρα της καὶ τοῦ ὁποίου τὰ συμπτώματα δὲν μποροῦσαν νὰ τὰ ἐννοήσουν οἱ γιατροί ; Τῆς τὸ προμήθευσε ὁ Ραβελώ, ὁ ἀχρεῖος αὐτὸς ποὺ εἶνε κλεισμένος ἐκεῖ μέσα τὴ στιγμὴ αὐτή. Ἡ κ. Σωβρεζὺ τὸν πλήρωσε γιὰ τὴν ὑπηρεσία του αὐτὴ γενναῖα. Τοῦ ἐμέτησε 2-3 δεκάδες χιλιάδων δραχμῶν. Αὐτὰ ἦσαν τὰ πρῶτα ἔσοδα τοῦ Ραβελώ, μὲ τὰ ὁποῖα ἀγόρασε τὴν κτηματικὴ περιουσία ποὺ ἔχει σήμερα.

Στὴν περίοδο αὐτὴ ὁ Τρεμορὲλ γνώρισε καὶ τὴν ἀτυχῆ κόρην τοῦ δημάρχου Κουρτοά, τὴν Λωράγς. Ἄρχισε νὰ τῆς φέρεται μὲ μεγάλη λεπτότητα καὶ καλωσύνη καὶ ἡ ἀθῶα νέα ἔπεσε στὰ δίχτυα του. Τὸν ἀγάπησε μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς της. Καὶ ὁ Τρεμορὲλ ὅμως τὴν ἀγαποῦσε εἰλικρινῶς, ὡς φαίνεται. Τὸ εἰδύλλιό τους τὸ ἐπληροφορήθη ἡ Σωβρεζὺ καὶ ἀπείλησε τὸν Τρεμορὲλ νὰ τὸν στείλῃ στὴ λαμπητόμο. Τοῦ ἔτόνισε πὼς θὰ ἐπρόδιδε τὰ πάντα στὴ δικαιοσύνη καὶ θὰ κατεστρέφοντο μαζύ, ἂν δὲν διέκοπτε τὰς σχέσεις του μὲ τὴ Λωράγς. Ὁ Τρεμορὲλ φοβήθηκε πράγματι καὶ σπανίως πειὰ συναντοῦσε τὴν κόρη τοῦ δημάρχου, ἰδίως τὴν νύχτα, στὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ της...

Ἔφθασε τέλος καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ Σωβρεζύ. Ὁ ἀτυχὴς αὐτὸς ἄνθρωπος αἰσθάνθηκε τὴν προσέγγισι τοῦ θανάτου του κι' ἐκάλεσε σιμά του τὴ γυναῖκα καὶ τὸν φίλο του. Ἡ κ. Σωβρεζὺ κάθησε πλάϊ στὸ κρεββάτι τοῦ ἀγωνιώντος ἐντελῶς ἡσυχη. Ἦταν βεβαία πῶς ὁ Σωβρεζὺ δὲν εἶχε καταλάβῃ τίποτε. Τῆς φερνόταν μὲ τόση καλωσύνη τὶς ἡμέρες τῆς ἀρρώστειας του, ὥστε νὰ ἀτεκλείετο κ' ἡ παραμικρὰ ὑποψία.

Ὁ Τρεμορὲλ μπῆκε στὸ δωμάτιο τοῦ ἑτοιμοθανάτου ταραγμένος καὶ στάθηκε ὄρθιος κοντὰ στὸ παράθυρο.

Ὁ Σωβρεζὺ ἀνασηκώθηκε λίγο στὸ κρεββάτι του καὶ εἶδε στὴ γυναῖκα του :

— Ὁ θάνατος βρίσκεται μέσα στὸ σπίτι ! Σὲ λίγες ὧρες δὲν θὰ ὑπάρχω στὴ ζωή !

Αὐτὴ ἄρχισε νὰ ψευτοκλαίῃ.

Ὁ Σωβρεζὺ τῆς σύστησε νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ ἀκούσῃ προσεκτικά, ὅτι θὰ τῆς ἔλεγε :

— Ὅπως γνωρίζεις, συνέχισε, ἔχω κάμει τὴ διαθήκη μου, διὰ τῆς ὁποίας ἀφήνω ὅλη μου τὴν περιουσία σὲ σένα.

Ἡ κ. Σωβρεζὺ ἔσκυψε νὰ τοῦ φιλήσῃ τὸ χέρι πνιγομένη ἀπὸ τοὺς λυγμούς. Ὑποκρινόταν θαυμάσια...

Ὅπως φαίνεται ὅμως αὐτή της ἡ ὑποκρισία ἐξόργισε τὸν Σωβρεζὺ καὶ τῆς εἶπε γρηγορώτερα ἀπ' ὅτι ἐσκέπτετο τὴν φρικτὴ ἀλήθεια. Τὴν ἔσπρωξε ἀποτόμως, μακρυὰ ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ τῆς φώναξε :

— Πᾶψε λοιπὸν νὰ κλαῖς ! Αὐτὸ μὲ πειράζει. Ἐφρόντισες νὰ μὲ σκοτώσῃς, ἔστω... ἀλλὰ μὴ ὑποκρίνεσαι !..

('Ακολουθεῖ)

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Τοῦ Κλώντ Φαρέρ]

MANON

Καθώς ἡ ἀλυσσίδα τῆς φαραντόλας ἔσπασε στὴ βάσι τῆς μεγάλης σκάλας ποὺ ὁδηγοῦσε στὶς αἴθουσες τοῦ χαρτοπαιγνίου, ἡ ντάμα μου, λαχανιασμένη, ἔβγαλε τὴ μάσκα της. Ὅταν εἶδα τὸ θαυμάσιο πρόσωπό της καὶ τὰ δυὸ γκριζογάλανά της μάτια, φώναξα ἐκπληκτος :

— Μανόν !..

Ἐ, ναί !—εἶπε, —εἶμαι ἐγώ ! Δὲν εἴχατε ἀναγνωρίσει τὴ φωνή μου ;

Ἀντὶ ν' ἀπαντήσω, ὀπισθοχώρησα ἀσυναισθήτως.

Οἱ χορευταὶ ντυμένοι μὲ ροῦχα χρώματος «χρυσοῦ μπουμπουκιοῦ καὶ κυκλάμινου» (ἦσαν τὰ χρώματα τοῦ χοροῦ) ἐστροβιλίζοντο ὁλόγυρά μας, μέσα σὲ ἀστραφτερὰ κύματα ἀπὸ χίτονα σατὲν καὶ μοὺ βελοῦδο. Μῦρα ἡδονικὰ διεχύνοντο στὴν ἀτμόσφαιρα καὶ ἀναπαυτόνονταν. Δέκα χιλιάδες ἠλεκτρικὰ λαμπιόνια στολισμένα μὲ ἀνθινες γκιρλάντες ἐσχημάτιζαν ἕνα φῶς τεχνητὸ πιὸ δυνατὸ ἀπ' τοῦ ἡλίου. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἔλαμπε ἡ λευκότης κανενὸς γυμνοῦ ὤμου. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἕνα χέρι χωρὶς γάντι ἐσάλευε τὴν ἀχτινοβολία τῶν νυχιῶν του καὶ τῶν μαργαριταριῶν του. Τὸ λοῦσο κυριαρχοῦσε παντοῦ, ἐκθαμβωτικὸ, νικητήριο.

Ἕνα ἀπότομο ὡς τόσο ἀνοιγμα τῆς σκέψεώς μου πρὸς τὰ περασμένα, μοῦ ἔδειξε ἔξαφνα κάτι ἐντελῶς διαφορετικό : Τὸ θέαμα ἑνὸς κελλιοῦ φυλακῆς. Τέσσερες τοῖχοι ἀποτρόπαιοι. Καταγῆς μιὰ ψάθα. Μιὰ στάμνα, ἕνα μαῦρο ψωμί. Καὶ ἡ ψυχρὴ ἀναλαμπὴ ἑνὸς μικροῦ παραθύρου ποὺ ἐφώτιζε τὸ ὠχρὸ καὶ μαραμένο πρόσωπο ἑνὸς καταδίκου, τοῦ τραγικῆς φήμης καταδίκου Οὔλριχ Βάγερ.

Ὁ Οὔλριχ Βάγερ, ὁ παλαιὸς φίλος τῆς Μανόν, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἀπὸ τὴν ἀγάπη του γι' αὐτὴν, ἔγινε κλέφτης καὶ δολοφόνος...

Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ τόπου ὅπου εὑρισκόμουν καὶ τοῦ στιγμιαίου ὁράματός μου,μεταξὺ τοῦ φυλακισμένουθρωτευμένου καὶ τῆς φίλης του μὲ τὸ φόρεμα τοῦ χοροῦ, ἦταν πολὺ ὀδυνηρή. Εἶχα ὀπισθοχωρήσει καὶ σιωποῦσα.

Ἡ Μανὸν δὲν κοκκίνισε. Εἶδα μόνον τὰ φρύδια της νὰ τρέμουν λίγο καὶ νὰ σκοτεινιάζῃ τὸ καθαρὸ χρυσάφι τῶν ματιῶν της.

— Ἀ !—ἔκανε μὲ τόνο φωνῆς ἀλλαγμένον – ἄ ! συλλογίζεσθε ἐκεῖνον...

Ἔκλινα τὸ κεφάλι μου εἰς δεῖγμα καταφάσεως.

—Καλά! χαίρετε τότε! Περιττό,μὴ μὲ συνοδεύετε!'Αφοῦ, καθ' ὅσον γνωρίζω, δὲν κατηγορεῖσαι γιὰ τίποτε,δὲν ἔχω ἀνάγκη δικαστοῦ,καὶ μάλιστα ἑνὸς δικαστοῦ σὰν καὶ σἰς !

Καί, περήφανη, μοῦ ἔστρυψε τὴν πλάτη της. Ἐκπληκτος καὶ περίεργος, τῆς εἶπα ἀμέσως :

— Μανόν,συγχωρεῖστε με...Δὲν ἔχω οὔτε τὸ δικαίωμα, οὔτε τὴ διάθεσι νὰ γίνω δικαστής σας... Καὶ λυποῦμαι ποὺ χωρὶς νὰ τὸ θέλω, σᾶς ἐπλήγωσα ἴσως...

— Δὲν σᾶς κρατῶ κάκια, μοῦ εἶπε ἔξαφνα, καὶ δὲν εἶχα δίκιο ποὺ δυσαρεστήθηκα πρὸ ὀλίγου. Εἰσθε καὶ σεῖς σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους ἄνδρες,ἄδικος πρὸς τὶς γυναῖκες... Ἔχω συνηθίσει σ' αὐτά.

— Ἄδικος ;

— Ἄδικος, ναί ! ἀφοῦ μὲ θεωρεῖτε ὑπεύθυνη τοῦ ἐγκλήματος τοῦ Βάγερ ;

— Ὑπεύθυνη, ὄχι, εἶνε ὑπερβολή...

— Ὑπεύθυνη καὶ συνένοχη. Μὴν ἀρνεῖσθε. Ἄκουσα τόσες φορὲς αὐτὸ τὸ τροπάριο.

Στὰ μάτια της ἔλαμπεμιὰ ὑπέροχη περιφρόνησις. Τὴν λυπήθηκα.

— Μανόν, δὲν ξέρω γιὰ τοὺς ἄλλους. Ἐγὼ ὅμως σᾶς θεωρῶ δυστυχισμένη καὶ ὄχι ἔνοχη... Ὁ φίλος σας στὴ φυλακή,ἡ ζωή σας ἄνω κάτω,καὶ ἕνα τρομερὸ σκάνδαλο γύρω στ' ὄνομά σας...

— Μὴ μὲ λυπᾶστε, μὴ μὲ λυπᾶστε, μοῦ ἐρώνταξε, διακόπτουσά με ἀποτόμως. Ποιὸς σᾶς εἶπε ὅτι εἶμαι δυστυχισμένη ; Ποιὸς σᾶς εἶπε ὅτι ἀγαποῦσα τὸν Οὔλριχ ; Ποῦ ξέρετε ἂν ἀντιθέτως τὸ ἀναστάτωμα τῆς ζωῆς μου δὲν ὑπῆρξε γιὰ μένα μία λύτρωσις, ἐὰν ἡ ἠλιθία ἀποδοκιμασία τῶν ἀνθρώπων δὲν μ' ἀνάγκαζε καὶ δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ μ' ἀναγκάζῃ ν' ἀλλάζω κάθε τόσο τόπο. Μὲ κατηγοροῦν καὶ ὅμως εἶμαι ἀθῶα ! Ἐκεῖνος εἶχε κλέψει, δολοφονήσει, καὶ ὅμως στὴ συνείδησι τῶν ἀνθρώπων ἦταν σχεδὸν ἄθῶος.... Καὶ ὅλο τὸ χρῖμα, καὶ ὅλο τὸ αἶσχος, ἔπεφτε ἀπάνω μου...

— Καὶ ὅμως, Μανόν, παρετήρησα μὲ ἠρεμία, ὅ,τι εἶχε κάνει, τὸ ἔκανε γιὰ σένα, γιὰ τὴν ἀγάπη σου. Ποιὸς ὠφελήθη ἀπ' τὶς κλοπές του; Ὅταν τὸν συνέλαβαν δὲν εἶχε πεντάρα καὶ ἦταν γεμάτος χρέη. Ποιὸς εἶχε σπαταλήσει τὴν περιουσία ποὺ ἔκλεψε ; Εἶνε ἐγκληματίας ὁ Βάγερ, ἔστω ! Σεῖς ὅμως, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κατηγορεῖτε, γιατὶ σᾶς ἀγαποῦσε ...

— Μ' ἀγαποῦσε ; Αὐτός ; Ἐλάτε λοιπόν ! Μὴ λέτε πράγματα ποὺ δὲν ξέρετε. Ὁ Οὔλριχ δὲν ἀγάπησε ποτέ. Μόνον τὸν ἑαυτόν του ἀγαποῦσε.

Εἴχαμε προχωρήσει στὸ μπάρ. Καθήμαι σ' ἕνα τραπέζι καὶ διέταξα δύο κοκτέϊ. Ἀφοῦ ἤπιε τὸ δινό της ἡ Μανόν, μοῦ εἶπε :

— Ἀκοῦστε τὴν ἱστορία μου καὶ χαίρετέ την γιὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα στοὺς «τιμίους» ἀνθρώπους, ποὺ, ἀφοῦ καλοπεράσουν μὲ τὶς γυναῖκες, ὕστερα τὶς περιφρονοῦν...

«Γέννήθηκα στὴν ἐπαρχία.Οἱ γονεῖς μου ἦσαν δύο καλοὶ ἀστοί. Λίγο σᾶς ἐνδιαφέρει πῶς ὀνομάζοντο,τὶ δουλειὰ ἔκαμναν, καὶ πῶς, δεκάξη χρόνων κορίτσι, ἐγκατέλειψα τὸ σπίτι μου.

Συντομεύω. Δὲν σᾶς διηγοῦμαι οὔτε τὴν ἀρχὴ τοῦ σταδίου μου, οὔτε τὶς πρῶτες ἐρωτικές περιπέτιές μου. Ἔρχομαι κατ' εὐθεῖαν στὸ γεγονός. Μ' ἐγνωρίσατε ὅταν ἤμουν εἴκοσι χρόνων. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἤμουν εὐτυχισμένη, μία γυναῖκα νόστιμη καὶ διασκεδαστική, ποὺ δὲν τῆς ἔλειπαν οὔτε οἱ παρέες, οτε οἱ φίλοι. Σᾶς ἐδέχθηκα στὴν χαριτωμένη ἐπαυλὴ ὅπου ἐκατοικοῦσα τότε. Τὰ πάντα ἐκεῖ μέσα ἦσαν γουστόζικα καὶ ἁπλά. Κόρη ἀστῶν, δὲν ἀγαποῦσα πολὺ τὰ λούσα. Τὰ ἔξοδα ποὺ ἐκάναν γιὰ μένα οἱ φίλοι μου ἀρκοῦσαν μὲ τὸ παραπάνω γιὰ τὴ διατήρησί μου. Ἡ ζωὴ ποὺ περνοῦσα μοῦ ἤρεσκε.Ἀγαποῦσα τὰ γλέντια.Ἀγαποῦσα νὰ γελῶ,νὰ γευματίζω στὰ ρεστωράν, νὰ χορεύω, νὰ ἐπιδεικνύω τὶς τουαλέττες μου. Ἀγαποῦσα τοὺς φίλους μου. Μοῦ ἄρεσε ὅμως καὶ νὰ τοὺς ἀλλάζω. Τὴν ἐλευθερία τὴν ἐθεωροῦσα ἀνέκαθεν τὸ πιὸ πολύτιμο ἀγαθό. Δὲν εἶχα ἐγκαταλείψει τοὺς γονεῖς μου γιὰ νὰ περνῶ μακρυά των μιὰ ζωὴ ὁμοια μ' ἐκείνη ποὺ περνοῦσα ὅταν ἤμουν κοντά των.

Ἕνα βράδυ, συνήντησα τὸ Βάγερ, σ' ἕναν φοιτητικὸ χορό. Χορέψαμε· τοῦ ἄρεσα. Μοῦ τῶπε. Ἀλλὰ καὶ μένα μοῦ ἄρεσε. Ἦταν μάλλον νόστιμος παρὰ ἄσχημος, μὲ μεγάλα μάτια καὶ χέρια μακριά, κομψὸς καὶ εὐγενικός. Δὲν γύρευα τίποτε καλλίτερο. Ὅταν τελείωσε ὁ χορὸς μὲ συνώδευσε σπίτι μου.

Ἀπὸ τὴ βραδειὰ ἐκείνη γινήκαμε φίλοι. Μὲ ἀγαποῦσε τρελλά. Ἐγὼ ἁπλῶς τὸν συμπαθοῦσα. Πέρασε μιὰ ἑβδομάδα, ἕνας μήνας, δύο μῆνες. Ὁ Οὔλριχ εἶχε γίνει σκιά μου. Δὲν μ' ἄφηνε νὰ κίνησι βῆμα χωρὶς αὐτόν. Ἦταν μαζί μου, κοντά μου ὅλες τὶς ὧρες καὶ ὅλες τὶς στιγμές. Ἡ ζήλεια του δὲν περιγράφεται.Εἶχε καταντήσει ἕνας τρομερὸς σύζυγος, ἕνας ἀφόρητος δεσμοφύλαξ.Κάθε τόσο μοῦ ἔκανε σκηνές, καὶ μ' ἀπειλοῦσε. Ἀλλ' ἐμένα τὸ αὐτὶ μου δὲν ἰδρύνει ἀπ' αὐτά. Τὸν ἄφηνα νὰ λέῃ.Ἕνα βράδυ, μὴν ἠμπορώντας πιὰ νὰ τὸν ὑποφέρω, τοῦ εἶπα καθαρὰ καὶ ξάστερα :

— Οὔλριχ, θὰ σ' ἀρήσω.

— Γιατί ;

— Γιατὶ ἔτσι.

— Μ' ἀφήνεις γιὰ νὰ πᾷς μ' ἄλλον ;

— Ἴσως.

— Σ' ὁρκίζομαι ὅτι ἂν μ' ἀφήσῃς θὰ σὲ σκοτώσω !

— Ἔ, μάθε λοιπόν, τοῦ φώναξα τότε, νευρωμένη, ὅτι σ' ἀφήνω γιατὶ ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ λεπτά...

— Ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ λεπτά ; Θὰ σοῦ δώσω.

Καὶ μοῦ ἔδωκε. Δὲν εἶχα πιὰ καμμιὰ δικαιολογία νὰ τὸν ἀφήσω. Εἶχα ἐλπίσει ὅτι δὲν θὰ εὕρισκε χρήματα καὶ ὅτι θ' ἀνακτοῦσα τὴν ἐλευθερία μου, καὶ κείνος εἶπε. Κατελήφθην ἀπὸ θυμό.Ἄ, εἶσαι πλούσιος, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου.Ἔ, λοιπὸν φιλαράκο μου, θὰ πληρώσῃς ! Καὶ ἄρχισα τὴ σπατάλη. Καὶ γὼ δὲν ἤξερα τί ξοδεύα. Ἀγόραζα ὅ,τι ἔβλεπα, τουαλέττες, ἐπίπλα, κοπέλλα, ἀρώματα. Μεσημέρι, βράδυ τρώγαμε στ' ἀκριβώτερα ρεστωράν καὶ δὲν λείψαμε οὔτε μιὰ νύχτα ἀπὸ τὰ καμπαρὲ καὶ τὰ θέατρα. Κόπος χαμένος ! Ὅσα κι' ἂν σπαταλοῦσα, ὁ Οὔλριχ εὕρισκε—καὶ γὼ δὲν ξέρω πῶς—τὸν τρόπο νὰ ἐπαρκῇ στὰ ἔξοδά μας. Καὶ ὅσο πιὸ καλὰ τὰ κατάφερνε τόσο μεγάλωνε ὁ θυμός μου. Μὲ εὐχαρίστησι ἐφανταζόμουν ὅλα τὰ μαρτύρια εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ὑπεβάλλετο γιὰ νὰ βρῇ χρήματα. Καὶ εὐχόμουν νὰ τὸν ἰδῶ νὰ τὸν σέρνουν στὴ φυλακὴ γιὰ καμμιὰ κλοπή, γιὰ ν' ἀνακτήσω τὴν ἐλευθερία μου. Στὸ τέλος ἀπελπίστηκα. Ἤρθε ὅμως μιὰ μέρα ποὺ Θεὸς μ' ἐσκλαχνίστηκε...

Ἕνα βράδυ—τὸ μοναδικὸ ἀφ' ὅτου γνωριστήκαμε—ὁ Οὔλριχ δὲν γύρισε στὸ σπίτι. Τὸν εἶχαν συλλάβει. Καὶ ἔμαθα ἔτσι τὴν ἀλήθεια, τὴν ὁποία ποτὲ δὲν εἶχα ὑποπτευθεῖ. Γιὰ ν' ἀντεπεξέλθῃ στὰ κουτὰ καὶ τρελλὰ ἔξοδά μου, ὁ τύραννός μου στὴν ἀρχὴ εἶχε κλέψει στὰ χαρτιά· ὕστερα ἔκανε ἄλλες κλοπές, καὶ ὅταν εὑρέθηκε στὴν ἀνάγκη, σκότωσε. Τὸν ἐδίκασαν, καὶ τὸν κατεδίκασαν. Τότε ποὺ τὸν θεοροῦσα τίμιο, δὲν τὸν ἀγαποῦσα. Πῶς λοιπὸν θὰ τὸν ἔκλαιγα ὅταν ἔμαθα ὅτι εἶνε φονιᾶς ;

Ἐ ναί ! Εἴχε κλέψει, εἴχε σκοτώσει. Γιὰ ποιόν ὅμως; Γιὰ μένα, γιὰ τὶς τουαλέττες μου, γιὰ τὰ λούσα μου, γιὰ μένα, σᾶς λέω ! Ὅλος ὁ κόσμος τὸ διεκήρυξε ! Καὶ σεῖς ἀκόμη μοῦ τὸ λέγατε, λίγο πρίν.

Ἀνόητοι, ἀνόητοι ὅλοι ὅσοι μὲ κατηγοροῦν ! Ὁ Βάγερ ἔκλεψε καὶ σκότωσε γιὰ τὸν ἑαυτό του, γιὰ τὸν ἑαυτό του μόνον, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν τερατώδη του ἐγωϊσμὸν καὶ τὸν ἔρωτά του,τὸν ἔρωτά του τὸν τυραννικόν ποὺ τὸν εἶχε μεταβάλλει αὐτὸν σὲ σουλτάνο καὶ ἐμένα σὲ σκλάβα του ! Κανεὶς δὲν πῆρε τὸ μέρος μου. Μὲ βρῆσαν, μὲ ἐξευτελίσαν, μὲ εἰρωνευθῆκαν, μὲ διώξαν. Δὲν μπορῶ νὰ μείνω πολὺ καιρὸ στὸν ἴδιο τόπο. Μόλις πληροφορηθῇ ὁ κόσμος τὸ παρελθόν μου, ἀμέσως μ' ἐχθρεύεται.

Ἀλλὰ λίγο μὲ μέλλει. Γιατὶ σκέπτομαι ὅτι κάπου θὰ ὑπάρχῃ μιὰ θεία δικαιοσύνη, ἀφοῦ ἐξακολουθῶ νὰ ζῶ ὅπως πάντοτε μέσα στὸν θαυμασμὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν πολυτέλεια, καὶ ἀφοῦ σεῖς ποὺ σχεδὸν μὲ βρίσατε πρὸ πέντε λεπτῶν, μοῦ φιλεῖτε τώρα τὸ χέρι..

(Μετάφρασις) **Κλέων Παρρόχος**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΠΑΣΧΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΑΣΧΑ

(Ἀπὸ τὸ στρατιωτικό μου καρνὲ)

Ἐπήγαινα στὸ σῶμα μου στὰ Γενιτσᾶ καὶ ἔχασα τὸ δρόμο. Εἶχα παραπλανηθεῖ μέσα σὲ κάτι Βουλγαροχώρια, σὲ βούρκους καὶ σὲ καλαμιές. Κῶτι κεηνάδες ἄνθρωποι σχίζοντας τὴν γῆ, ποὺ ἄγγιξε φαχνὴ σὰν κρέας, προσποιούμενοι ὅτι δὲν ξέρουν τὰ ἑλληνικά, οὔτε μοῦ ἀπαντοῦσαν διόλου, γιὰ νὰ μὲ ὁδηγήσουν. Μ' ἐκύτταζαν μὲ τὰ μκρά τους μάτια σὰν μοχθηρὰ μανδρόσκυλλα, ἕτοιμα νὰ κρυφαγκάσουν. Πολλὲς φορὲς ἡ καταχνιά, μὲ ἐκρατοῦσε σ'ἕνα μέρος, γιὰ μὴ παραπλανηθῶ χειρότερα. Ὑδροχαρῆ φυτά, ὅλα φρεσκιὰ καὶ πρασινάδα χαρωπή, ἐσκέπαζαν τὸν τόπο, καλύβες καὶ κρησφύγετα ἐρωτικὰ βατράχων, ποὺ γεμάτοι εὐχαρίστησι ἐκύτταζαν τὰ νεφένια των τὰ γαργαρὰ τραγούδια.

Ἤτανε μεγαλοβδόμαδα. Ποιὰ μέρα ὅμως δὲν ἐκαταλάβαινα. Εἶχα χάσει τὰ πάντα καὶ χαθεῖ μέσα εἰς τὸν ἀνεμοστρόβιλο τῶν γεγονότων. Εἶχα ἀποκτήσει μιὰ συνήθεια καὶ εἶχα πάρει γιὰ ὅλα μιὰ ἀδιαφορία. Τὸ βράδυ ἐκεῖνο ποὺ ἐκάθησα σὲ μιὰ κουφάλα δένδρου, πνιγμένος ἀπ' τὴν καταχνιά, μὴ ξέροντας ποὺ νὰ γυρίσω καὶ ποῦθε νὰ διεύθυνθῶ, εἶδα ἀπὸ μακρυὰ ἕνα φῶς νὰ λαμπυρίζῃ. Μοῦ φάνηκε σὰν φῶς παραμυθιοῦ. Ἦταν ἕνας νερόμυλος σκεπασμένος ἀπὸ πλατάνια, λεῦκες καὶ ἰτιές. Χονδροὶ κορμοί, μακρυὰ μαῦρα κλαδιά καὶ μέσα ἕνας ἀστρομάλλης γέρος, ἄσπρος ἀπὸ χρόνια καὶ ἀπὸ ἀλεύρι. Εἶχε κάτι μεγάλα ἀθῶα μάτια καὶ μιὰ ἀγαθὴ μορφὴ καὶ ἔμοιαζε σὰν στοιχεῖο ποὺ βγαίνει μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα, καὶ ἀπὸ τὰ παραμύθια. Ἄμα εἶδε ἕνα στρατιώτη εἰς τὴν πόρτα του ἔσπευσε νὰ τὸν περιποιηθῇ. Ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνησι σρεδὸν καὶ τὰ σκληριασμένα, σὰν καβούρια, χέρια του, μ' τῆς γονδοδυλιές, ἐτείνοντο νὰ ἀγκαλιάσουνε τὸν ἐπισκέπτη !

— Καλῶς τὸ παιδί μου ! Καλῶς το ! Μέρες εἶχα νὰ δῶ δικούς μας ἐδῶ πέρα.

Ἤταν ἀπὸ τὴν Θράκην. Μικρὸς ἔφυγε ἀπ' τὴν πατρίδα του, οὔτε κι' αὐτὸς δὲν ξέρει πῶς, καὶ ἐγέρασε μέσα στὸν μῦλο, ἀκούγοντας τὴν φτερωτή, ποὺ τοῦλεγε τὴ νύχτα μύθους καὶ διηγήσεις φανταχτές. Ἐκεῖ ἐσκεβρώνοντας σὰν τὰ σανίδια καὶ τοῦ μύλου τὶς ξυλόδεσες, εἶδε μιὰ μέρα τὴν ἐλευθερία. Μπουμπούνιζεν ὁ τόπος ἀπὸ τὴς κανονιὲς τῶν Γενιτσῶν. Ἐξέστανε ὁ φίλος τους βρεγμένος στρατιώτας. Καὶ ἔπειτα ἔπεσεν πάλιν στὴν ἡσυχία καὶ τὴν ἀπομόνωσι καὶ εἰς τῆς φτερωτῆς τὸν ρυθμὸ τὸν κρότο. Στρατιώτας πολὺ σπανίος ἔβλεπε. Ἄμα ὅμως ἔφτανε κανεὶς ἔως ἐκεῖ, χαρά καὶ πανηγύρι εἰς τὸν μῦλο. Μέλι καὶ γάλα καὶ μαῦρο νόστιμο ψωμὶ ἀπὸ σιτάρι καὶ τραχανὰ καὶ τυρὶ ψημένο εἰς τὸ παραγῶνι. Καὶ διηγήσεις ὅπως ἤθελες ὁ μυλωνᾶς. Μὰ μέσα ἀπὸ τὰ ἀναβλύσματα ταῦτα τῆς χαρᾶς, ἔβγαινε κι' ἕνα παράπονο πικρό, ἀπ' τῆς καρδιᾶς τὰ βάθεια.

— Τί τὰ θέλετε, μωρὲ παιδιά !.. Ἔφυγ' ὁ Τοῦρκος, πάει κατὰ καπνοῦ· μὰ ἂν δὲν φύγῃ καὶ ὁ Βούλγαρος δὲν λευτερώνεται ὁ τόπος....

***

Ἄσπρος παλιὸς ὁ μῦλος καὶ ἀραχνιασμένος. Σκοτάδια εἰς τῆς ἄχυες του, καὶ πανιὰ ἀλευρωμένα σὰν φαντάσματα στὰ βάθη. Ἡ μυλόπετρες ἔτριβαν, ὄξω ἄφριζε τὸ νερὸ κυλώντας θυμωμένο καὶ κάτω ἐδέρνετο ἡ φτερωτὴ γυρνώντας σὰν νὰ ἐπάλαιε ἀδιάκοπα μὲ τὸ νερό. Ὁ μυλωνᾶς ἀνοιξε ἕνα παλιὸ κιοῦτι καὶ ἔβγαλε ἐλληὲς μαῦρες ξερὲς μὲ ρίγγανη ἀπὸ μέσα !

— Μεγάλο Σάββατο, μοῦ εἶπε, σήμερα, θὰ περάσουμε ὅλους ἐδῶ κ' ὁ Θεός !

— Ἔχουμε αὔριο Λαμπρή !

— Πῶς δὲν ἔχασα τὶς μέρες ! Ἐδῶ στὴν ἐρημιὰ ποὺ εἶμαι, ξέρω τὶς μέρες τῆς Σαρακοστῆς καὶ βρίσκω τῆς γιορτάδες. Μονάχος μου Πασχάζω καὶ μονάχος μου κρατῶ τῆς νηστεῖες. Ποῦ καὶ ποῦ νὰ ξεπέσῃ κανένας ἀπὸ δῶ !... Μαύρη ζωὴ καὶ ἄχαρη. Δὲν σοῦ ἀρέσουν βλέπω ἡ ἐλῆές. Θὰ σοῦ τοιμάσω τηγανίτες ! Κι' αὔριο θὰ κινουμε μαζὶ Ἀνάστασι. Ἐκκλησιὰ δὲν ἔχουμε ἐδῶ, μὰ θὰ βγοῦμε νὰ ἀγγαντέψουμε κάτω τὸ βουνό, νὰ ἰδοῦμε τὴ παλαιϊκιὰ ἀνάστασι, ποὺ γίνετ' ἐκεῖ πάνω !... Κανεὶς δὲν ἀνέβηκε ἐκεῖ, μὰ ὅλοι τὸ πίστευαν ! Ξεχωρίζανε τὰ φῶτα καθαρά... Οἱ παληοὶ παποῦδες, τοὺς εἶδαν μὲ τὰ μάτια τους !.. Μὰ τώρα ὁ κόσμος μόλεψε !... Οἱ χοιμιτζῆδες ἐσκιαζαν τοὺς ἀνθρώπους, ρημάχτηκε ὁ τόπος καὶ κανεὶς δὲν ἀνεβαίνει ὡς ἐκεῖ !...

— Βρὲ τί μοῦ ψέλνεις, μυλωνᾶ !...

— Ἔτσι νὰ χαροῦμε Ἐλευθερία !... Ἐκεῖ ἀπάνω ἦταν κάστρο Ἑλληνικό, μὲ ρήγα ποὺ τὸν τρέμαν τὰ βασίλεια !.... Πλούσιο μέρος καὶ καλό. Μὲ ἐκκλησίες καὶ κόσμο καὶ φουσάτα ! καὶ παπάδες. Μὰ δὲν ξέρω πῶς τοῦδωκε ὁ Θεὸς ρωτή. Καὶ ρήμαξε τὸ κάστρο καὶ χάθηκε ὁ κόσμος σὰν ἀχνός, καὶ ἐσβυσε ἡ εὐτυχία καί πέσαν τὰ παλάτια καὶ ἡ ἐκκλησιές !... Ἀπὸ τότε ψυχὴ δὲν ἐμεινε ἐκεῖ. Μόνον κάθε Λαμπρή, φωτίζονται ἀπὸ μιὰ θεία λάμψι τὰ ρημάδια καὶ βγαίνουν ἡ ψυχές ἀπ' τὰ χαλάσματα καὶ γίνετ' ἡ ἀνάστασις στὴν χωρεμισμένη ἐκκλησία !... Κρατοῦνε ὅλοι τὶς λαμπάδες των, κι' ἀνάβει ὁ τόπος ὅλος !.... Μὰτι νὰ ἰδῇ τὴ λάμψι δὲν μπορεῖ, καὶ φαίνεται σὰν πυρκαϊὰ ἀπὸ δῶ πέρα !...

— Βζζζζ!... Ἄρπαξαν ἡ τηγανίτες στὴ φωτιὰ καὶ ἄναψε τὸ λάδι, τσιτσιρίζοντας!... Ἐμύρισε τσικνίλες ἐκεῖ μέσα καὶ μᾶς ἔπνιξε ὁ καπνός.

— Στάχτη νὰ γίνεται καὶ σεῖς, ἐφώναξε τινάζοντας ἔξω τὸ τηγάνι ὁ μυλωνᾶς.

Καὶ στάχτη γίναν !... Ἔπεσανμέσα στὴ θρακόβολη καὶ ἀλευρωθήκανε σὰν μυλωνάδες !

— Καλλίτερα ἀνοίγει ὁ λαιμός !...

Ἔψησε καὶ λίγες πατάτες εἰς τὴν θρᾶκα, ἔτριψε τὸ χονδρὸ ἀλάτι μὲ τὰ δάχτυλά του, ἐσταυροκοπήθη καὶ ἀρχίνησε !

— Καλὴ αὐριανή !... Κοπιάστε !... Καὶ στὴν Πόλη νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς καὶ χρήγορα ἀνάστασι εἰς τὴν Ἁγία Σοφιά μας.

***

Φρούστου-φρούστου, φρούστου-φρούστου, χορεύαν γύρω ἡ μυλόπετρες τρίβοντας τὸ ἀλεῦρι. Κάτω χτυποῦσε ἀτελείωτα ἡ φτερωτὴ καὶ βούΐζε τὸ νερὸ κυλώντας ἀπ' τὸ βράχο. Ἡ νύχτα ἦταν ἥσυχη, νύχτα μολοχτὴ γειμάτη γλύκα. Ὁ μυλωνᾶς ἀρχίνησε νὰ λέῃ ἄλλες ἱστορίες. Γιὰ τὴ Νεράϊδα ποὺ βγαίνει κάτω στὴ νεροσυρμή. Τὴν εἶδε μιὰ νυχτιὰ μὲ τὸ φεγγάρι. Διάφανη μὲ ροῦχα ἀσημένια ! Κάτω στὸ μαῦρο τὸ λιθάρι βγαίνει ἕνας ἀράπης μὲ μιὰ τσιμπούκα μακρυά, καὶ πέρα κάτω ἐκεῖ στὴς καλαμιὲς σκούζει τὸ αἷμα τοῦ παπᾶ, ποὺ σφάξαν — πᾶνε πέντε χρόνια ! — οἱ Βούλγαροι ἡ «Θεοκατάρατη φυλή» !

— Ἀνάθεμα τὴ φύτρα τους!

— Ἄλλοτε ὁποκοιμόμουνα καὶ ἄλλοτε ξυπνοῦσα μὲ τὴς ἱστορίες. Ὁ μυλωνᾶς τὶς ἔλεγε γιὰ νὰ αἰσθάνεται τὴν ἡδονὴ αὐτὸς γιὰ νὰ τὶς ξαναλούῃ. Ἤταν οἱ φίλοι, ἡ συντροφιά του, κι' ἡ παρέα του. Μ' αὐτὲς περνοῦσε τὴς μακρὲς τὴς νύχτες τοῦ χειμῶνα, μ' αὐτὲς καὶ τὴς μεγάλες μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ. Αὐτὲς στὴ μοναξιά του, καὶ στὴς παρέες αὐτές.

— Δὲν βγαίνουμε ! Θὰ ἄρχισαν τὰ ξωτικὰ καὶ τὰ βουνὰ τὴ λειτουργιά !

Ἐβγήκαμε. Μέσα στὸ ἀργυρὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ φαινώνταν τὸ βουνὸ ἀπὸ μακρυά, συννεφοσκεπασμένο ! Σὰν νὰ φοροῦσε βαμβακερὴ κουκούλα εἰς τὴν κορυφή! Ἐρέμβαζε θαρρεῖς μέσ' τὸ φεγγάρι. Κάτω γυαλίζαν τὰ νερά ἀκίνητα κι' ἐστέκοντο ἥσυχα τὰ δένδρα, σὰν σκοποί. Ὁ μύλος πλακωμένος κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο ἑνὸς βράχου ροχθοῦσε τὸ νερό του καὶ ἐκτυποῦσε μέσα του τὰ ξηρὰ καὶ ρυθμικὰ χτυπήματά του, σὰν νὰ νανούριζε ὁλόκληρη τὴν πλάσι !

— Μεσάνυχτα, μοῦ λέει ὁ μυλωνᾶς. Ἡ «ἀλιτρόποδα» πάει νὰ βασιλέψῃ ! Χριστὸς Ἀνέστη τὸ λοιπόν ! Καὶ στὴν Πόλη.... Αὐγὰ δὲν ἔχω νὰ τσουγρίσω. Μοῦ ἔφαγε τὴς κότες ὁ στρατός, οὔτε καὶ κότα γιὰ ἀρτυμή!... Ἔ δόξα νάχῃ, ὁ Θεός ! Θὰ κάνουμε ἀνάστασι μὲ τὴν καρδιά μας !

***

Τὸ πρωὶ ἐκίνησα νὰ φύγω. Ὁ γέρος νύχτα μοῦ ἔφκιασε καὶ ἄλλες τηγανίτες καὶ, ζεστὲς ἀκόμα, μοῦ τὴς τύλιξε μὲ κάτι φύλλα πράσινα καὶτὴς ἔβαλλε εἰς τὸ σακκίδιό μου. Καθὼς πηδοῦσα ὅμως ἕνα ποταμάκι παρεκεῖ, τινάχτηκε τὸ δεματάκι κι' ἔπεσε εἰς τὸ νερό. Ἐξηκολούθησα τὸ δρόμο μου, σκεπτόμενος μὲ μιὰ πεῖνα ποὺ δὲν ἔβλεπα ἐιμπρὸς τόσες πασχαλιὲς μὲ ψηταριές, μὲ γλέντια, μὲ τραγούδια. Στρίβοντας ἕνα λόφο εὑρέθηκα σ'ἕνα χωριό. Χριστιανικὸ θὰ ἤτανε γιατὶ εἶχε κ'ἐκκλησία. Μὰ οἱ ἄνθρωποι μόλις μὲ εἶδαν τρύπωσαν, κι' ἐκλείσανε τὴς πόρτες. Χτυποῦσα δεξιά, ἀριστερά, πουθενὰ δὲν μοῦ ἀνοιγαν. Ἐπῆρα τὴς καμπάνας τὸ σκοινὶ καὶ ἔκρουσα γιὰ νὰ ἀκούσουν, μόνον τὰ σκυλλιὰ μοῦ ρίχτηκαν. Ἔπειτα ἄρχισα τὴς πόρτες μὲ ὑποκοπανιές. Τὰ σκυλλιὰ εἶχαν λυσσάξει ἀπὸ τὰ γαυγίσματα καὶ ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὶς αὐλὲς κότες φοβισμένες ἔφτερούγιζαν, ποδοχτυπήματα ἄκουσα ἀλόγων καὶ κλάμματα μικρῶν παιδιῶν. Ἀπόνα σπίτι, δίπλα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά, ἀνοίγει ἕνα παράθυρο καὶ ἕνα μαλλιαρὸ κεφάλι ξεπροβάλλει !...

— Χριστιάν !... Χριστιάν !...

— Ἄνοιξε, μωρέ, μὴ βάλλω φωτιὰ καὶ σᾶς κάψω μέσα σὰν πονοτίκια.

— Τὶ θέλεις

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΗΝΩΝ

ΑΠΡΙΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ

Ἡ ἱστορία τοῦ ἐθίμου τῆς Πρωταπριλιάτικης ψευτιᾶς.—Ἀπριλιάτικες παροιμίες.—Ἀντώνιος καὶ Κλεοπάτρα. Φράσες πρωταπριλιάτικες.

Πόσο ὡραία εἶνε ἡ ζωὴ στὰ τέλη τοῦ Ἀπριλιοῦ καϊστὶς ἀρχὲς τοῦ Μάη!

Τουρκονάτος Τάσσος

Ὁ Ἀπρίλιος εἶναι ὁ μὴν ὁ πλέον ἐξυμνηθεὶς καὶ ὁ πλέον κακολογηθείς.

Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν ἡμερολόγιον τοῦ Ρωμύλου, ὅτε τὸ ἔτος ἀπετελεῖτο ἀπὸ δέκα μῆνας, ὁ Ἀπρίλιος ἦτο μετὰ τὸν Μάρτιον ὁ δεύτερος μὴν τοῦ ἔτους. Ὁ Νουμᾶς ὁ Πομπήλιος ὅμως, προσθέσας δύο μῆνας εἰς τὸ ἡμερολόγιον τῶν Ρωμαίων, τὸν Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον, κατέστησε τὸν Ἀπρίλιον τέταρτον μῆνα τοῦ ἔτους.

Ὁ Ἀπρίλιος εἶναι ὁ ἄγγελος τοῦ ἔαρος καὶ ἡ αὐγὴ τοῦ θέρους. Ἐπαναφέρει τὸ κυανοῦν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ στέφει τὴν Γῆν μὲ ρόδα καὶ ἄνθη!...

Ὁ Ἀπρίλιος παρὰ Ρωμαίοις ἦτο μὴν ἀφιερωμένος εἰς τὴν Ἀφροδίτην, τὴν θεὰν καὶ προστάτιδα τοῦ ἔρωτος.

Οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες ὠνόμαζαν τὸν Ἀπρίλιον Ἀνθεστηριῶνα. Πόθεν ὅμως παρήχθη τὸ ὄνομα Ἀπρίλιος; Οἱ γλωσσολόγοι διίστανται σχετικῶς καὶ καθένας των ὑποστηρίζει καὶ μίαν γνώμην.

Μερικοὶ παραδέχονται ὅτι τὸ «Ἀπρίλιος» παρήχθη ἐκ τοῦ λατινικοῦ ῥήματος «*ἀπερίρε*» τὸ ὁποῖον σημαίνει «ἀνοίγω» ἐξ οὗ καὶ ἀνοιξις.

Ὡς γνωστὸν ἡ Πρωταπριλιὰ εἶνε ἡμέρα ψευδολογίας.

Τὸ ἔθιμον αὐτὸ εἶναι ἀρχαῖον, ἀπαντᾶται δὲ ἐν χρήσει πολὺ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Οἱ Ἰνδοὶ ἑορτάζουν κατὰ τὴν πρώτην τοῦ μηνὸς τοῦ ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸν Ἀπρίλιον, παρομοίαν ἑορτὴν «*Χουλί*» καλουμένην,

Ἐπίσης οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες εἶχαν παρομοίαν ἑορτὴν καλουμένην «*ἀποδιδραοκίνδα*».

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει καὶ περὶ τοῦ μηνὸς αὐτοῦ ἀρκετὰς παροιμίας:

Ὁ Ἀπρίλης κι' ἂν χιονίσῃ
καλοκαῖρι θὰ μυρίσῃ

Στὼν ἁμαρτολῶν τὴν χώρα
τὸ Μαγιάτπιλο χιονίζει.

Ἂν βρέξῃ Ἀπρίλης δυὸ νερά
κι' ὁ Μάης ἄλλο ἕνα,
Χαρὰ σ' ἐκεῖνον τὸ γεωργὸ
πῶχει πολλὰ σπαρμένα.

Ἂν βρέξῃ ὁ Μάρτης δυὸ νερά,
κι' Ἀπρίλης ἄλλο ἕνα,
Νὰ ἰδῇς σταφύλια σὰν ραϊδιὰ
καὶ πήτταις σὰν ἀλώνια.

Ἂν βρέξῃ ὁ Ἀπρίλης δυὸ νερὰ
κι' ὁ Μάης πέντε δέκα
νὰ ἰδῇς τὸ κοντοκρίθαρο
πῶς στρίβει τὸ μουστάκι.
Νὰ ἰδῇς καὶ ταῖς ἀρχόντισσαις
πῶς ψιλοκρισσαρίζουν
Νὰ ἰδῇς καὶ τὴ φτωχολογιὰ
πῶς ψιλοκοσσινάει.

Τὸ μηνιαῖον ὡροσκόπιον ἀναφέρει τὰ ἑξῆς διὰ τοὺς γεννωμένους, ἄνδρας καὶ γυναίκας, τὸν Ἀπρίλιον:

«Ἡ ὑπὸ τὸ ζῴδιον τοῦτο γεννηθεῖσα γυνή, ἔσται εὐειδὴς ἀλλὰ χαρακτῆρος τολμηροῦ, παραφόρου, καὶ ὁρμητικοῦ. Εὐτυχὴς ὁ λαμβάνων τοιαύτην σύζυγον. Τὸ μόνον ἀξιόμεμπτον ἐλάττωμα αὐτῆς ἔσται ἡ πρὸς τὸ χλευάζειν ἀχάθεκτος αὐτῆς κλίσις, ἐλάττωμα τὸ ὁποῖον πολλάκις θέλει θέσει εἰς δυσάρεστον θέσιν τὸν σύζυγόν της.

Ὁ ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ γεννώμενος ἄνῆρ ἔσεται ἐπίσης χαρακτῆρος τολμηροῦ καὶ εὐειδὴς κατὰ τὴν ὄψιν. Τυχηρὸς δὲ εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ. Ἡ διαγωγὴ αὐτοῦ δὲν εἶναι ἀμέμπτος, πλὴν τιμηθήσεται παρὰ πάντων ἕνεκα τῶν χρημάτων του».

Περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐθίμου τῆς Πρωταπριλιάτικης ψευδολογίας ὑπάρχουν πολλαὶ παραδόσεις κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἱστορικαί.

Στὴν Γαλλία—ὑποστηρίζουν μερικοί—ὅτι, τὸ ἔθιμον αὐτὸ χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1564 ὅτε Κάρολος ὁ Θ' μετέθεσε τὴν Πρωτοχρονιὰ ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου εἰς τὴν 1 Ἰανουαρίου. Τότε ἔπαυσαν νὰ στέλλουν πρωτοχρονιάτικα δῶρα τὴν 1 Ἀπριλίου, καὶ πολλοὶ διεσκέδασαν στέλλοντες ψεύτικα τοιαῦτα ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ἀπὸ τότε λοιπὸν καθιερώθη ἡ Πρωταπριλιάτικη φάσα.

Ἐπίσης μερικοὶ καταφεύγουν εἰς αὐτὸν τὸν Πλούταρχον γιὰ νὰ εὕρουν τὴν ἀρχὴν τοῦ πρωταπριλιάτικου ἐθίμου.

Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἀντώνιος ἤθελε νὰ δείξῃ στὴν Κλεοπάτρα, ὅτι ἐγγνόριζε νὰ ψαρεύῃ θαυμάσια. Πράγματι δὲ καθημερινῶς ἐπετύγχανε ἔκτακτο ψάρευμα. Ἡ Κλεοπάτρα ἦταν κατενθουσιασμένη μὲ τὴν ἐπιτηδειότητά του.

Ἐπὶ τέλους ὅμως ἔμαθε, ὅτι ὁ Ἀντώνιος ἐπλήρωνε δύτας οἱ ὁποῖοι ἔβαζαν ψάρια στ' ἀγκύστρι του. Τότε ἡ Κλεοπάτρα ἐθωροδόκησε τοὺς δύτας καὶ μιὰ ἡμέρα ὁ Ἀντώνιος ἔβγαλε ἕνα θαυμάσιο ψάρι... παστό!

—Εἶσαι ὁ ἐπιτηδειότερος ψαρᾶς τῆς ὑφηλίου, τοῦ εἶπε ἡ Κλεοπάτρα. Πιάνεις ψάρια ἐτοιμα γιὰ φάγωμα!...

Ὁ Πλούταρχος ὅμως ὁ ὁποῖος ἀναφέρει αὐτὸ τὸ ἀνέκδοτο δὲν λέγει ἂν ἔγινε τὴν 1 Ἀπριλίου. Τί κρίμα!...

***

Ἀπὸ τὴν ἀπειρίαν τῶν ἀστείων τῆς Πρωταπριλιᾶς σᾶς ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς δύο:

Τὴν 31 Μαρτίου 1846, μία ἀγγλικὴ ἐφημερὶς ἀνήγγειλεν ὅτι, τὴν ἑπομένην θὰ ἐγίνετο στὸν περίβολο τῆς Γεωργικῆς Ἑταιρίας τοῦ Ἴσλινγκτον μεγάλη ἔκθεσις Γαϊδάρων! Τὴν ἑπομένην πολλοὶ ἔσπευσαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν ἔκθεσιν καὶ τὴν ἐπαθαν.

***

Μιὰ ἄλλη Πρωταπριλιάτικη φάσα ἔμεινε περιώνυμος. Ὁ Ἐκλέκτορ τῆς Κολωνίας ἀνήγγειλεν ὅτι θὰ ἐκήρυττε τὴν 1 Ἀπριλίου τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τὸ πλῆθος συνέρευσε διὰ ν' ἀκούσῃ τὸν ἐκλέκτορα ὡς ἱεροκήρυκα.

Πράγματι ὁ ἐκλέκτορ τὴν ὡρισμένην ὥραν ἔφθασεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀνῆλθεν εἰς τὸν ἄμβωνα, ἐχαιρέτησε τὸ πλῆθος καὶ μὲ βροντώδη φωνὴν ἀνεφώνησε: «—Πρωταπριλιά!...»

Καὶ τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν ἔμεινε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.

Ὁ συλλέκτης

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ

Τὰ ἔντομα δὲν ἀγαποῦν οὔτε τὸ ἁλάτι, οὔτε τὴ στῆψι. Μιὰ μικρὰ ποσότης ἀπὸ αὐτὰ ῥαντισμένη ἐπάνω εἰς τὰ ταπέτα σας, τὰ ἀπομακρύνει ἀκατασχέτως.

***

Ἂν θέλετε νὰ διατηρήσετε τὰ χρώματα τῶν τραπεζομάντυλων καὶ πετσετῶν σας ζωηρά, ῥίξτε στὸ νερὸ μὲ τὸ ὁποῖον τὰ πλένετε ἕνα ποτῆρι ξεῖδι. Σιδερώστε τα ὕστερα ἐνῶ εἶναι ἀκόμη ὑγρὰ καὶ θὰ τὰ ἔχετε πάντοτε σὰν καινούργια.

***

Μὴν πλένετε ποτὲ τὰς πολυτελεῖς κουρτίνες σας ἢ ἄλλα ὑφάσματα ἀπὸ μουσελίνα μὲ θερμὸ νερό. Ἑτοιμάστε σαπουνάδα, μὲ ξεστὸ νερὸ καὶ ὅταν κρυώσει πειὰ τὸ νερὸ τότε κάμετε τὴν πλύσι. Ἂν οἱ μουσελίνες εἶναι πράσινες προσθέσατε στὴ σαπουνάδα λίγο ξεῖδι καὶ ἂν εἶναι χρώματος λιλὰ ἢ τριανταφυλλὶ ὀλίγην ἀμμωνίαν.

***

Χάρτινες ταπετσαρίες ἢ ἄλλα χαρτιὰ κολλημμένα στοὺς τοίχους ἀπὸ πολὺν καιρόν, τὰ βγάζετε μὲ τὴν μεγαλυτέραν εὐκολίαν ἂν βάλετε ἐπ' αὐτὼν ἕνα πολὺ βρεμένο πανὶ καὶ περάσετε ἀπὸ ἐπάνω ἕνα ζεστὸ σιδέρωμα. Τὸ χαρτὶ θὰ ξεκολλήσῃ μόνο του. Στὸ νερὸ ποὺ θὰ μουσκέψετε τὸ πανί, προσθέσατε λίγη ποτάσα.

***

Ὅταν φτιάνετε κουλουράκια μὲ γάλα ῥίξτε στὸ γάλα ἕνα κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ ξεῖδι. Τὰ κουλουράκια θὰ γίνουν πολὺ ἀφράτα κι' ἔτσι μπορεῖτε νὰ ῥίξτε καὶ λιγώτερα αὐγά.

ἀπὸ τὸ χωριὸ κι' ἀνέβηκα σὲ ἕνα ψήλωμα ἀπάνω!... Αὐτοὶ σταθῆκαν ἔντρομοι ἐμπρός, προηγουμένου τοῦ παπᾶ, ποὺ κρατοῦσε ἕνα ροδοψημένο μπουτί. Ἤταν Βουλγαροχῶρι, φανατικὸ Βουλγαροχῶρι τὸ χωριό, καὶ δὲν ἤθελαν στὰ μάτια τους νὰ μᾶς εἰδοῦνε!.. Ἅμα εἴδαν ὅμως πὼς ἕνας στρατιώτης παρ' ὀλίγο νὰ τοὺς χαλάσῃ τὸ χωριό, κι' ἄκουσαν πὼς ἔρχεται κι' ἕνας λόχος ἀπὸ τέτοιους πίσω καὶ χειρότερους, ὅπου θὰ τὸ ξεθεμελιώναν, βγῆκαν προσφέροντας ὅτι μποροῦσε ὁ καθένας!...

Τοὺς ἔβαλλα νὰ μοῦ τὰ ἀραδιάσουνε ἐμπρὸς καὶ νὰ σταθοῦνε ὀρθοὶ σὲ μιὰ ἀπόστασι μεγάλη. Ἐγέμισα μπροστά τους καὶ πάλι τὸ τουφέκι μου καὶ ἔκανα νὰ ἀστραποβολῶ ἡ λόγχη. Μποροῦσε νὰ χορτάσῃ μιὰ διλοχία ἀπ' αὐτά, μὰ ἔφαγα ὅσο θ' ἔτρωγ' ἕνας λόχος.

— Χριστός Ἀνέστη, μορέ σεῖς.

— Χριστὸς Βοσκοῦ ἀπήντησεν, ὁ παπᾶς καὶ φώναξαν ἐν χορῷ οἱ ἄλλοι!

— Τὸν κακό σας τὸν καιρό. Δὲν Βοσκοῦς ὁ Χριστὸς ἀλλὰ Ἀνέστη!...

Σταμ. Σταμ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

[Τοῦ CAMI]

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙ ΕΝΟΣ ΝΕΚΡΟΥ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ὁ κ. Ἐδμόνδος, *(μόνος).*—Εἴκοσι χρόνια τώρα εἶμαι φίλος τῆς γυναίκας τοῦ καλλιτέρου φίλου μου. Νάτην, ποῦρχεται πάλιν. Πόσο μοῦ τιτιεῖ ἡ συνείδησίς μου!

Ἡ κ. Μενιέ, *(μπαίνοντας).*— Ἔχω μιὰ εὐχάριστη εἴδησι. Πέρασε ὁ ἄντρας μου!

Ἐδμόνδος.—Ὁ δυστυχισμένος δὲ μᾶς ἀνησυχοῦσε διόλου. Ἤξερε ἀπεριόριστη ἐμπιστοσύνη σὲ μᾶς. Ποτὲ δὲν ἀμφέβαλε γιὰ τίποτε.

Ἡ κ. Μενιέ.—Ναί ποτέ. Δὲν εἶχε τολμήσει ποτὲ νὰ μὲ ὑποψιαστῇ. Τώρα ὅμως ἡ ἰδιότης σου, Ἐδμόνδε, ὡς παλαιοῦ του φίλου σὲ ὑποχρεώνει νὰ βγάλῃς ἕνα συγκινητικὸ λόγο τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας του.

Ἐδμόνδος.— Ναί. Θὰ πῶ μερικὰ συγκινημένα λόγια καὶ θὰ κάνω πὼς δακρύζω.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Εἰς τὸ Νεκροταφεῖο

Ἐδμόνδος. *(τελειώνοντας τὸ λόγο του πρὸ τοῦ τάφου τοῦ φίλου του).*— Χαίρε, ἀγαπητὲ φίλε. Ἀναπαύθητι ἐν εἰρήνῃ! Ὁ ἄδυσώπητος θάνατος σὲ ἥρπασε εἰς ἡλικίαν πεντήκοντα ἐννέα ἐτῶν. Ἀλλ' ἐσύ, ὁ σύγκοσμος ἤδη ἀριθμεῖ ἕνα ἄγγελον ἐπὶ πλέον! Χαῖρε!

Οἱ Παριστάμενοι.— Ὡραῖα μίλησε ὁ κ. Ἐδμόνδος. Μὰ τ' εἶπε αὐτὸ τάλι! Βάζουν μπρὸς στὸν τάφο ἕνα κινηματογραφικὸ μηχάνημα καὶ ἕνα φωνόγραφο.

Ὁ Συμβολαιογράφος τοῦ μακαρίτη. — Αὐτὲς εἶνε οἱ τελευταῖες θελήσεις τοῦ μακαρίτου ποὺ πρέπει νὰ τὶς ἐκτελέσω. Παρακαλῶ κανεὶς νὰ μὴ φύγῃ. Ὁ μακαρίτης θὰ μιλήσῃ.

Οἱ Παριστάμενοι.— Θὰ μιλήσῃ;

Ὁ Συμβολαιογράφος.— Μάλιστα. Λίγο καιρὸ πρὶν πεθάνῃ ὁ πελάτης μου ἀπήγγειλε τὸ λόγο ποὺ θἀκούσετε τώρα μπρὸς σ' ἕνα φωνο-κινηματογραφικὸ μηχάνημα. Ἔπειτα μ' ἐπεφόρτισε νὰ προβάλω αὐτὴν τὴν ταινία ποὺ μιλάει τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας του πάνω ἀπὸ τὸν τάφο του. *(Κάνει ἕνα σημεῖο στὸ μηχανικὸ τοῦ κινηματογράφου ὁ ὁποῖος ἀρχίζει. Ἡ εἰκόνα τοῦ μακαρίτη φαίνεται ἀπάνω στὸ πανί, ὅπως ἦταν ζωντανός. Φοράει φορτιγκότα μαύρη, ἄσπρα γάντια καὶ ψηλὸ καπέλλο, ποὺ τὸ κρατάει στὸ χέρι.)*

Ἡ φωνὴ τοῦ μακαρίτη, *(ἀπὸ τὸ φωνογράφο, ἐνῷ ἡ εἰκόνα του κινεῖται στὸ πανί).*—Κυρίες, κύριοι. Χωρὶς ἄλλο θὰ ἔχετε ἐκπλαγεῖ βλέποντας ἕνα νεκρὸ νὰ μιλάῃ τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας του. Αὐτὸ δὲν εἶναι πρᾶμα συνειθισμένο. Τὸ ξέρω. Μὰ ἐπωφελήθηκα τῶν προόδων τῆς ἐπιστήμης γιὰ ν' ἀπαγγείλω ἕνα μικρὸ λόγο ἐπὶ τοῦ τάφου μου καὶ ν' ἀποκαλύψω τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς μου. Ἡ δειλία μου, σὲ ὅλη μου τὴ ζωή, εἶταν ἐξαιρετική. Ποτὲ μου δὲν εἶχα τολμήσει νὰ μιλήσω δυνατὰ μπρὸς στὴ γυναίκα μου. Φοβόμουνα τὶς σκηνές. Ἡ ἀθλία ἐπωφελήθηκε ἀπ' αὐτὸ γιὰ νὰ μὲ ἀπατήσῃ μὲ τὸν καλλίτερο μου φίλο, τὸν κ. Ἐδμόνδο, ὁ ὁποῖος βρίσκεται τώρα μεταξύ σας. Ἔκρυβα τὸν πόνο μου εἴκοσι ὁλόκληρα χρόνια. Μὰ ὅταν ἔννοιωσα νάρχεται τὸ τέλος μου, μοῦ ἦρθε συγχρόνως καὶ στὸ μυαλό ἡ ἰδέα αὐτῆς τῆς ἐκδικήσεως. Χάρις σ' αὐτὸ τὸ φωνογραφικὸ μηχάνημα μπόρεσα εὔκολα νὰ πραγματοποιήσω τὴν ἰδέα μου αὐτή. Σήμερα εἶμαι πεθαμένος δὲν ὑπάρχει πιὰ κανένας λόγος νὰ εἶμαι δειλὸς κι' οὔτε σκηνὲς φοβᾶμαι πιά. Καὶ τίποτε δὲ θὰ μ' ἐμποδίσῃ νὰ φωνάξω: «Κύριε Ἐδμόνδε, ἐφτήκνες ἀπεναντί μου σὰν παληάνθρωπος!!!—»

Ἐδμόνδος. *(παραμένος).*— Μά... μά...

Ἡ φωνὴ τοῦ μακαρίτη.— Δὲν εἶχες λίγη ντροπή, κ. Ἐδμόνδε, ν' ἀπαγγείλῃς λόγο πάνω ἀπὸ τὸν τάφο μου, σύ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ εἴκοσι χρόνια ἀπατοῦσες τὸν καλλίτερό σου φίλο; Κύριε Ἐδμόνδε εἶσαι ἕνας ἀχρεῖος, ἕνας παληάνθρωπος. Ἡ ψυχή μου θἀρχεται τὴ νύχτα νὰ σὲ πιάνῃ ἀπ' τὸ λαιμὸ καὶ σένα καὶ τὴ γυναῖκα μου!

Ἡ σύζυγος τοῦ μακαρίτη, *(πέφτει κάτω λιπόθυμος).*

Ἐδμόνδος.— Μὰ αὐτὸ εἶναι σκανδαλῶδες! Σταματῆστε τὴ τρομερή!

Ἡ φωνὴ τοῦ μακαρίτη.— Ἂν ὁ μακαρίτης δὲ σέβεται τὸν ἑαυτό του, ἂς σεβαστοῦμε τουλάχιστον τὸ μέρος ποὺ βρισκόμαστε. Κύριε Μενιέ, εἶσαι ἕνα ρῶδι!

Ἡ φωνὴ τοῦ μακαρίτη.— Καὶ τώρα σ' ἀφήνω γιὰ πάντα, κύριε Ἐδμόνδε. Θὰ φροντίσω ἐν τούτοις πηγαίνοντας στοὺς οὐρανοὺς νὰ σοῦ πληρώσω τὴν παληανθρωπιά σου. Ἂν συναντήσω ἐκεῖ τὴ μακαρίτισσα τὴ γυναῖκα σου θὰ τὰ ψήσω μαζύ της, ὁ διάβολος νὰ σκάσῃ! Γιὰ νὰ σὲ μάθω, γουροῦ...

Ὁ λόγος τοῦ μακαρίτη δὲν τελειώνει γιατὶ ὁ κ. Ἐδμόνδος ὁρμᾷ ἐξαλλος, ξεσχίζει τὸ πανί, καταστρέφει τὸ μηχάνημα καὶ πέφτει κάτω ἀναίσθητος).

CAMI

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

[Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ ὑποσημειώσεις τοῦ κ. Χαριλ. Ἀντωνάτου. Οὐδεὶς ἔχει δικαίωμα ἀναδημοσιεύσεως της καὶ ἐκδόσεως ἐκτὸς τοῦ μεταφραστοῦ.]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εὐτυχῶς γιὰ μέ, ὁ ὑγειονομικὸς ἀξιωματικός, βρίσκοντας πῶς ἔλειπε ἕνας ἀπὸ τοὺς ταξιδιώτες, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐλευθεροκοινωνία, προτοῦ παρουσιασθῇ κι' ὁ ἐπιβάτης ποὺ ἔλειπε, κι' ἔτσι ὁ πλοίαρχος ὑποχρεώθηκε στὸ τέλος νὰ δώσῃ τὴ βάρκα του νὰ μὲ ἀποβιβάσῃ.

Ὁ πατέρας μου κι' ὁ θεῖος μου, ποὺ ἐπιθυμοῦσαν νὰ μὲ ἰδοῦν ν' ἀκολουθήσω τὸ πολιτικὸ στάδιο, ἦταν δυσαρεστημένοι ἀπὸ τὴν παραίτησή μου καὶ μ' ἔστελναν μὲ δυσαρέσκειά τους στὴν Εὐρώπη. Δὲν μοῦ ἐπίτρεψαν παρὰ τριῶν χρόνων ἀπουσία. Ἤταν ὁ ἀναγκαῖος χρόνος, γιὰ νὰ μὲ κάμουν δικηγόρο, πράγμα, ποὺ ἔμελλε νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ πιτύχω καλλίτερα, στὸ προμελετημένο στάδιο.

Ἡ ὑπόθεση θὰ προχωροῦσε, ἂν ἡ φύση δὲν μοῦ εἶχε βάλει στὴν ψυχὴ τὴν πειὸ ὁλοφάνερην ἀποστροφή, γι' αὐτὲς τὲς σπουδές. Εἶχα μεγαλείτερη κλίση, ὅπως τουλάχιστον ἐπίστευα, στὴν ἰατρική. Αὐτὴ ὅμως ἡ ἐπιστήμη δὲν ἦταν τῆς ἀρεσκείας τῶν γονέων μου. Παρακάλεσα, διαμαρτυρήθηκα, μάταια ὅμως. Ἤθελαν νὰ μὲ κάμουν δικηγόρο, εἰς πεῖσμα τῆς φύσης, ποὺ δὲν ἀφήνει ποτὲ νὰ τὴν ἀλλάξουν. Ἤμουνα τότες 25 χρόνων.

Ὅντες ἐζήτησα τὴν ἐγγραφή μου ὡς σπουδαστὴς τοῦ δικαίου, στὸ Παρίσι, μοῦ παρουσίασαν ἕνα χοντρὸ τόμο, σὲ σχῆμα 16 μὲ μικροὺς τυπογραφικοὺς χαρακτῆρες, γεμάτο ἀπὸ ἐγκυκλοπαιδικὲς γνώσεις, τὲς ὁποῖες ἔπρεπε νὰ κατέχω καὶ στὲς ὁποῖες ἔπρεπε προτήτερα νὰ ἐξετασθῶ. «Ἂν εἶχα ὅλες ἐτοῦτες τὲς γνώσεις, ἐσκέφθηκα θὰ ἔκανα καλλίτερα τὸν καθηγητὴ παρὰ τὸν πρωτόχρονο φοιτητή.» Καὶ μόνη ἡ θέα τοῦ χοντροῦ ἐτούτου τόμου μ' ἀποθάρρυνε ὁλοκληρωτικά. Μ' ἄφησαν νὰ παρακολουθάω τὰ μαθήματα τῆς Σχολῆς σὰν ἁπλὸς ἀκροατής· ἀποφάσισα λοιπὸν νὰ ἐγγραφῶ.

Ἐνῷ ταχτοποιόμουνα ὅπως-ὅπως, ἕνας νέος Κερκυραῖος, μὲ τὸν ὁποῖο εἶχα συνταξιδέψει καὶ δὲν εἶχε τὴν παραμικρὴ ἰδέα ἀπ' αὐτὸ τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸ βιβλίο καὶ ποὺ κι' αὐτὴ ἡ γλῶσσα δὲν τοῦ ἦταν τόσο οἰκιακή, μᾶς βεβαίωνε πὼς ἀφοῦ διαβάσῃ τὸ βιβλίο, θὰ παρουσιαζότουνε στοὺς ἐξεταστὲς καὶ θὰ πιτύχαινε. Πραγματικῶς, ἔπειτ' ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες, γυρίζοντας σπίτι μας, μᾶς ἐπροκάλεσε ν' ἀνοίξωμε τυχαίως τὸ βιβλίο, νὰν τοῦ διαβάσωμε μόνο τὴν πρώτη γραμμὴ κάθε κεφαλαίου καὶ μᾶς διηγιότουνε τὸ ὑπόλοιπο, ὅπως ἀκριβῶς ἤταν! Ἀλλ' ἂς ξαναγυρίσωμε στὸ πρόσωπό μου.

Ὅντες πῆρα στὰ χέρια τὸν κώδικα...., ὄντες ἔπρεπε νὰ μελετήσω τὸν πελώριο Duranton!.. τὰ μάτια μου γεμίσανε ἀπὸ δάκρυα, τὸ πνεῦμά μου ἔσβησε, ἡ ψυχή μου ἐπαναστάτησε, ἐξεγέρθηκε, κι' αἰσθάνθηκα τὴν ἀπελπισία στὴν καρδιά μου

Ἐπανάλαβα τὴν προσφυγὴ στὴ φιλοσοφία κι' ὀρθοφροσύνη τοῦ πατέρα μου, παρακαλώντας νὰ σκεφθῇ, ἱκετεύοντας, διαμαρτυρόμενος, ἐκεῖνος ὅμως ἔμεινε ἀδυσώπητος κι' ὑποχρεώθηκα νὰ καταπιῶ τὴ μελέτη τῶν νόμων, ὅπως καταπίνουμε τὸ ῥιτσινόλαδο!

Μὲ λίγα λόγια, ἔπειτ' ἀπ' ὅνα χρόνο παρόμοιες σπουδὲς στὸ Παρίσι καὶ δύο χρόνια στὴ Τοσκάνη(1), ἐπῆρα μὲ τὴ σειρά μου τὸ πρῶτο δίπλωμα τοῦ δικηγόρου, (μὲ μιὰ μόνο μαύρη ψῆφο) στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πίζας καὶ ξαναγύρισα στὰ νησιά τοῦ Ἰονίου, γιὰ νὰ ἐξασκήσω ἐπάγγελμα, τοῦ ὁποίου δὲν εἶχα τὰ στοιχεῖα(2).

Μόλις ἔφθασα, ὁ θεῖος μου μοῦ πρόσφερε τὴ θέσι τοῦ δικαστῆ, τὴν ὁποίαν ἀρνήθηκα, δηλώνοντας πὼς δὲν ἤθελα θέσες. Ἔτσι τὸ ἀποτέλεσμα ἀπὸ τόσους κόπους, ἀπὸ τόσες δαπάνες, τόσον καιρὸ χαμένο, ἦταν' ὅτι, στὸ τέλος τοῦ λογαριασμοῦ, ἄφοῦ ἀρνήθηκα τὲς θέσες, παραιτήθηκα ἐπισήμως ἀπὸ τὴν ἐξάσκηση τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος, μὲ μιὰ δήλωση ἐνώπιον τοῦ Ἐφετείου. Οἱ κακοχτισμένοι πύργοι ἀπὸ τοὺς γονέους μου, ἐράνηκαν μάταιοι, κι' ἐγὼ ἔμεινα χωρὶς μέλλον.

Θὰ ἤθελα τὸ περιστατικό μου νὰ μπορέσῃ νὰ χρησιμέψῃ γιὰ παράδειγμα στοὺς πατέρες καὶ νὰν τοὺς ἀφαιρέσῃ τὴν ἐπιθυμία νὰ ἐπιμένουν ὑπερβολικά, ὑποχρεώνοντας τὰ παιδιά τους σὲ μελέτες, ποὺ δὲν αἰσθάνονται γι' αὐτές, παρὰ ἀντιπάθεια· φανερὴ ἀπόδειξις πῶς ἡ φύση δὲν τοὺς ἔπλασε γι' αὐτὲς καὶ πῶς δὲ θὰ προκόψουν ἂν ἐπιδοθοῦν σ' αὐτές.

Ἔτσι τότες ἀκολούθησα κλίση πειὸ ἐκφραστική, τὴν κλίση «τοῦ συνθέτειν στίχους». Ἔγραψα τότες τὸ Ληξοῦρι στὰ 1836 (3) καὶ διάφορες ἄλλες φλυαρίες, ἀπὸ τὲς ὁποῖες ἔκαμα σχεδὸν ἕνα ὁλοκαύτωμα, ἅμα παντρέφθηκα (4).

('Ακολουθεῖ)

---

3) Σ η μ. Λασκαρ. Σὴ μεγάλη ἐπιδημία τῆς γρίππης, ἔπαθα κι' ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια, κι' ὑποχρεώθηκα νὰ φύγω ἀπὸ τὸ Παρίσι.

2) Σ η μ. Μ ε τ α φ. Ὁ Λασκαρατος ἤρθε τὸ δίπλωμα τὸ 1889 καὶ παραλήθηκε στὸ 1843.

3) Αὐτὸ τὸ ποίημα εἶναι μίμηση τοῦ ποιήματος τοῦ Ἰταλοῦ Τασσόνη «la Secchia Rapita». Ὁ Λασκαρατος εἶχε σκοπὸ νὰν τὸ κάμῃ σὲ 12 βιβλία· δίες, ὅταν ὅμως τελείωσε τὴν 1η βιβλιοθήκη, καθὼς ὁ ἴδιος λέει στὸ Λύχνο, 29, Φεβρουάρ. 1861, καὶ τόσοφ. Στὴν ἀρχὴ εἶχε ἀπόφαση νὰν τὸ κάμῃ μαζὶ μ' ἕν' ἄλλο ποίημα «Βιογραφία», ἕπειτα ὅμως τὸ δημοσίευσε τὸ 1845 καὶ τὸ ξαναπόσε τὸ 1872. Ἔλαβε ἀφορμὴ γιὰ τὸ ποίημα αὐτὸ ἀπὸ τὴ φιλονεικία, ποὺ εἶχαν τὰ δυὸ μέρη τῶν κατοίκων τοῦ Ληξουριοῦ, οἱ Ποταμιῶτες κι' οἱ Δεμπορέφαδες, σὲ ποιά ἀπὸ τὶς δυὸ συνοικίες κοντὰ θὰ χτισθῇ ὁ τεχνικὸς λιμένας. Σ' αὐτὸ ὅμως μέσα σατυρίζει ὅσα ἀνάποδα βλέπει στὴν κοινωνία μὲ πολὺ δαγκωνιάρικες ἐκφράσεις καὶ μάλιστα τὲς ἀσχημίες τοῦ κλήρου.

4) Τὸ 1846 ὁ Λασκαρατος ἔκαψε μερικὰ ἀπὸ τὰ ποιήματά του. Γιὰ τὸ γάμο του θὰ μιλήσῃ ὁ ἴδιος παρακάτω.

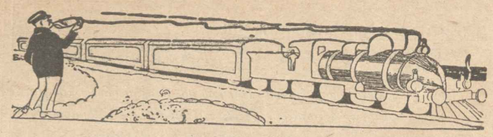

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τὸ βαρέλι τοῦ Διογένους

Ὅλος ὁ κόσμος ξέρει πὼς ὁ Διογένης ζοῦσε μέσα σ' ἕνα βαρέλι, τοποθετημένο στὴ γωνία ἑνὸς δρόμου τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, πράγμα πὼ γιὰ τὸν περίφημο κυνικὸ φιλόσοφο ἁπλοποιοῦσε τὸ ζήτημα τῆς κατοικίας. Ἡ παράδοσις λέει ἀκόμα ὅτι ὁσάκις ὁ Διογένης ἔβγαινε ἀπὸ τὸ βαρέλι του, κρατοῦσε στὸ χέρι ἕνα φανάρι καὶ ὅταν τὸν ρωτοῦσαν τί ἔψαχνε νὰ βρῇ μὲ τὸ φανάρι στὰ χέρια, ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε :

— Ζητῶ ἄνθρωπον !

Ἤθελε μ' αὐτὸ νὰ πεῖ ὅτι οἱ γενναῖοι, οἱ δραστήριοι καὶ ἡ ἠθικοὶ ἄνθρωποι ἦσαν σπάνιοι στὰς Ἀθήνας τῆς ἐποχῆς του. Οἱ ἀρχαιολόγοι ἠθέλησαν νὰ ἐξακριβώσουν τὴν ἀλήθεια τῆς περιφήμου αὐτῆς ἱστοριοῦλας καὶ βρῆκαν ὅτι, πράγματι, τὰ φανάρια ἦσαν γνωστὰ ἐκείνη τὴν ἐποχή, γιατὶ ἕνα πρόσωπο μιᾶς κωμῳδίας τοῦ Ἀριστοφάνους παρουσιάζεται ἐπὶ σκηνῆς μ' ἕνα φανάρι στὰ χέρια. Μὰ δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὸ περίφημο βαρέλι. Ἕνα κομμάτι ἀρχαίου μνημείου, τὸ ὁποῖο ὑπάρχει ἀκόμα στὸ ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο τῶν Ἀθηνῶν, παριστάνει τὸ Διογένη νὰ μπαίνῃ μέσα σ' ἕναν τεράστιον ἀμφορέα, μισοσπασμένον. Ἄρα ἡ κατοικία τοῦ Διογένους ἦτο ἀμφορεὺς καὶ ὄχι βαρέλι, ὅπως ἐσφαλμένως πιστεύεται.

Ἡ νῆσος Σαμπά

Σὲ μικρὴ ἀπόσταση πρὸς τὰ δυτικὰ τῆς Ζαμάϊκας βρίσκεται ἕνα μικρὸ νησάκι, ἡ νῆσος Σαμπά, ποὺ ἐπρωτοκατοικήθη ἀπὸ τοὺς Ὁλλανδοὺς στὰ 1634. Τὸ νησὶ αὐτὸ εἶναι πολὺ ἀφιλόξενο· παντοῦ ὑψώνονται ἀπόκρημνοι βράχοι κ' οἱ ἀκτές του εἶναι ἀπρόσιτες. Δὲν ἔχει οὔτ' ἕνα φυσικὸ λιμάνι. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο οἱ Ὁλλανδοὶ τὸ ἐγκατέλειψαν πολὺ γλήγορα, γιὰ ν' ἀποικηθῆ ἀργότερα ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Ὁ πληθυσμός του τώρα ἀνέρχεται σὲ 450 ψυχές. Αὐτοὶ οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι ἔχουν χτίσει τὸ χωριό τους σὲ μιὰ τοποθεσία μοναδικὴ σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Τὸ νησὶ ὁλόκληρο δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρὰ ἕνα τεράστιο ἠφαίστειο σβησμένο, ὕψους 400 μέτρων. Οἱ κάτοικοί του λοιπὸν ἐγκατεστάθησαν στὸ βάθος τοῦ ἀπεράντου κρατῆρος του. Εἶταν τὸ μόνο ὁμαλὸ κ' ἐπίπεδο μέρος. Οἱ κάτοικοι ζοῦν σὰ μυρμήγκια μέσα σ' ἕνα φλυντζάνι. Γιὰ νὰ βγαίνουν ἀπὸ κεῖ μέσα πρέπει νὰ σκαρφαλώνουν ἀτέλειωτα σκαλοπάτια ποὺ ἔχουν φτιάξει μέσα στὸ βράχο καὶ τὰ ὁποῖα βγάζουν στὸ στόμιο τοῦ κρατῆρος. Ἡ μόνη βιομηχανία αὐτοῦ τοῦ νησιοῦ, ὅπου δὲ βρίσκεται οὔτ' ἕνα δέντρο, εἶναι ἡ ναυπηγική. Κάνουν πλοιάρια ὀνοματὶ σὲ ὅλο τὸ πέλαγος τῶν Ἀντιλλῶν.

Ἐπιπροσθέτως στὸ νησὶ αὐτὸ δὲν ὑπάρχει οὔτε μιὰ πηγὴ κ' οἱ κάτοικοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ζοῦν ἀπὸ βρόχινο νερό, τὸ ὁποῖο μαζεύουν σὲ στέρνες. Μὲ τὸν ἴδιο, ἄλλωστε, τρόπο ὑδρεύονται καὶ οἱ Ὑδραῖοι.

Ὁ Θάνατος τῆς Γῆς

Ἡ γνῶσις τῆς θερμοκρασίας τῶν ἄστρων τὴν ὁποία μποροῦνε πιὰ σήμερα νὰ καθορίζουν οἱ φυσικομαθηματικοί, ἐπιτρέπει σ' αὐτοὺς νὰ σπουδάζουν κάπως ἐκ τοῦ πλησίον τὴ ζωή τους. Κ' ἐξ αὐτοῦ ἔχουν καταλήξει στὸ ἑξῆς συμπέρασμα : Τ' ἄστρα γεννιῶνται, ζοῦν καὶ πεθαίνουν. Ἀπέραντοι νεφελώδεις ὄγκοι, στὴν ἀρχὴ 3000 περίπου βαθμῶν. Ἔπειτα χάρις στὴν ἀμοιβαία ἕλξη τῶν στοιχείων ἀρχίζει νὰ γίνεται πιὸ ἀδύνατη καὶ συνεπῶς κι' ἡ θερμοκρασία νὰ λυγοστεύῃ. Τοῦτο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἥλιο ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται ἤδη στὴν περίοδο τῆς ψήξεως. Ἡ θερμοκρασία του εἶνε μόλις 6000 βαθμοί. Ἡ ψῆξις τοῦ ἡλίου προαναγγέλλει καὶ τὸ θάνατο τῆς γῆς, ὁ ὁποῖος ὑπολογίζεται νὰ συμβῇ μετὰ 300 ἑκατομμύρια χρόνια, ἐκτὸς ἂν ἐν τῷ μεταξὺ συμβῇ κανένα ἀπρόοπτο.

Ἡ καταγωγὴ τοῦ καπέλλου

Ἂν πιστέψουμε τὸν κ. ντὲ Σενιέ, τὸν πατέρα τοῦ μεγάλου Γαλλοέλληνος ποιητοῦ Ἀντρὲ Σενιέ, ὁ ὁποῖος ἔζησε πολὺν καιρὸ κοντὰ στὸν αὐτοκράτορα τοῦ Μαρόκου κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος, τὸ καπέλλο μᾶς ἦρθε ἀπὸ τὴν Ἀφρική. Οἱ Μαῦροι, ἄντρες καὶ γυναῖκες ὅταν ἐταξείδευαν φοροῦσαν καπέλλα ἀνάλογα πρὸς τὰ σημερινὰ εὐρωπαϊκά. Πρῶτοι ἀπὸ τοὺς εὐρωπαίους τὸ φόρεσαν οἱ Ἱσπανόνομασαν «σομπρέρο» δηλαδὴ πρᾶγμα ποὺ κρατιέι σκιά. Στὴ Γαλλία πρωτοφορέθηκε ἐπὶ Λουδοβίκου ΧΙΙ, ἕνα εἶδος ντεμὶ «σομπρέρο».

Ὁ Ἐρανιστὴς

ΚΑΡΤ ΠΟΣΤΑΛ

Τὸ δικαίωμα τῶν ἀποστελλομένων πρὸς κρίσιν ὑπὸ τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἔργων, εἶνε διὰ τὰ διηγήματα δρχμ. πέντε, τὰ ἔμμετρα, ἱστορικὰ ἀνέκδοτα, ἀστεῖα καὶ περίεργα τρεῖς. Αἱ μεταφράσεις καὶ ἡ κοσμικὴ κίνησις δωρεάν.

Τ ά κ η ν Μ π λ έ τ σ α ν, Χίον.—Εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Τὸ ποίημα σας καλὸ καὶ τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ :

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

Ὄχι ! ποτὲ τὸ στόμα μου στὸ στόμα σου μὴ γείρῃ !
Ἔχω μιὰ φλόγα πυρετοῦ στὰ χείλη μου ἀπάνω·
Ὄχι ! τὸ ὁράγισε ἡ φωτιά, δὲν εἶναι τὸ ποτῆρι
ποὺ πρωτινὰ σοῦ ὁρόσιζε τὸ στόμα σου τὸ πλάνο.
Ὄχι ! δὲν εἶναι παιδικό, καθάριο, ἀγνὸ ποτῆρι
Σὰν κεῖνο ποὺ ἐγνώριοες, τ' ὁπάλινο, τὸ πλάνο·
Τώρα τὸ καίει ὁ πυρετός, καὶ τρέμω μήπως γείρει
καὶ γέρονντας τὰ χείλη μου, τὰ χείλη σου μαράνω.

Ἀ ρ. Ρ ο ῦ σ σ ο ν, Ἐνταῦθα.—Τὸ ποιημά σας, ἂν καὶ δὲν στερεῖται αἰσθήματος, ἐν τούτοις τεχνικὸς ὕστερεῖ πολύ· γι' αὐτὸ πρέπει νὰ διαβάσετε ὡς ὅτου νὰ μάθετε νὰ ὑποτάσσετε τὸ στίχο. Π ί π η ν Π α ν α γ ό π ο υ λ ο ν, Ῥόδιον.—Σὰς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια, ἀλλὰ τὸ πεζογράφημα σας δὲ μπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ γιὰ λόγους ποὺ τοὺς καταλαβαίνετε. Στεῖλτε μας τίποτε ἄλλο. Ἀ μ α ρ υ λ λ ί δ α, Ἐνταῦθα.—Τὸ ψευδώνυμον ἐνεκρίθη, ἀλλὰ πρέπει νὰ μᾶς ἀποστείλετε καὶ τὸ ὄνομά σας. Τὰ ποίηματά σας γραμμένα μὲ ἀρκετὸ αἴσθημα, ἀλλὰ ὑστεροῦν κάπως στὴν ἐκτέλεσι. Ἀ λ έ ξ. Τ σ α ο ύ σ η ν, Κιάτον.—Μεταξὺ τῶν κ. κ. Ἀγγυροπούλου καὶ Ἀθανάτου δὲν ὑπάρχει καμμία σχέσις. Ὁ πρῶτος εἶναι ὁ γνωστὸς Σπυρωνάϊος ποιητής, τοῦ ὁποίου ἐκλεκτὰς μεταφράσεις θὰ δημοσιεύσωμεν προσεχῶς στὸ «Μπουκέτο», καὶ ὁ δεύτερος δημοσιογράφος. Γ. Κ. ἡ μετάφρασίς σας πάρα πολὺ καλὴ καὶ πιστή. Τὴν δημοσιεύομεν ἐδῶ :

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ

(Τοῦ Ang. Brizeux)

Χτυπᾶ ἡ καμπάνα λυπηρά. Κρύβομαι στὰ λαγκάδια
γιὰ νὰ ξεφύγω τὴ βοὴ τῆς ἔρημης καμπάνας·
ἀλλὰ ὁλοῦθε σάβανα ἁπλώνουν τὰ σκοτάδια.
Κλαῖν οἱ ἰτιὲς καὶ οἱ χλομὲς φιλύρες ἀναπνέουν
θλιμμένο ἕνα μουρμούρισμα. Χτυπόπορο. Γιορτάζουν
οἱ πεθαμένοι πένθιμα, μονότονα. Μὲ βρόντο
ὅλοι ἐτούτη τὴ βραδειὰ τὸ μνῆμα τους ἀδειάζουν
καὶ ἡ αἰώνια τους κυρὰ ἐντύθηκε τὸ πένθος
γι' αὐτούς· ψηλὰ στὸν οὐρανὸ τὸν ἄλαλο πεθαίνει
κάθε ἀστέρι. Στὸ χωριὸ γυρίζω ἐγώ. Κοιμοῦνται
ὅλα, ἡ καμπάνα λυπηρὰ ἀκόμα ἀργοσημαίνει.

Μ ί μ η ν Β α ν δ ῶ ρ ο ν.—Τὸ ποίημά σας ἀτεχνον. Παρουσιάζει ἐλλείψις στὸ μέτρο. Π α ύ λ ο ν Κ α λ λ ι α μ π έ τ σ ο ν, Λαμίαν.—Στεῖλτε τὸ μᾶς νὰ δοῦμε περὶ τινος πράκειται, Σ. Π α π α δ ά κ η ν, Μολάους.—Τὸ ποίημά σας παρουσιάζει ἐλλείψεις στὸ μέτρο καὶ στὶς ὁμοιοκαταληξίες. Τὸ ἀνοίγουν δὲν ὁμοιοκαταληκτεῖ μὲ τὸ «σκοορπίζουν», οὔτε τὸ «χάρι» μὲ τὸ «λίβδι», οὔτε καὶ «τ' ἀνῇ» μὲ τὰ «βάθη».

Γ. Μ α κ ε δ η μ η τ ρ ά κ η ν, Ἡράκλειον.—Ἀπιμοσιεύεται. Ἀ λ. Σ υ ρ ό π ο υ λ ο ν, Θεσσαλονίκην.—Τώρα πλέον τί θέλετε νὰ σὰς κάμωμεν ; Οὔτε χαρόγραφα ὑπάρχουν, οὔτε ἡ ἐπιστολὴ διὰ νὰ διαρωτισθῶμεν. Σεῖς θὰ μπορεῖστε, ἰσως, νὰ τὸ ἐξακριβώσετε εὐκολώτερα ἡμῶν. Μ α ρ ί κ α ν Τ ζ Ἐνταῦθα.—Ὡραῖες εἰκόνες, μὰ οἱ στίχοι κακοί. Φροντίσατε νὰ βελτιώσετε τὸ στίχο καὶ θὰ γράψετε ἐμορφα τραγούδια. Θ. Π ρ ο ύ σ ι ο ν, Πειραιᾶ.—Θὰ σὰς ἐσυμβουλεύαμε νὰ τὸ στείλατε στὸν διευθυντὴν τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Ἡμεῖς δὲν δημοσιεύομε συνεργασίαν αὐτοῦ τοῦ εἴδους. Πάντως σὰς εὐχαριστοῦμεν πολὺ γιὰ τὴν καλοσύνη καὶ τὴν προθυμία σας. Β. Ζ ε ρ β ι κ ο ν, Ἐνταῦθα.—Μὲ αἰσθημα κι' ὄχι ἀσχημα γραμμένο τὸ διήγημά σας. Ἔχει μάλιστα κλασικὴ ἀπλότητα, μπορεῖ νὰ τῇ κανεῖς. Μὰ τελειώνει κακά. Ἂν εἶχε ἄλλο τέλος ἰσως νὰ εἶταν δημοσιεύσιμο. Ἔνα τέλος ὅμως χωρὶς κακίαν καὶ ἐκδίκησιν, ἁπλὸ καὶ φυσικό. Ἐννοεῖτε ; Κ. Δ η μ ό π ο υ λ ο ν, Σπάρτην.—Σὰς εὐχαριστοῦμεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ μας γράψετε τὸ ἔτος τῆς ἐκδόσεως ἑκάστου. Εἶναι νέαι ἢ παλαιαὶ ἐκδόσεις ; Ἐπίσης πρέπει νὰ φανῆτε συγκαταβατικώτερος στὴν τιμή, ἡ ὁποία ...τσοῦλα ! Λ. Α—Υ.—Ἐκ τῶν δύο νέων ποιημάτων σας καλύτερο πολὺ τοῦ ἄλλου ἡ «Νοικοκυρά». Τὴν δημοσιεύουμε ἐδῶ :

Μιὰ μέρη νοικοκερὰ
ἔπλεκε μεντοῦσε,
πέρνανα καμμιὰ φορὰ
κι' ὅλο μὲ κυττοῦσε

Παρατοῦσε τὸ πλεχτό,
σήκωνε τὸ μάτι
κι' ἔρριχν' ἕνα πεταχτὸ
βλέμμα στὸ διαβάτη

Ἀπ' τῆς τόσες μιὰ φορὰ
ξέχασ' ἡ βελόνα
καὶ τῆς κέντησε ἐλαφρὰ
τὸ δακτύλι τόνα

Στὸ δακτύλι της τἀρνὶ
μιὰ τρυπίτσα ἐγίνη·
κι' ἀπὸ τότε σὰν περνῶ
βλέμμα δὲ μοῦ δίνει.

Μ. Φ ί φ η ν.—Ὄχι ἀπολύτως ἐπιτυχὲς τὸ ποίημά σας. Δείχνει ὅμως πὼς θὰ μπορεῖστε νὰ γράψετε καλύτερα. Δοκιμάστε λοιπὸν κι' ἐμεῖς ἐδῶ εἴμαστε... διάθεσι νὰ σὰς θέξωμεν. Σὰς ἀπαντήσαμεν λιγάκι εὐθυμα μόνον. Ὑποσοῦστε ὅμως ἐπιμένουμε στὰς ἀπόψεις μας. Γιὰ τὴ φιλολογία ἡ δημῳδὴς εἶναι ἡ πιὸ φυσικὴ καὶ κατάλληλη γλῶσσα. Ἐξ ἄλλου γιατὶ νὰ χολοσκάμε ; Ἡ γλῶσσα τῆς καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ σταματήσῃ τὸ δρόμο της, οὔτε σεῖς, οὔτε μεῖς. Τὸ τέρμα της δὲ, κατὰ τὰ φαινόμενα, εἶναι ἡ δημῳδής. Τὸ παράδειγμα εἶναι ἐμπρός μας. Πρὸ 50 ἀκόμη ἐτῶν ἡ καθαρεύουσα ἐπικρατοῦσεν ἀκόμη ὁπωσδήποτε. Ἐνῷ σήμερον ἐπικρατεῖ ἡ δημοτικὴ καὶ διαρκῶς νικᾷ καὶ θριαμβεύει. Ἂς τὰ ἀφήσουμε ὅμως τὰ γλωσσολογικά. Ὅζουν σχολαστικισμοῦ. Κι' ἂς ἐρθοῦμε στὰ δικά σας. Θὰ τὸ θεωρήσουμε λοιπὸν τιμὴν μας νὰ σὰς γνωρίσουμε. Σὺ ἔχετε στὴν ἰδιαιτέρα της ἔκδοσι ; Μὰς χρειάζεται νὰ κρατήσουμε μερικὲς σημειωσίες... Ἔτσι λοιπὸν ποὺ λέτε κι' ὅσα κακὸς ἐλέχθησαν ἢ ἐγράφησαν...παρασιμειωμένα—ἐξαχασμένα ! Ρ. Μ. Κ α τ α ν ο ύ ρ ἰ ι.—Ἐδημοσιεύθη κατόπιν καὶ ἡ συνέχεια. Στεῖλτε κανένα στὴ διεκπεραίωσί μας νὰ ζητήσῃ τὸ φύλλο καὶ θὰ τὸ βρῇ. Ἀστυχῶς αὐτὴ τὴ στιγμὴ οὔτε πρόχειρο τὸ ἔχουμε, οὔτε καὶ ἐνθυμούμεθα ποτὲ—πολὺ ἀκριβαί. Τόσον ἀκριβαί ὥστε νὰ μὴ μποροῦμε νὰ κάμουμε οὔτε σοῦρτηση κἀν σχετικῶς. Πάντως σὰς πολυευχαριστοῦμεν γιὰ τὴ καλοσύνη σας. Χ α ρ. Κ ο μ π... Ἐνταῦθα.—Ἴσως ἂν εἴχατε σχετικὴ μόρφωσι νὰ ἐγράφατε ἐντελῶς δικό σας. Μὰ τὰ χαλάνε. Ὅλα αὐτὰ οἱ ἀνορθογραφίες σας, οἱ ὁποῖες εἶναι ἀμέτρητες, συντάγματα ὁλόκληρα, τρομερὲς καὶ φοβερές, τέτοιες καὶ τόσες ποὺ μας ἔπιασε ἱλιγγος ! Κι' ὅμως ἂν θέλατε κι' ἂν εἴχατε ὑπομονὴ θὰ ἐμαθαίνατε νὰ ὀρθογραφῆτε. Δοκιμάστε καὶ θὰ δῆτε.

Ο ΝΕΟΣ ΜΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ο ΕΡΩΤΟΧΤΥΠΗΜΕΝΟΣ

Δημοσιεύομεν νέον ἐνδιαφέροντα διαγωνισμόν. Πρόκειται περὶ τῆς ἑπομένης εἰκόνος Ὁ εἰς τὸ Κέντρον αὐτῆς εὑρισκόμενος καὶ εἰς βαθεῖαν σκέψεις βυθισμένος εἶναι γνωστὸς Ἀθηναῖος ἀπαγωγεὺς ὅστις μόλις ἀνεμίχθη ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ κρατητήριον. Ὅπως ἐπιτύχετε εἰς τὴν εἰκόνα σκέπτεται ὁ δυστυχὴς πὼς θὰ κατορθώσῃ ν' ἀποδιαφεύγῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Κεραβέρου χωροφύλακος ποὺ τὸν φυλάει καὶ ἀποφασίσετε νὰ τὸν διευκολύνετε νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ μεταβῇ πρὸς συντροφίαν τῆς ὡραίας του;

Πόθεν θὰ ἐξέλθῃ λοιπόν ;
Πόσοι δρόμοι ὑπάρχουν στὸ Λαβύρινθον αὐτὸν τῆς φυλακῆς του ;
Καὶ ποῖος εἶναι ὁ συντομώτερος ;
Ἐτοιμάσατε τὰς λύσεις σας σύροντες γραμμὰς ἐνδεικνυούσας τὰς διαφόρους ὁδούς, ὡς καὶ τὴν συντομωτέραν αὐτῶν, καὶ ἀποστείλατε τὰς μας ἕως τὰς 25 Ἀπριλίου.
Αἱ λύσεις δέον ἀπαραιτήτως νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ δύο δραχμῶν.
Ἐπὶ τοῦ φακέλλου σημειώνετε πάντοτε τὴν λέξιν «Διαγωνισμός».
Ἡ κλήρωσις διὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν βραβείων θὰ γίνῃ τὴν 30 Ἀπριλίου.
Ἡ προθεσμία τῆς ἀποστολῆς τῶν λύσεων παρατείνεται χάριν τῶν ἐκτὸς τῆς πόλεως μας, ὅσοι δὲν ἐπρόφθασαν ν' ἀποστείλουν τοιαύτας, μέχρι τῆς ἄλης λήγοντος μηνός.
Ἐκ τῶν λυτῶν θὰ βραβευθοῦν διὰ κληρώσεως 40 ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πρῶτοι 20 θὰ λάβουν ἀνὰ μίαν μετοχὴν τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου, οἱ δὲ ἕτεροι 20 ἀνὰ ἕνα τόμον τῆς βιβλιοθήκης τοῦ «Μπουκέτου».

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
ΑΘΗΝΑΙ (ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 69)
ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δρχ. 6.000.000
ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ
α') Μέχρι δραχμῶν 50.000 . . . . . ἐτησίως 7 ο)ο
β') Εἰς Συνάλλαγμα . . . . . ἐτησίως 6 ο)ο
ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΦΟΡΟΥ

ΕΞΑΙΣΙΑ ΒΑΦΗ ΤΗΣ ΚΟΜΗΣ
ΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΟΝ ΚΑΙ ΜΑΥΡΟΝ ΧΡΩΜΑ
Εἰς τὸ ἀρτιούστατον πρότυπον ραφεῖον γυναικείων ἐνδυμασιῶν τῆς πεφημισμένης Κωνσταντινουπολίτιδος Κας Ἀνδρονίκης πωλεῖται ἐξαισία καὶ ὑπέροχος Βαφὴ τῆς κόμης εἰς καστανὸν καὶ μαῦρον χρῶμα. Μοναδικὴ εἰς τὸ εἶδος της. Χρῆσις ἁπλουστάτη. Διάρκεια μακρά. Ἰδιαίτερον διαμέρισμα διὰ βαφήν. Αἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν παραγγελίαι ἐκτελοῦνται ἀμέσως.
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 9

ΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΔΕΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΘΕΡΙΝΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ
ΤΟ "ΘΑΛΑΣΣΙ ΣΑΛΟΝΙ,,
τῆς καλλιτέχνιδος κ. ΒΑΣΣΟΥ Ε. ΙΑΤΡΟΥ
Παρέλαβε καὶ ἐκθέτει τὴν μεγαλειτέραν συλλογὴν Παρισινῶν modèles ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ & ΓΥΝ. ΠΙΛΩΝ ὡς καὶ πλουσίαν συλλογὴν ὑλικῶν καὶ ὑφασμάτων διὰ φορέματα, παλτὰ κ.λ.π.
Ἐπίσης τμῆμα ἰδιαίτερον λειτουργοῦν ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἀποστολὴν παραγγελιῶν δι' ὅλας τὰς ἐπαρχίας μὲ τελείαν ἐφαρμογὴν καὶ καλλιτεχνικὸ Παρισιάνικο γοῦστο.
Διὰ πληροφορίας "ΘΑΛΑΣΣΙ ΣΑΛΟΝΙ,,
Ὁδὸς Σουλτάνη 12 (πάρ. Θεμιστοκλέους)

ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΩ γραμματόσημα, Δ)νὶς Φόσκολο, Ὁδὸς Ἀχαρνῶν 11β.
ΑΘΗΝΑΙ

Η ΑΝΤΙΠΛΑΣΜΩΔΙΝΗ Σ. Τζαμαλῆ, εἶνε τὸ τελειότερον φάρμακον κατὰ τῶν ἑλωδῶν πυρετῶν.

ΟΠΤΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΡΟΥΑΝΑ
14 — Ὁ δς Βρανδέρου — 14
Ὁμόνοια-Ἀθῆναι
Ἐμφανίσεις.—Ἐκτυπώσεις.—Μεγεθύνσεις.—Ὀμματοϋάλια ἡλίου
λιανικῶς καὶ χονδρικῶς

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΛΟΥΒΡΟΥ ΠΑΡΙΣΙΩΝ
ΗΝΟΙΞΑΝ
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Μιλτιάδου 9 (Πάροδ. Ἀγ. Μάρκου)
Προμηθεύεσθε κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ Παρίσι ἐντὸς 15—20 ἡμερῶν κάθε Ὕφασμα, Ἔνδυμα, Τουαλέττων, Προϊκες, Ἐσώρρουχα, Ὑποδήματα, Οἰκιακὰ σκεύη κλπ. εἰς τιμὰς ἀπιστεύτως εὐθυνάς.
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΙ ΔΕΚΤΑΙ ΑΠΟ 25 ΦΡΑΓΚΑ ΚΑΙ ΑΝΩ
Ἀποταυθῆτε προσωπικῶς, οἱ τῶν ἐπαρχιῶν δι' ἐπιστολῆς προεμβάζοντες τὸ 1/3 τῆς ἀξίας τῆς παραγγελίας σας.
Κατάλογος δωρεὰν εἰς τὸν αἰτοῦντα.
ΕΝΑΡΞΙΣ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ὅσοι θέλετε νὰ προοδεύσωμεν ὡς ἔθνος, ὅσοι θέλετε νὰ μὴ μᾶς πέρνουν οἱ ξένοι τὰ χρήματά μας, ὅσοι θέλετε νὰ εὐθηνύνῃ ἡ ζωὴ ὑποστηρίξατε τὴν Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΙΛΟΠΟΙΪΑΣ

Α. ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ & Σ^ΙΑΣ

Ἐκφράζει τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας της πρὸς τὴν Ἀθηναϊκὴν Κοινωνίαν διὰ τὴν πρωτοφανῆ ἔνθερμον ὑποστήριξίν της καὶ ὑπόσχεται ὅτι θὰ καταβάλῃ ὑπερανθρώπους προσπαθείας, ἵνα φανῇ ἀνταξία τῆς τοιαύτης τιμῆς, καλλιτερεύουσα ἔτι περισσότερον τήν τε ποιότητα καὶ τὰς τιμάς.